

št. 226 (21.159) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vsasi Žakriž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gorici pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

NEDELJA, 28. SEPTEMBRA 2014

sledi
nam na
twitterju
@primorskiD

4 0 9 28

1,20 €

*Ko bi
se vrnili
Enrico
Berlinguer*

MARJAN KEMPERLE

Kaj bi rekel Enrico Berlinguer, ko bi mu bilo dano vrnilti se v tem jesenskem času v njegovo Italijo?

Verjetno bi kaj kmalu ugotovil, da je manj »njegova« od tiste, ki jo je bil zapustil pred tremi desetletji. Ljudje na vodstvu države so novi, razen starčka na Gricu. A kakšna razlika s Starčkom iz njegovih dni ...

Vse se hitro dogaja, meša, premeša, v vrtincu ličil, ki zavajajo in izdajajo nekdanja prepričanja. Spomina ni, ki bi opozarjal, kaj je kdo bil, kaj je postal in kako je to postal.

Temelji države se majajo, bi verjetno zaznal te dni. Dela, ki mu ustava daje že v prvem stavku čast, je vse manj. In tudi ustanove je vse manj ... Delavcem piše vlada onečaščenje. Pravice padajo v vice, bi ugotovil, ko bi na diagramu družbe videl rasti le privilegije na oblasti.

Še marsikaj drugega bi, verjetno, Enrico Berlinguer, zapazil v tej novi Italiji. Bolj kot vrednota etike šteje vrednost etikete; bolj kot sporočilo vizije, priporočilo vizitke; bolj kot preživetje mnogih, preživnina redkih.

Vse je, kot da bi bilo postavljeno na glavo: revni so postal revnejši, bogati bogatejši; šibki šibkejši in močni močnejši.

Ali je to razvoj, bi skušal ugotoviti Enrico Berlinguer.

To, kar sedaj ponuja Italija svojim ljudem, bi se mu zdelo, njemu, levčarju, tako nepredstavlivo, nemogoče in neverjetno, da bi se upravičeno vprašal:

»Sogni, o son destro?«

ITALIJA - Napoved tajnice CGIL Susanne Camusso

Če ne bo 18. člena, bo splošna stavka

Vlada pa naj bi že jutri predložila odlok parlamentu

PODKLOŠTER - Novinarji treh držav

Novice brez meja

Svojim politikom predlagajo projekt čezmejnega obveščanja

PODKLOŠTER - Novinarska zbornica Furlanije Julijske krajine mlini konec tedna na tromeji na Koroškem pripravila seminar Novice brez meja. Poleg italijskih kolegov so bili zraven še novinarji iz Slovenije in avstrijske Koroške. Včeraj so svojim politikom, predsedniku deželnega zabora Koroške Reinhartu Rohru, predsednici Furlanije Julijske krajine Debora Seracchiani in Boštjanu Lajovicu iz urada premiera Mira Cerarja predali do-

kument. V njem predlagajo zagotovitev čezmejnega obveščanja javnosti, ki naj bi se med drugim finančno podprt z evropskim denarjem. Kot je dejal predsednik Novinarske zbornice Furlanije Julijske krajine Cristiano Degnani, bi ta novinarski projekt lahko v teh kriznih časih, ko so zaposlitve v medijskem svetu vse bolj prekerne, bil priložnost za zaposlitev mladih novinarkov iz vseh treh držav.

Na 3. strani

RIM - Generalna tajnica sindikata CGIL Susanna Camusso je poslala jasno sporočilo predsedniku vlade Matteu Renziju. Na skupščini kovinarjev CGIL je napovedala, da bo sindikat oklical splošno stavko, če bo vlada skušala z odlokom vsiliti ukinitev 18. člena delavskega statuta.

Z druge strani je kardinal Angelo Bagnasco ocenil, da bi bila ukinitev 18. člena sprejemljiva le, če bi to ustvarilo nova delovna mesta, sicer bi kaj takega ne služilo.

Predsednik vlade Matteo Renzi se je včeraj vrnil z večdnevnega obiska v Združenih državah. Ocenil je, da Italija mora šele napisati svojo najlepšo stran. Njegova vlada naj bi jutri predložila odlok o reformi dela v parlamentu.

Na 2. strani

IRAK, SIRIJA
Peti dan
napadov
na položaje IS

WASHINGTON - Ameriška letala so včeraj že peti dan izvajala "skoraj neprekrajene" bombne napade na cilje Islamske države (IS) v Siriji. Zadnji napadi naj bi zadeli več naftnih cistern IS. Koalicija je prvič zadela tudi položaje IS v osrednji provinci Homs. Včeraj je svoje lovce nad Irak poslala tudi Velika Britanija. Letala tornado niso bombardirala nobenih položajev, so pa zbirala podatke za morebitne prihodnje napade na cilje IS.

Na 2. strani

GORICA - Na bregu Soče

Več moških spolno nadlegovalo begunce

18

Vidali: Pokraj in ne bodo ukinili

Na 4. strani

Poletna šola
klasikov o Avgustovi
2000-letnici

Na 5. strani

Ronke
bi se povezale tudi
z Doberdobom

Na 18. strani

SLORI predstavil novo
monografijo v Gorici

Na 19. strani

Z odlokom z dne 31.01.11
je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet pooblastilo
tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških
potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej izdaja
zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti vozniškega dovoljenja

z novim spletnim postopkom,

še vedno v ul. Rossetti 5 z naslednjim urnikom

od ponedeljka do četrtega:

10.00 - 12.00 in 16.30 - 18.30

ob petkih: 10.00 - 12.00

ob sobotah: 11.00 - 12.00

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

Evergreen
TUTTO
GIARDINO

Prodaja
Bukovih in hrastovih drv
Bukovih in
jelkovih
peletov

Ul. Dragotin Kette, 13 A
Bazovica (Trst)
tel. +39 040 226894
mob. +39 393 7741336

SINDIKAT CGIL - Če bo ukinjen 18. člen delavskega statuta

Splošna stavka?

Tako je napovedala generalna tajnica sindikata Susanna Camusso
Cerkev spet svari pred ukinjivijo 18. člena - Renzijeva vrnitev iz ZDA

MILAN - Če bo Renzijeva vlada skušala vsiliti reformo dela in ukiniti 18. člen delavskega statuta z lastnim odlokom, bo dočakala splošno stavko. Tako je včeraj napovedala generalna tajnica sindikata CGIL Susanna Camusso na skupščini sindikata kovinarjev Fiom v Cervii, in požela aplavz navzočih.

Sindikat bo od jutri dalje sklical celo vrsto skupščin, na katerih bo seznamil uslužbence z vladnimi namerami in nakazal, kaj se z njimi obeta zaposlenim. Tajnica Camusso je ocenila, da bi se moralni delavci v tem obdobju združili, in s tem dejansko povabila ostala dva velika italijanska sindikata, CISL in UIL, naj stopita njenemu sindikatu ob bok. Obenem je menila, da je vladni načrt o reformi dela nesprejemljiv, ker »jemlje tistim, ki že itak imajo malo,« namesto da bi poskrbel za obdavčitev rent premožnejših.

Tudi včeraj se je o vprašanju dela oglasila italijanska Cerkev. Kardinal Angelo Bagnasco je po petkovih kritikah italijanske škofovsko konference na račun delovanja Renzijeve vlade menil, da »18. člen delavskega statuta ni verska dogma,« ampak: »njegova morebitna ukinitev bi služila le, če bi ustvarila nova delovna mesta, sicer ne bi služila ničesar.«

To sindikalno vrente je pričakalo predsednika vlade Mattea Renzija, ki se je včeraj vrnil z večdnevnega obiska v Združenih državah, kjer se je srečal s predsednikom Obama, govoril v Združenih narodih in obiskal tovarno (Fiatovega) Chryslera v Detroitu. Med vrnitvijo je na videoposnetku zatrdiril, da Italija ni »država na koncu, temveč ne-skončna država«, sam pa je prepričan, da mora »Italija še napisati svojo najlepšo stran.« »Napisali jo bomo vsi skupaj,« je sklenil.

Kdo ve, ali mu bo Susanna Camusso pritrdirila.

Vlada je medtem napovedala, da bo jutri predložila besedilo vladnega odloka o reformi dela v parlamentu.

Tajnica CGIL
Susanna Camusso

ANSA

KATALONIJA - Madrid napoveduje priziv
Premier Mas razpisal referendum o neodvisnosti

BARCELONA - Katalonski premier Artur Mas je včeraj podpisal odlok o izvedbi referenduma, na katerem naj bi Katalonci 9. novembra odločali o neodvisnosti od Španije. Španska vlada je že vnaprej napovedala, da bo referendum izpodbijala na ustavnem sodišču.

Mas je kljub temu podpisal odlok za sklic glasovanja. Temu je pot odpril pred dnevi sprejet zakon v katalonskem regionalnem parlamentu, ki tamkajšnji vladi omogoča sklic referendumu. Šlo bi sicer za nezavezujoče glasovanje, ki pa ga katalonski politiki vendarle dojemajo kot odskočno desko, ki bi omogočila pogajanja z Madridom o mirnem razhodu. Španska vlada v Madridu prizadevanja za referendum vseskozi označuje za nezakonita in obljubljiva, da bo branila enotnost Španije. Kot pojasnjujejo, je na najhovih strani ustava, ki ne dovoljuje referendumu o odcepitvi pokrajine.

Premier Mariano Rajoy je v petek napovedal, da se bo španska vlada jutri sestala na izredni seji in potrdila naslednji korak v boju proti referendumu - obrniti se nameravajo na ustavno sodišče. To bo po pričakovanjih razsodilo v prid centralni vladi, kar bo Masa postavilo v občutljiv položaj, saj je ves čas obljubljil ravnanje v okviru zakonov.

Kot ena od možnosti se v tem primeru omenja razpis predčasnih volitev, ki bi odigrale vlogo referendumu. (STA)

referendum vseskozi označuje za nezakonita in obljubljiva, da bo branila enotnost Španije. Kot pojasnjujejo, je na najhovih strani ustava, ki ne dovoljuje referendumu o odcepitvi pokrajine.

Premier Mariano Rajoy je v petek napovedal, da se bo španska vlada jutri sestala na izredni seji in potrdila naslednji korak v boju proti referendumu - obrniti se nameravajo na ustavno sodišče. To bo po pričakovanjih razsodilo v prid centralni vladi, kar bo Masa postavilo v občutljiv položaj, saj je ves čas obljubljil ravnanje v okviru zakonov.

Kot ena od možnosti se v tem primeru omenja razpis predčasnih volitev, ki bi odigrale vlogo referendumu. (STA)

LOMBARDIJA - Smrtna nesreča v tovarni krmil

Štiristo ton koruze pokopalo delavca

Koruza bi moral biti simbol življenja, za nesrečna delavca pa je pomenila smrt

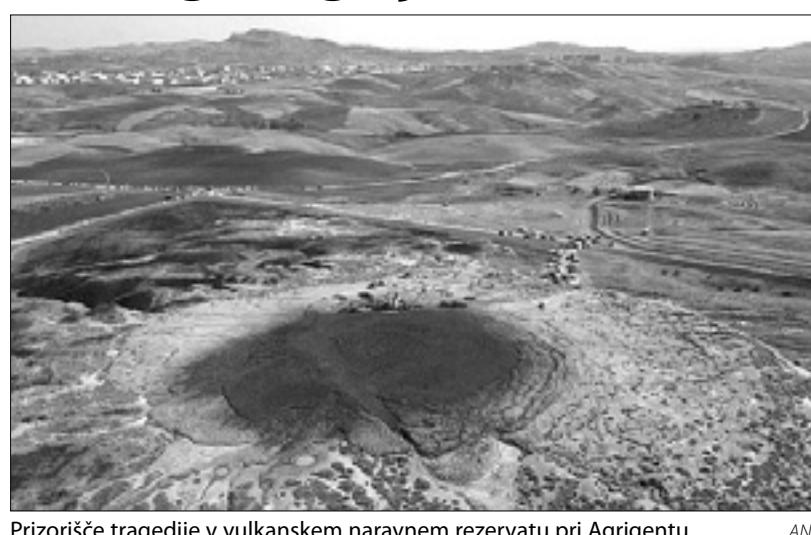
ANSA

CREMONA - V kraju Bonemerse v pokrajini Cremona je v noči na soboto v tovarni krmil Ferraroni prišlo do smrtna nesreča pri delu, v kateri sta umrla delavca. 48-letni Giuseppe Viezzoli in 53-letni Francesco Lissignoli sta preverjala trdnost silosa, napolnjenega s koruzo, kjer so bili ugotovili tehnično težavo, ko se je na boku le-tega pojavi-

la najprej razpočela, nato pa odprtina, skozi katero se je usulo kakih 400 ton koruze in pod seboj pokopalo moška. Kljub takojšnjemu prihodu reševalcev službe 118 in gasilcev ponesrečenima delavcema ni bilo več pomoči, reševalci pa so rabili kar pet ur, da so njune posmrtnne ostanke izvlekli izpod kupa koruze.

SICILIJA - Zasul ju je plaz po eksploziji

Otroka umrla ob izbruhi malega ognjenika

Prizorišče tragedije v vulkanskem naravnem rezervatu pri Agrigento

ANSA

AGRIGENTO - Ob izbruhu manjšega ognjenika v naravnem parku blizu mesta Agrigento na Siciliji sta včeraj umrla sedemletna deklica in njen bratec, ki je prav včeraj dopolnil devet let. Oče obeh otrok se je rešil. Družina je bila na izletu v vulkanskem delu naravnega parka Macalube, ko jih je popoldne presenetil izbruh enega od ognjenikov. Ob izbruhu se je sprožil zemeljski plaz, ki je zasul vse tri. Oče se je izvlekel iz blata, kmalu so našli tudi triplu deklice, dečka pa so prav tako mrtvega našli šele po večurnem iskanju.

Manjši vulkani v rezervatu Macalube večinoma niso aktivni, zato območje velja za varnega. Mediji sicer poročajo, da je bil park avgusta zaprt več tednov zaradi povečane potresne dejavnosti na območju.

IRAK, SIRIJA - Ameriški bombniki

Peti dan napadov

Včeraj nad Irak poleteli tudi britanski tornadi s Cipra

Britanska letala tornado so s Cipra včeraj prvič poletela nad Irak

ANSA

WASHINGTON - Ameriška letala izvajajo "skoraj nepreknjene" bombne napade na cilje Islamske države (IS) v Siriji, je potrdil neimenovani ameriški vojaški vir. Misija s tem postaja podobna ameriškim letalskim napadom na IS v Iraku, je vir povedal za francosko tiskovno agencijo AFP. »Lahko potrdim, da se ameriške zračne operacije v Siriji nadljujejo,« je sporočil tiskovni predstavnik britanskega obrambnega ministarstva.

Kasneje je britansko obrambno ministrstvo sporočilo, da so se britanska letala že vrnila iz Iraka, kjer včeraj niso bombardirala nobenih položajev. So pa zbrala pomembne podatke za morebitne prihodnje napade na cilje IS. Bela hiša je odločitev evropskih držav o sodelovanju v napadih v Iraku pozdravila. S tem se bo namreč več ameriških letal lahko posvetilo operaciji v Siriji, kjer ameriški vojaki trenutno letijo z bojnimi letali iz štirih arabskih zaveznic. Po navedbah Pentagona so zračni napadi, ki se v Siriji nadljujejo že peti dan, prekinili črpanje nafte, ki džihadistom zagotavlja dotok denarja.

A Washington je posvaril, da bo za končno zmago, ki bi lahko bila oddaljena še leta, nujno potrebno tudi domače posredovanje na kopnem. Da bi lahko v Siriji premagali nevarne skrajne, bi urjenje in orožje potrebovalo do 15.000 "zmernih" sirskih upornikov. (STA)

Vatikan lani prejel 600 prijav spolnih zlorab

VATIKAN - V Vatikanu so v letu 2013 prejeli skupno 600 prijav domnevnih spolnih zlorab s strani duhovnikov. To številko je navedel namestnik vatikanskega državnega sekretarija Angelo Becciu v pogovoru za dnevnik Il Messaggero. Največ primerov je starih že desetletja, je pojasnil, o številu duhovnikov, ki so bili spoznani za krive omenjenih zlorab, pa ni govoril. Becciu je sicer zagotovil, da Vatikan v boju proti spolnim zlorabam zasleduje strategijo ničelne tolerance. V letih 2011 in 2012 je bilo pred kongregacijo za doktrino vere zaradi spolnih zlorab laiziranih skupno 384 duhovnikov.

WHO: Ebola zahtevala že več kot 3000 žrtev

ŽENEVA - Število umrlih zaradi ebole v zahodni Afriki se je povzpelo na najmanj 3091, zabeležili pa so tudi 6574 primerov okužbe z virusom ebole, je sporočila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO). Najhuje je v Liberiji, kjer je zaradi ebole letos umrlo 1830 ljudi, kar je okoli trikrat več kot v Gvineji ali Sieri Leone, kažejo podatki s 23. septembra. V Nigeriji in Senegalu, kjer so tudi zabeležili primere ebole, v zadnjih tednih ni bilo novih smrtnih žrtev te bolezni, so še sporočili iz WHO.

PODKLOŠTER - Čezmejni seminar novinarjev FJK, Koroške in Slovenije

Novice brez meja

Na seminarju, ki ga je pripravila Novinarska zbornica FJK, so novinarji treh držav svojim politikom predlagali, da zaženejo projekt čezmejnega obveščanja javnosti

PODKLOŠTER - V slikovitem, pravzaprav razrušenem starodavnem samostanu, ki je preurejen v dvorano, je Novinarska zbornica Furlanije Julijске krajine minuli konec tedna pripravila seminar Novice brez meja. Poleg italijanskih kolegov so bili zraven še novinarji iz Slovenije in avstrijske Koroške. Včeraj so svojim politikom, predsedniku deželnega zbornika Koroške Reinhartu Rohru, predsednici Furlanije Julijске krajine Debora Serracchiani in Boštjanu Lajovicu iz urada premiera Mira Cerarja predali dokument. V njem predlagajo zagon projekta čezmejnega obveščanja javnosti, ki naj bi se med drugim finančiral tudi z evropskim denarjem. Kot je dejal predsednik Novinarske zbornice Furlanije Julijске krajine Cristiano Degano, bi ta novinarski projekt lahko v teh kriznih časih, ko so zaposlitve v medijskem svetu vse bolj prekerne, bil priložnost za zaposlitev mladih novinarjev iz vseh treh držav.

Dan prej so novinarji na tromeji ugotavljali, da se sosedje med seboj še zmeraj vse premalo poznamo. Ferdinand Hafner iz Avstrijske poročevalske agencije APA v Celovcu je opozoril, da se ne poznajo niti novinarji treh dežel med seboj, med tem ko se drugi, denimo, sodniki, odvetniki, zdravnikи in policisti redno srečujejo. Elizabeth Peutz iz Kleine Zeitung je to ilustrirala z navedbo, da njen štajersko-koroški dnevnik premorre dopisnika iz Rima, nima pa poročevalca iz precej bližnjega Trsta. Marco Di Blas, sodelavec Il Piccola in Messaggera Veneta ter bloger, je dejal, da Italijani ne bi znali našteti pet avstrijskih osebnosti, razen morda nekaj klasičnih skladateljev, velja pa tudi obratno: »Ko je Jörg Haider prvič postal koroški glavar, sem z njim naredil intervju. Toda urednik v Italiji mi je hladno dejal, da nima prostora za objavo. Haider je bolj slaven postal šele kakšen ducat let pozneje, ko je njegova stranka sooblikovala vlado na Dunaju.« Di Blas je sicer napravil poklon Slovencem, ko je dejal, da po večini znajo govoriti tudi jezike »in vedo veliko več o nas, kot mi o njih.« To je malce korigiral nekdanji direktor Primorskega dnevnika Bojan Brezigar, ki je spomnil, kako so Slovenci nekoč oblegali Ponte Rosso, niso pa si vzele časa, da bi se sprehodili skozi središče Trsta ali pa ob nabrežju, da bi videli, v kakem lepem mestu so. Tako kot Brezigar, ki je spregovoril o dveh spodeljelih poskuših ustavovitve čezmejnega, trojezičnega spletnega portala, ker so se pač prisotnim zdeli stroški prevajanja previseki, so mnogi drugi novinarji spregovorili o tem, kako oni in njihove mediji hiše vendar ustvarjajo čezmejni prostor novic brez meja. Valter Škerl je predstavljal svojo oddajo na RAI 3 Estovest, ki ima visoko, milijonsko gledanost po vsej Italiji. »Ko smo imeli prispevek o neki tovarni v delavski lasti v Žireh in smo povedali, da ima tamkajšnji direktor le petkrat višjo plačo od delavcev, so nam pisali iz kraja Lambrate in povedali, da so zavoljo tega našega prispevka tudi sami ustavili zadružno.« Spela Lenardič, novinarka iz TV Koper/Capodistria in producenti Piero Pieri iz tržaškega Raia sta spregovorila o Linx magazinu, ki si izmenjuje program čez mejo. Lenardičeva je dodala, da upa, da bo na njeni televiziji do novega leta zaživel novičarski portal v slovenščini, italijansčini in hrvaščini. Pierluigi Franco, odgovorni urednik deželne Anse, italijanske tiskovne agencije, je predstavil takšen dvojezični portal v italijansčini in angleščini, ki že deluje skoraj leto dni. Iris Hofmeister, novinarka ORF iz Celovca, je predstavila trojezično oddajo Servus, Srečno Ciao,

ki pa je po letu dni že ugasnila. Upa, da bodo v prihodnosti spet dobili evropski denar za kaj podobnega. Predsednik novinarskega sindikata Furlanije Julijске krajine Carlo Muscatello je spomnil, da je na tem območju pred skoraj sto leti divjala prva svetovna vojna: »Meje so medtem s Schengenom padle, pa vendar še zdaj ne vemo prav dobro, kaj se dogaja pri sosedih. Prej izvemo o dogodkih čisto na drugem koncu sveta.« Potožil je tudi nad tem, da »doživljamo gospodarsko krizo, novi tehnološki pripomočki pa so tisk korenito spremenili. Ampak za brezplačnimi informacijami na spletu je delo novinarjev, ki so soočeni z vse več težavami. Njihovo delo ni priznano in niti ne dovolj dobro plačano.« Pozval je k spremembam, k zagotovitvi delovnih mest, k vlaganjem v modernizacijo in v novinarstvo, ki je za demokratične sisteme izjemnega pomena.

Boris Jaušovec

Udeleženci srečanja novinarjev iz treh sosednjih držav

LJUBLJANA - Perpetuum Jazzile, največja in v svetu najbolj prepoznavna slovenska vokalna skupina, se po lanskem praznovanju 30-letnice obstoja, podaja v nove vokalne podvige. Tri večere zapovrstjo, od 28. do 30. septembra, bo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma občinstvu, poleg domačih in svetovnih glasbenih uspešnic, predstavila še vrsto novosti. Posebnost tokratnih koncertov je, da so letos del repertoaria lahko dolgočili kar oboževalci sami. Skupina je namreč preko družbenih omrežij ljudem dala na razpolago, da glasujejo za svoje favorite. Perpetuum Jazzile se že naslednji vikend odpravlja v Skopje, vendar za tem pa v Budimpešto. V začetku novembra se podajojo že na drugo turnejo po Nemčiji, decembra pa na prvo veliko turnejo po Italiji.

Radio TS A: Bruno Korelič gost Istrskih srečanj

TRST - Ob nedeljah predvaja tržaška radijska postaja Istrska srečanja. Z oddajo želi uredništvo širiti poznavanje zaledja Trsta. V današnji oddaji bo avtorica Loredana Gec, imela v gosteh Bruno Korelič, ki je bil dolgo let prvi mož Luke Koper. Bruno Korelič bo prehodil svojo sedemdesetletno življensko pot od rojstnih Bezjakov pri Buzetu do svojega službovanja v koprskem pristanišču. Zaustavil se bo tudi ob sedmem pomolu, ki ga Luka Koper imela v koncesiji, a se je pod pritiskom tržaške politične desnice morala umakniti. Oddaja bo na sprednu ob 14.15.

TV: vabilo k sodelovanju

TRST - V sklopu tematskih poglobitev, ki jih pripravljajo deželna časnarska uredništva RAI, se bo slovensko uredništvo od 29. septembra do 3. oktobra posvetilo življjenju na naših šolah. Ob reportažah in prispevkih bo poseben kotiček v večernem televizijskem dnevniku namenjen tudi kolážu gradiva iz slovenske šolske zakladnice v FJK. K brezplačnemu sodelovanju so vabljeni dijaki in njihove družine ter šolniki. Uredništvo zbira značilne fotografije in kratke video posnetke dogodkov. Fotografije lahko pošljete v pripomki na elektronski naslov slo@rai.it pod šifro »šola«, video posnetke pa uredništvo sprejema v obliki dvd-ja, in sicer na sedežu v Ul. Fabio Severo 7 v Trstu ali po domeni s predhodnim telefonskim klicem v redakcijo na številko 040-7784351.

FJK - Albanski premier na dvodnevni obisku v naši deželi

Zdaj je pravi trenutek za italijansko vlaganje v Albanijo

Albanski premier Rama s predsednico FJK Serracchianijevo

VIDEM, TRŽIČ - Predsednik albanske vlade Edi Rama je včeraj sklenil svoj dvodnevni obisk v Furlaniji Julijski krajini, ki se je pričel v petek v Vidmu, kjer se je Rama, katerega sta spremljala še minister za gospodarski razvoj Arben Ahmetaj in italijanski veleposlanik v Albaniji Massimo Gaiani, srečal s predsednico deželne vlade FJK Deboro Serracchiani, s katero sta govorila o potencialu rasti in razvoja Albanije, ki je kandidatka za vstop v Evropsko unijo, pa tudi o možnostih širjenja in krepitev sodelovanja med FJK in Albanijo, pri čemer je bil poudarjen predvsem pomen, ki ga naša dežela ima na področju izobraževanja in raziskovanja, kjer je Albanija šibka.

Včeraj pa se je albanski premier mudil v Tržiču, kjer je obiskal ladjevdelnico Fincantieri in se srečal z goriškimi gospodarstveniki. Po Ramovih besedah je sedanjih trenutkov pravščini za krepitev italijanskega vlaganja v Albaniji zlasti na področju industrije, turizma in energetike, saj so davki, ki bremenijo podjetja, zelo nizki, birokracije dejansko ni, država pa bo do leta 2015 izplačala ves dolg, ki ga javna uprava ima do zasebnikov. Poleg tega sta si državi zemljepisno blizu, v Albaniji pa je tudi zelo razširjeno poznavanje italijanskega jezika, je opozoril Rama.

NEAPELJ - Na pobudo veleposlaništva RS Plošča slovenskemu borcu za svobodo

RIM - Veleposlanik Republike Slovenije v Italiji Iztok Mirošič bo skupaj z županom občine Neapelj Luigijem De Magistrisom 30. septembra ob 12.30 uri odkril spominsko ploščo Miroslavu Žvabu. Žvab, v Italiji znan z imenom Federico, je med drugo svetovno vojno odigral pomembno vlogo pri vodenju osvobodilnega gibanja v ti. »štirih dnevih Neaplja« med 27. in 30. septembrom 1943. Dvojezično spominsko ploščo bodo odkrili na pročelju njegovega zadnjega domovanja v Ul. Cisterna dell'Olio 5 v Neaplju.

Letos praznujemo stoletnico učenja slovenskega jezika v Neaplju, kar bo lektorat slovenščine Univerze L'Orientale obeležil z mednarodnim simpozijem 3. in 4. oktobra 2014 v Neaplju. »Odkritje spominske plošče slovenskemu in italijanskemu junaku Miroslavu Žvabu bo dalo poseben pečat praznovanju častitljive obletnice, hkrati pa bi lahko predstavljalo tudi začetno točko za krepitve gospodarskih in kulturnih vezi med Slovenijo, po Žvabu poiščemo po Žvabu.«

njenimi mesti in Neapeljem, je povedal slovenski veleposlanik Iztok Mirošič.

Miroslav Žvab, ki je bil rojen v Kožljah pri Sežani, je zadnja leta življenga preživel v Neaplju. Med 27. in 30. septembrom 1943 je v mestu prišlo do ljudske vstaje in izgonu nemškega okupatorja, ki je bil prisiljen zapustiti Neapelj še pred prihodom zavezniških sil. Žvab je bil v tistem času zaradi mučenj, ki jih je prestajal v Trstu, kljub odsodbi na konfinacijo hospitaliziran v Neaplju. Tu je proti pričakovanju okreval in izobiloval protifašistično skupino. Janesen 1943 je postal eden od voditeljev vstave v neapeljski četrti Vomero. Kot je naveadel Filippo Caria, eden od pobudnikov postavitev spominske plošče, je bil Žvab »političen obraz vstaje« ter dobitnik zlate nagrade za vojaško hrabrost.

Zasluge za pomoč pri italijanskem osvobodilnem gibanju mu pripisuje tudi združenje partizan ANPI. Slovensko veleposlaništvo v Rimu je lani podprtlo tudi pobudo ANPI, da se ena od ulic v Neaplju pojmenuje po Žvabu.

KLEPELUTKE - Drevi se vračajo na ekran

Otroška oddaja Rai FJK odslej v koprodukciji s Tv Kp

TRST - Ali veste, da so razposajene Klepelutke v družbi naših najmlajših gledalcev že skoraj tri leta? Zvedavi prijatelji z Mavrične jase so do takrat doživeli že marsikaj lepega, veselega in zanimivega, v nočojšnji epizodi pa jih čaka nova nepozabna dogodivščina. Polurno oddajo dopolnjujejo tudi izvirne otroške zgodbe. Naj omenimo najprej prispevek iz naših krajev, v avtorstvu urednice Deve Pincin, v katerem se bodo podali na krasočno jaso in odkrili, kako lahko s travno bilko privabimo čričke iz luknjice. Sledili bosta tv zgodbi iz mednarodne izmenjave EBU o izdelovanju papirnatne gusarske ladilice ter o izpolnjeni želji skupine mladih plavalcev, da bi srečali delfina. Epizodo bo popestril tudi glasbeni utrinek z letosnjega Festivala otroške popevke »Brinjevka 2014«, v produkciji Tv Koper.

Pomembno je namreč poudariti, da bodo srečanja s Klepelutkami odslej nastajala v koprodukciji in se tako predstavila v še zanimivejši preobleki. S tem je povezano tudi sodelovanje s študent-

kami koprsko Pedagoške Fakultete, ki se bodo posvetile premikanju lutk v studiu.

Lutke in scenografijo bo tudi letos mojstrsko izdelovala Tržačanka Magda Martinci, Klepelutkam pa bodo s svojimi prepoznavnimi glasovi vdihnilni dušo vrhunski slovenski igralci. Otroško uredništvo Rai FJK sestavlja Živa Pahor in Deva Pincin. Vsa ekipa se predano že posveča ustvarjanju novih magazinskih epizod, na sprednu vsako zadnjo nedeljo ob 20h. Ponovitev nočojšnje epizode bo v četrtek, 2. oktobra, ob isti uri.

TRŽAŠKA POKRAJINA - Oktobra volitve v pordenonski pokrajini

Predsednik Maurizio Vidali: »Pokrajin ne bodo ukinili«

Pokrajine ne bodo izginile. Ne bodo jih ukinili, postale bodo le krajevne uprave druge stopnje.

Tako je poudaril predsednik vsedržavnega Združenja italijanskih pokrajin Alessandro Pastacci na srečanju s pokrajinskimi upravitelji Furlanije-Julijanske pokrajine. Novico je posredoval predsednik tržaškega pokrajinskega sveta Maurizio Vidali, ki se je udeležil sestanka v Pordenonu.

Najbolj zgovoren dokaz, da pokrajine ne bodo ukinjene, so volitve novih pokrajinskih skupščin in uprav, ki bodo danes do 12. oktobra potekale v 64 italijanskih pokrajinah.

Te volitve bodo potekale po določilih tako imenovanega zakona Delrio, ki je dobil ime po podtaljniku pri predsedstvu vlade Grazianu Delriu. Na tokratnih volitvah ne bodo glasovali vsi volilni upravičenci, temveč le župani in občinski svetniki občin, ki se stavlajo pokrajinsko enoto. Na ta način ne bodo novi pokrajinski upravitelji izvoljeni neposredno, od ljudstva, temveč posredno, od izvoljenih predstavnikov iz posameznih občin. Zato bodo postale nove pokrajine krajevne uprave druge stopnje, čeprav bodo obdržale enake pristojnosti kot dosedanje »čistokrvne« pokra-

Maurizio Vidali

jine, je pojasnil Maurizio Vidali.

Predsednik Združenja italijanskih pokrajin Pastacci (predseduje pokrajini Mantova) je prepričan, da pokrajine v bližnjem bodočnosti ne bodo dokončno ukinjene. Za njihovo ukinitev je potreben ustavni zakon

z dvojnim branjem tako v poslanski zbornici, kot v senatu. Doslej sploh ni bil v obravnavi v zbornici.

Predsednik tržaške pokrajine Vidali se je obregnil ob položaj v Furlaniji-Julijski pokrajini. Tudi v tej deželi bodo letos potekale pokrajinske volitve, in sicer v pordenonski pokrajini, 26. oktobra. Novo pokrajinsko skupščino bodo - kot drugie v Italiji - izvolili župani in občinski svetniki več kot 50 občin, ki sestavljajo pokrajinsko ozemlje. Za razliko od pokrajin v drugih deželah Italije pa v Furlaniji-Julijski pokrajini na podlagi deželnega zakona ne morejo za predsednika pokrajine kandidirati tisti, ki so že zasedali to mesto. Tako sedanji pordenonski župan Alessandro Ciriani ne bo mogel biti potren, čeprav je bi predsednik šele en mandat.

Maurizio Vidali je opozoril še na eno cvetko. Pokrajinske volitve v Pordenonu dokazujejo, da pokrajine ne bodo ukinjene. Tako bomo imeli - če bo dokončno odobren odlok deželne vlade o reformi krajevnih uprav - v Furlaniji-Julijski pokrajini kar štiri vrste lokalnih institucij: deželo, pokrajine, združenja občin in občine. V brk vsem tako razobrnanim prizadevanjem o krčenju stroškov ...

M.K.

TRIESTE NEXT - Drugi dan prireditve v znamenju alternativnih virov energije

Globalno segrevanje je lahko pogubno, če tega procesa v naslednjih desetletjih ne bomo upočasnili

Lanski petošolci zavoda Stefan med predstavljivo bioreaktorja

Inovativen kuhalnik na sončno energijo

Drugi dan znanstvenega salonoma Trieste Next je bil v znamenju razprav o tem, kam nas pelje prekomerna potroba energije. Stroka si je edina v tem, da se zaradi človekovih izpustov toplo-grednih plinov spreminja podnebni sistem: spreminjajo se padavinski vzorci, pogostost in jakost izjemnih vremenskih pojavov, zmanjšuje pa se tudi obseg morskega arktičnega ledu.

Ta tema je bila včeraj popoldne v središču zelo zanimivega predavanja v Skladišču idej, kjer je kot predavatelj nastopil tudi tržaški raziskovalec inštituta OGS Michele Rebesco, ki je v ameriški znanstveni reviji Science pred dnevi objavil raziskavo o stopitvi dela ledene platforme Larsen - B na Antarktiki (leta 2002) in z njo postavil novo hipotezo o taljenju ledu. Raziskovalec je pojasnil, da se je platforma stopila zaradi dviga lokalnih temperatur, do zdaj pa naj bi obstajali dve teoriji; po prvi teoriji naj bi se zvišala temperatura morja, ki je stalilo led, po drugi teoriji pa naj bil krivec za stopitev ledu ozračje. Rebesco je s

svojo skupino raziskovalcev dokazal, da se je platforma Larsen - B stalila zaradi globalnega segrevanja, ki se je začelo sredi 20. stoletja. Raziskovalec je sicer dejal, da ne razpolagajo z dokazi, da je za proces taljenja ledu kriv neposredno človek, vendar pa je vseeno preveč indicev, ki pravijo, da gredo globalne podnebne razmere vzporedno s človeškim nesploševanjem okolja. »K spremembam obnove vseh, posameznikov, podjetij, vlad, mednarodnih institucij, pozivajo nove študije, ki pravijo, da se led topi prehitro in da bi se lahko popolnoma stal v nekaj stoletjih, kar bi dvignilo morsko gladino po vsem svetu za 6-7 metrov,« je razložil znanstvenik, ki je prepričan, da je prihodnost na naših rokah. »Odročitve, ki jih sprejemamo danes in jih bomo v nekaj prihodnjih desetletjih, bodo odločile, za koliko bo letna temperatura na Zemlji zrasla,« je poudaril znanstvenik, ki je prepričan, da moramo iskati alternativne vire energije.

O tem, katere vire energije bil lahko intenzivnejše preučevali na Antarkti-

ki, je včeraj spregovorila Umberta Tinella iz OGS-a. Znanstvenica je predstavila metan hidrat, klatrat, ki lahko predstavlja veliko nevarnost, vendar hkrati tudi izvir in priložnost, saj je potencialen vir energije v prihodnosti. Je namreč zelo zanimiv vir tako z vidika količine kot čistosti goriva, saj pri izgorjanju oddaja za polovico manj ogljikovega dioksida. Ob tem je znanstvenica dodala, da številne države v metan hidratu vidijo hitro in enostavno pot do zmanjšanja emisij ogljikovega dioksida. Slišali smo tudi, da se za metan hidrat kot vir energije najbolj zavzemajo Japonci, zaloge tega goriva pa so največje na dnu oceanov ter v tistih predelih na Zemlji, ki so pokriti z ledom.

Včerajšnji dan je postregel še z drugimi poučnimi predavanji, skupni imenovalec vseh pa je ugotovitev, da bomo morali etično in ekonomsko trajnostno ravnat z viri, ki nam jih narava daje. Če se bomo to naučili, si lahko zagotovimo lepo in dolgo življenje na našem planetu ... (sc)

BARCOLANA Od vrat do vrat z dogodkom Fuoriregata

Medtem ko se danes zaključuje 3. izdaja znanstvenega salonoma Trieste Next, se bo v petek začelo novo dogajanje - spremjevalni program 46. izdaje Jesenskega pokala ali Barcolane. Spremjevalni dogodki se bodo letos drugič zapored predstavljali pod imenom Fuoriregata, ki spominja na milansko dogajanje ob pohištvenem sejmu. Tako kot v Milanu, ko je mogoče preprosto slediti mnogim, ki se podaja od vrat razstavnih prostorov trgovin, birojev, podjetij, proizvajalcev in še in še, se bo dogajalo tudi v Trstu.

Organizatorji prireditve Fuoriregata so se tudi tokrat odločili pripraviti bolj dinamične in zabavne dogodke, ki bodo mestni utrip še pozivili. Celotno dogajanje so strnili v sedem sklopov - Umetnost & kultura, Kulinarika, Šport & Energija, Moda, Glasba, Fotografija in Mladi. Podrobnosti letosne izdaje so predstavili predvčerajšnjim na odlično obiskanem srečanju, na katerem so podarili, da je osrednji pokrovitelj prireditve banka BCC iz Vileša in Štarancana. Organizatorjem Fuoriregata je v pobudo uspelo vključiti 140 dogodkov, ki bodo na programu med 3. in 12. oktobrom. Na 42-tih lokacijah bo v devetih dneh mogoče ujeti stanje duha v Trstu v času največje regate na Jadranškem morju, ko mesto dejansko živi in diha z regato. Da je temu res tako, bodo dokazovale razstave na temo jadranja, bralne seanse, otroške delavnice, glasbeni dogodki ... Letos se bodo dogodka Fuoriregata pridružile še nove lokacije: Jadranki zavod združenega sveta, park pri Sv. Ivanu in Sv. Jakob ter Rojan. V Fuoriregata pa se bodo ob koncih tedna vključile še eksperimentalne pešcone; pestro in zabavno bo zlasti na Trgu Republike, kjer bo otroški muzej Mini-Mu v sodelovanju s Pokrajino Trst na temo jadranja pripravljal številne delavnice.

Vsem tistim, ki bi radi obiskali kakšnega od dogodkov, bo v veliko pomoč spletno mesto Fuoriregata, kjer bo mogoče najti vse informacije, povezane s spremjevalnimi prireditvami. (sc)

TRIESTE NEXT - Zadnji dan prireditve Počastili bodo spomin na fizika Paola Budinicha

Znanstveni salon Trieste Next bo tudi danes imel peser program. V avditoriju muzeja Revoltella bodo ob 10. uri predstavili knjigo, v kateri je opisano življenje inovatorja, fizika in ustanovitelja šole SISSA in mednarodnega centra za teoretsko fiziko ICTP Paola Budinicha, ki je umrl pred letom dni. Knjigo bo predstavila avtorica Rita Cian, predaval pa bo tudi rektor Univerze v Trstu Maurizio Fermeglia.

Tudi danes bo na raznih srečanjih govor o osrednjih temi letosne izdaje; o energetskem varčevanju in trajnostnem razvoju. Zanimivo in za naše denarnice dobrodošlo bo srečanje v palaci Gop-

čevič (ob 11.30), kjer bodo predavatelji predstavili 10 predlogov, kako postati energijsko iznajdljivejši in varčnejši. V Verdijevi dvorani bo ob 15.30 občinski odbornik za okolje Umberto Laureni predstavil tržaški energetski načrt, poleure pred pa bodo v Skladišču idej predstavili 10 inovativnih projektov.

Verdijeva dvorana bo ob 17. uri prizorišče bolj ležernega srečanja, na katerem bodo govorili o filozofskem vidiku električne porabe. Tretja izdaja znanstvenega salonoma pa se bo sklenila v Mieli (ob 20.30) z gledališko predstavo Santorio Santorio e la ricerca dell'energia perduta. (sc)

UNIVERZA - Trinajsta Evropska poletna šola klasikov

Obeležili dvatisočletnico smrti Oktavijana Avgusta

Na Oddelku za humanistične študije - Tudi letos prisotni dijaki liceja Prešeren

Oddelek za humanistične študije Univerze v Trstu je trinajsto izvedbo po bude European Summer School of Classics (Evropska poletna šola klasikov) posvetil dvatisočletnici smrti cesarja Avgusta. Simpozij, ki se ga od samega nastanka vsako leto udeležujejo tudi dijaki klasične smeri Liceja Franceta Prešerna, ima za cilj povezovanje med liceji v Trstu in Vidmu ter med univerzo in liceji, seveda pa tudi širjenje zanimanja za humanistično kulturno med širšo publiko. Izhodišče je seveda bogata zakladnica grško-rimske kulturne tradicije, predmet preučevanja pa je tudi njen razvoj in vpliv na književnost, glasbo, slikarsko, arhitekturno in kiparsko umetnost ter na evropski politični razvoj.

Organizatorji so v letosnji izvedbi poslušalcem, študentom in dijakom ter profesorjem spremjevalcem, ponudili res pestro tematiko pod skupnim naslovom Avgust - prikazi, besede, oblast (Avgusto - le immagini, le parole, il potere oz. Augustus - the Images, the Words, the Power). Predavatelji so Avgustovo podobo osvetlili iz različnih zornih kotov: beseda je tekla o pesniških avgustejskih dobe, ki so uživali njegovo podporo (Vergil, Ovid, Horac), o njegovi vlogi pri nastanku monumentalnih stavb (forum, ara pacis) in javnih knjižnic, o pravnih temeljih in ikonografskih simbolih njegove oblasti, o epigrafskih in zgodovinskih virih za obdobje njegove vlade, o razvoju Ogleja v avgustejski dobi, o vplivu egipčanske umetniške motivike v obdobju od Avgusta do Napoleona, o Av-

Prisotnost dijakov liceja Prešeren je na poletni šoli klasikov že tradicionalna

gustovem liku v delih sodobnih zgodovinarjev, o zlorabi Avgustovega mita v fashičnem obdobju ... in še bi lahko naštevali. Srečanje ni bilo torej samo priložnost za počastitev jubileja, pač pa tudi za poglobljeno analizo njegovega zagonetnega lika, v katerem so sobivale krutost despota in organizacijske sposobnosti genialnega politika, ki so usihtajoči rimske republike dale nov zagon. Avgust je sicer zase trdil, da je državo obnovil na temeljih tradicije (res publica restituta), vendar je jasno, da je - kot je poudaril že zgodovinar R. Syme (Rimska revolucija), njegova vlada Rim povsem

presnovala. Razmišljjanje o njegovem liku je seveda sprožilo debato o oblikah oblasti v današnji družbi.

Pobude so se v spremstvu profesoric klasičnih jezikov udeležili štirje dijaki klasične smeri liceja Prešeren: Ester Gomisel, Thomas Grill in Caterina Cosutta (3. klasični licej) ter Dana Milič (2. klasični licej). Med predavatelji je nastopal tudi profesor Oddelka za klasično filologijo Univerze v Ljubljani dr. Marjan Marinčič, ki je govoril o interpretaciji četrte Vergilove ekloge v dobi Konstantina Velikega (Konstantin in avgustejski Apolon).

MESTNI REDARJI Po ulicah kar v copatah in jutranji halji

Tržaška občinska policija - zlasti osebje njenega mobilnega urada - je v prejšnjih dneh večkrat priskočila na pomoč občanom, ki so se znašli v težavah oz. je kazalo, da so v težavah. Tako so npr. posegli na Trgu sv. Antona, kjer so jih nekateri občani opozorili, da se tam sprejava 90-letnica, oblečena le v jutranjo haljo in kombinežo ter obuta v copate. A ni bilo nič zaskrbljujočega: priletna gospa je samo za kratek čas zapustila dom za ostarele, da bi šla na sprechod, v dom pa se je vrnila v spremstvu redarjev.

Izginulo deklico so naposled našli

Manjšo paniko pa je povzročil dogodek, do katerega je prišlo v nedeljo v Barkovljah, kjer sta se starša obrnila do redarjev, rekoč da je njuna osemletna hčerka izginila v bližini vodometa in da se ni odzvala na njene klice. Policisti so tako spravili na delo, poveljstvo so zaprosili za okrepitve, na pomoč so priskočili tudi krajevni upokojenci in sladoledar. Po polurnem iskanju so redarji deklico vendarle našli v borovem gozdčku, kjer se je ves čas igrala na kraju, ki je bil ravno na nasprotnej strani točke, kjer sta se nahajala starša, ki jima je tako odleglo.

BOŽJE POLJE - Po nekajletnem premoru

Obnovljena vrtnarija

Območje je na dražbi odkupilo podjetje Helianthus, ki so du v sklop vrtnarje Vivai Busà

V toplih gredah je na ogled vsakovrstno cvetje

FOTODAMJ@

Pri poskusu bega se je ponesrečil

Za 44-letnega M.D. se je poskus bega pred karabinjerji spremenil v hudo nesrečo, ki si jo bo verjetno zapomnil. Zgodilo se je v četrtek v Rocolu, kjer so karabinjerji tamkajšnje postajali pojavitvi v stanovanju matere moškega, da bi le-tega aretirali in peljali v zapor, kjer bo moral odsedeti šest mesecev, saj ga je sodišče dokončno obsodilo zaradi goljufije in je bila odrejena njegova aretacija. Slednji se je M.D. skušal izogniti, s tem da je zbežal skozi okno stanovanja, ki se nahaja v drugem nadstropju in s katerega se je nameraval spustiti do tal, a mu je namerila spodletela, saj je padel z višine štirih metrov ter pri tem utrel več zlomov. Karabinjerjem ni preostalo drugega kot poskrbeti za prevoz 44-letnika v bolnišnico, kjer se zdaj nahaja pod budnim očesom mož postave.

Tržaški senator Battista vstopil v skupino Avtonomij

Dnevnik Corriere della Sera v rubriki Za kulissami tokrat obravnava primer tržaškega senatorja Lorenza Battiste, ki je po izključitvi iz parlamentarne skupine Gibanja 5 zvezd prestopil v senatno skupino Avtonomij, v kateri so med drugimi tudi predstavniki Južnotirolske ljudske stranke (SVP), Francozov iz Doline Aoste in socialisti. Parlamentarci Avtonomij podpirajo vladu Mattea Renzija, vključno z Battisto. »V senatu zastopam Furlanijo-Julijsko krajino. Politika proglašov ne vodi nikam, kar velja tudi za izjave „itak vsi kradejo“«, dodaja tržaški senator.

Na pripombo, da je bil izvoljen v senat prav na osnovi takšnih proglašov Gibanja 5 zvezd in pozivov „vsi politiki domov“ Battista odgovarja tako: »Če moram že presojati, kdo je doslej naredil več proti politični kasti, Renzi ali Beppe Grillo, ocenjujem, da je ministriški predsednik dosegel več rezultativov«. Battista je že nekaj mesecov po lanskih volitvah prišel v spor z Grilom, ki se je končal z njegovo izključitvijo iz senatne skupine Gibanja 5 zvezd. Po izključitvi je Battista prestopil v mešano parlamentarno skupino, sedaj pa med vladne senatorje Avtonomij.

Terapevtska vadba za srce

Sklad Mitja Čuk prireja letos medicinsko terapevtsko vadbo za srce. Vadba je primerena za vse, ki imajo visok krvni pritisk, zvišane vrednosti holesterola in sladkorja v krvi – diabetes, srčno-žilna obolenja, težave z nespečnostjo ali kronične bolečine v križu in hrbitenici. Vadba učinkovito zmanjšuje stres in tesnobo ter izboljšuje splošno počutje. Medicinsko terapevtska vadba za srce temelji na principu gibanja in ozaveščanja (čuječnost) ter na koordinaciji gibanja in dihanja. Primerena je za osebe vseh starosti, tudi za starejše, saj učinkovito zmanjšuje nevarnost padcev. Vadba poteka ob prijetni glasbi in vsakič se udeleženci poslovijo s sproščanjem. Vodila jo bo usposobljena voditeljica z dolgoletnimi izkušnjami s srčno-žilnimi bolniki. Udeležencem bodo vsakič merili krvni tlak in prisluhnili srčnemu utripu.

Terapevtsko vadbo bodo uradno predstavili ob svetovnem dnevu srca, jutri ob 18. uri v dvorani Sklada Mitja Čuk; ob tej priložnosti bodo poskrbeli tudi za predavanje o dejavnih tveganjih za srčno-žilna obolenja. Prijave zbirajo na sedežu Sklada Mitja Čuk (tel. 040 212289).

SKD Slavko Škamperle v novo delovno sezono

V društveni dvoranici SKD Škamperle na Stadionu 1. maj (Vrdelska c. 7) se marsikatera dejavnost že odvija, nekaj se jih začenja v teh dneh, če se kdo do zdaj še ni odločil, naj poizveduje pri odbornikih ali pride kar zraven v dneh, ko potekajo vaje/delavnice. Vsak ponedeljek se ob 16.15 začenja ura hip-hopa pod vodstvom Jelke Bogačec, isti dan takoj za njo vadita z Dajo Grgić ob 17.30 do 20.30 dve skupini Show Chance, ob ponedeljkih in sredah od 20.30 do 22.00 uči Mitja Švab borilne veščine, ob sredah od 18.30 do 20.30 igrajo starejši člani ping pong s Flaviom Posega, ob torkih in petkih ob 18.30 do 21.00 uvaja Jan Budin dve skupini v jogo. Glede otroške dramske skupine pa bo letos posebej ustvarjalno, saj bodo osnovnošolci vadili kot običajno ob sobotah od 10.00 do 11.30 pod vodstvom Maruške Guštin, medtem ko bo za uigravanje skupinice nižješolcev (tu sta prosti še dve mesti) ob ponedeljkih od 14.00 do 16.00 skrbela Boža Hrvatič. Letos bo društvo imelo občini zbor pozno, šele 30. oktobra, z željo, da bi se odbor še dodatno pomladil.

TREBČE - Godbeno društvo Viktor Parma Novo sezono začeli z nastopom na Koroškem

Godbeno društvo Viktor Parma iz Trebče je stopilo v novo sezono na zelo prijeten način. Gostovalo je v Železni kapli v Avstriji, kamor jo je povabilo tamkajšnje slovensko godbeno društvo.

Pol avtobus godbenikov in priateljev je začel svojo pot do Avstrije v zgodnjih jutranjih urah v soboto, 20. t.m. Dospel je pred Gostilno pri Florjanu že pred ksilom. Tam jih je sprejel predsednik godbe Florian Schupanz. Sonce

PROMET - Nesreča S kolesi na avtodom

Na Miramarškem drevoredu je včeraj popoldne prišlo do nesreče, ki sicer hvala Bogu ni terjala žrtev ali ranjenih, je pa bila precej slikovita. Bilo je okoli 17. ure, ko je 31-letna tržaška voznica avtomobila znamke fiat panda, ki se je vračala v Trst, na višini cistilne naprave družbe Acegas iz še nepojasnjениh razlogov (baje jo je za trenutek premagal spanec) izgubila nadzor nad vozilom in najprej trčila v mercedes: trk je dvignil pando, ki se je na koncu s kolesi desneg boka silovito nagnula na tam parkiran manjši avtodom in ga precej poškodovala, tako da so ga morali odpeljati. Na prizorišče so prispeti občinski policisti, ki so poleg ugotovitve vzrokov nesreče morali tudi urediti izmenično enosmeren potek prometa, saj je nastal prometni zastoj.

in veselo vzdušje je ob številni publiki kmalu napolnilo prireditveni prostor. Takrat je trebenska godba začela svoj dveurni program, ki je vseboval skladbe iz slovenske zakladnice, narodnozabavne tradicije pa tudi avstrijske koracnice. Godbo je prvič vodil kapelnik Giorgio Prasel, sicer aktivni član godbenega društva in dirigent godbe iz Sv. Antona. Koncert je spadal v 11. praznik Riesenspeckfest. Ob prisotnosti podžupana Adija Woschitza in drugih občinskih svetovalcev so prerezali 2,2 krat 1,2 metra velik kos špeka.

Za godbeno društvo V. Parma iz Trebče se pripravlja obetavna sezona, ki ima pred sabo že naslednji nastop na Škofijah za Praznik olja in vina. Dolgoletni dirigent Luka Carli, ki je bil takrat odsoten zaradi družinskih razlogov, je ponovno vzel dirigentsko paličico v roke na prvič vajah predstinoči, ko je skupaj z godbeniki začel predelovati nov program skladb. (mv)

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 28. septembra 2014

VENČESLAV

Sonce vzide ob 6.59 in zatone ob 18.52 - Dolžina dneva 11.53 - Luna vzide ob 11.07 in zatone ob 21.10.

Jutri, PONEDELJEK, 29. septembra
2014

MIHAEL

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24 stopinj C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 5 km na uro jugovzhodnik, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20 stopinj C.

OKLICI: Radovan Stanojevic in Luminita Mariana Ilea, Luca Maranzina in Roberta Roici, Patrick Dori in Tanja Sabela, Riccardo Zampieri in Antonella Marchi, Roberto Petelin in Aminata Lesse Ane.

Lekarne

Danes, 28. septembra 2014

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilia 39/C, Božje polje 1.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Goldoni 8 - 040 634144, Ul. Revoltella 41 - 040 941048, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilia 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavlje - Ul. Flavia di Aquilia 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Tor San Piero 2 - 040 421040.

Od ponedeljka, 29. septembra, do

sobote, 4. oktobra 2014:

**Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30**

**Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00**

Trg San Giacomo 1 - 040 639749, Trg Valmaura 11 - 040 812308, Općine - Nanoški trg 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

**Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30**

Trg San Giacomo 1, Trg Valmaura 11, Ul. Ginnastica 39/A, Općine - Nanoški trg 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 39/A - 040 764943.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do

18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.30, 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Lucy«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Anime Nere«.

CINEMA DEI FABBRI - 17.00, 21.30 »Frances Ha«; 18.30, 20.00 »Sexy shop«.

FELLINI - 15.30 »L'ape Maia«; 17.00, 20.30, 22.15 »Posh«; 18.50 »The Giver - Il mondo di Jonas«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 18.15, 20.15 »Le due vie del destino«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 20.00, 22.00 »Un ragazzo d'oro«; 18.15, 22.15 »I nostri ragazzi«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Pasolini«.

KOPER - PLANET TUŠ - 14.40 »Avioni 2«; 14.00 »Fantovska leta«; 14.15, 16.40 »Hrabri avtek Plodi«; 14.20, 18.30, 20.25, 22.50 »Lucy«; 18.40, 20.20, 22.30 »Mesto greha: Ženska za umret«; 18.45, 20.50 »Moje poletje v Provansi«; 14.10, 16.15, 18.00 »Odplesi svoje sanje: Združene moči«; 20.10, 22.40 »Plačanci 3«; 20.40 »Popotovanje«; 17.00, 18.15 »Pot v raj«; 16.00, 18.40, 21.15, 22.20 »Pravičnik«; 16.30 »Vroči posnetki«; 16.00 »Čarovnija v mesečini«.

KOSOLOEV DOM SEŽANA - 20.00 »Lech Walesa - Clovek upanja«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 16.30, 18.30, 20.15 »Tartarughe Ninja«; 18.40 »Sex tape - finiti in rete«; 11.00, 16.30, 18.15, 20.15 »Winter il delfino«; Dvorana 2: 11.00, 15.30 »Winx club: Il mistero degli abissi«; 16.50, 20.15, 22.10 »Resta anche domani«; Dvorana 3: 11.00, 15.30, 17.00 »Pongo il cane milionario«; 18.20, 22.10 »La preda perfetta«; 20.00, 22.10 »Jimi: all is by my side«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »La buca«.

SUPER - 16.15 »Dragon trainer 2«; 18.00, 20.00 »Colpa delle stelle«.

THE SPACE CINEMA - 11.00, 13.10, 15.20, 17.30, 19.40, 21.50 »Tartarughe Ninja«; 11.00, 13.00, 15.00 »L'ape Maia«; 16.55 »Colpa delle stelle«; 20.10, 22.10 »Sex tape - Finiti in rete«; 13.10, 17.30, 19.45, 22.00 »The Giver - Il mondo di Jonas«; 10.50, 12.45, 14.40, 16.35, 18.30, 20.25, 21.45, 22.20 »Lucy«; 11.00, 13.15, 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Posh«; 11.10, 13.25, 15.40, 17.45, 20.00, 22.05 »La buca«; 19.25 »La preda perfetta«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.30, 17.15 »Tartarughe Ninja«; 16.00, 17.40, 20.20, 22.15 »La buca«; Dvorana 2: 15.30, 17.30, 19.50 »L'incredibile storia di Winter il delfino«; 22.00 »Sex tape - finiti in rete«; Dvorana 3: 19.50, 22.00 »La preda perfetta«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.10 »Posh«; Dvorana 5: 16.15, 18.00, 20.30, 22.10 »Lucy«.

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano
Donizettijeva 3
na

REBULOV VEČER

Predstavili bodo roman
Kominform v Zabrinju
ter ponatisa **Divjega goloba**
in **Devinskega sholarja**

Sodelovali bodo Jože Faganel,
Miroslav Košuta, Marko Tavčar
in Igor Tuta

Začetek ob 20.30

Izleti

SKD IGO GRUDEN prireja društveni izlet na Cerkniško jezero in v Ribnico v nedeljo, 19. oktobra. Odhod ob 8.00 izpred cerkve v Nabrežini, v Cerknici najprej ogled makete jezera z razlago in filmom, nato vožnja s kmečkimi vozovi okoli jezera do Portala, kosilo v Ribnici, popoldne še ogled muzejev v ribniškem gradu. Povratek v večernih urah. Vpis: pri Mateji in Tanji, Sergiji Kosmina (tel. 040-200123) in Vera Tuta (tel. 040-299632).

KRUT - v predbožičnem času, vabi v ponedeljek, 8. decembra, na izlet v Treviso na voden ogled razstave »Japonska od samurajev do animejev«, s popoldanskim sprehanjanjem med sejemskimi stojnicami, po praznično okrašenih ulicah in trgih. Info v vpisnine na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

Loterija

27. septembra 2014

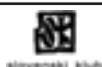
Bari	85	33	76	21	10
Cagliari	89	16	49	88	39
Firence	30	52	40	65	61
Genova	63	31	85	33	47
Milan	57	72	38	5	88
Neapelj	8	34	64	20	30
Palermo	77	29	12	18	74
Rim	76	10	27	65	61
Turin	86	76	29	64	90
Benetke	3	30	26	35	10
Nazionale	35	68	67	58	74

Super Enalotto

1	9	12	14	58	84	jolly 10
Nagradsni sklad						

in

vabita na večer

GLEDALIŠČI, ZAZRTI V PRIHODNOST

gosta Breda Pahor, predsednica SSG, in Miloš Budin, predsednik gledališča Rossetti
V TOREK, 30. SEPTEMBRA 2014, OB 20. URI
 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. S. Francesco 20/II)

OBČINA DOLINA - ZALOŽBA MLADIKA**KDAJ?** Četrtek, 2. oktobra, ob 18.30**KJE?** Večnamensko središče na Dolgi kroni pri Dolini**ZAKAJ?** Rojstvo nove knjige:**Marij Čuk
KO NA JEZIKU KOPNI SNEG****BESEDA:** Založba Mladika, akademik dr. Boris Paternu in Marijan Kravos**Enkratni koncert skupine SAME BABE**

Sodelujeta še izvrstna hrana in pijača
 Vsi užitki, razen knjige, bodo v brezplačni dar

Poslovni oglasi

SALON MAIDA NA OPĆINAH
 išče izkušeno frizerko;
 040-211359.

**KAKO DO USPEHA
STAPKANJEM?**
 Sklop šestih delavnic od oktobra do maja v Volčjem gradu. Vodi Barbara Žetko.
 Informacije na www.eft-trieste.it, prijave na info@eft-trieste.it

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM opremljeno stanovanje v Bazovici, 45 kv.m., kuhinja z bal-konom, spalnica, kopalnica, hodnik in shramba. Prosto od 1. decembra. Tel. št.: 339-1026752.

ISČEM DELO - z lastno kosičnico in mortorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

ČRNO GROZDJE prodam v Koludrovci. Tel: 040-2296038.

ZIVAHNE IN SIMPATIČNE 8 tednov stare mucke, podarimo. Tel: 338-3733640.

BLIZU SENENEGA TRGA (Piazza Foragi) oddajam lepo enosobno stanovanje. Tel. št.: 040-948080.

MOTORNO KOLO GRAN DINK 251 CC, letnik 2004, po ugodni ceni prodam. Klicati v večernih urah na tel. št. 040-232365.

PRODAM hladilno omaro iz inoxa, 700 litrov, temperatura 0-18 stopinj C. Tel.: 338-5098764.

PRODAM štirisobno stanovanje v Rojanu, 95 kv.m., dva balkona. Tel. št.: 329-4372448 ali 349-7769394.

V LJUBLJANI, Povšetova ulica, blok, 4. nadstropje, lep razgled, blizu fakultete za šport, oddamo garsonjero, adaptirano leta 2013. Tel.: 348-9805039.

V MAČKOLJAH damo v najem stanovanje sestavljeno iz dnevne sobe, dveh dvojstevilnih sob, dvojne kopalnice in shrambe. Tel. št.: 348-3667766.

Osmice

COLJA JOŽKO je odprl osmico v Samotorci št. 21. Tel. 040-229326.

FRANC IN TOMAŽ sta v Mavhinjah od-

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Lipa

*V trenutku**žalosti...**vlijudnost**...in tradicija*

**OPĆINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020**

Na razpolago za prevoze pokojnikov iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233)

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dovedovanju in pokojninah

PRIDEMEO TUDI NA DOM!

prla osmico. Vljudno vabljeni. Tel. 040-299442.

OSMICA KRALJIČ je odprta v Prebene-gu št. 99. Tel. 389-8974703.

OSMICA STAREC je odprta, Boljunc 623.

OSMICA je odprta pri Škerku v Prapro-tu. Tel. št.: 040-200156.

OSMICO sta odprla Corrado in Roberta na cesti za Slivno. Tel.: 338-3515876.

ROBERTO ŠAVRON je v Gabrovcu št. 27 odprl osmico. Vesel bo vašega obiska! Tel. št.: 347-2511947.

Prireditve

BOLJUNČANI IN VODA - v društvenem baru n' G'rici je do konca septembra na ogled zanimiva razstava starih fotografij o vaščanih in o njihovi navezanosti na Klinško, ki so jo pripravile članice Skupine 35-55 pri SKD F. Prešeren. Vabljeni k ogledu.

KŠD KRAS DOL-POLJANE prireja ob 100-letnici izbruha 1. svetovne vojne pri-redevitev naslovom »Jeziki in narodi brez meja sto let kasneje« na sedežu društva na Palkišču. Danes, 28. septembra, med 8. uro in 9.30 start »Mednarodnega po-hoda miru«, ob 16. uri kulturni program: govor Vasje Klavore, nastopi godbe na pihala San Paolino iz Ogleja, MPZ Pro-vox iz Renč, skupine tradicionalnih bezjaških folklornih noš iz Turjaka, pevske skupine prosvetnega društva in društva upokojencev iz Lendave, folklorne skupine kulturnega društva Šotto iz kraja Jurandvor-Baška iz Hrvaške, pevske skupine madžarske narodnosti iz Lendave, skupine slovenske narodne skupnosti s Koroške, pevske skupine iz kraja Székesfehérvár z Madžarske, sledil bo ples s skupino Trio Express (David, Aleš, Mihael); več na www.kras-dolpoljane.it.

RAZSTAVA »Drobci materialne kulturne dediščine«, v Galeriji Torklja v Dolini, bo odprtva od ponedeljka do petka v do-poldanskem času po dogovoru na tel. 040-228132. Odprtva tudi danes, 28. septem-bra, ob 17. do 19. ure po dogovoru s prof. Borisom Pangercem (tel. 329-2275191). Razstava bo na ogled tudi v ponedeljek, 29. septembra, v sredo, 1., in v petek, 3. oktobra, z istim urnikom.

ZGONIŠKA ŽUPNIJA prireja in vabi ob praznovanju župnijskega zavetnika sv. Mihaela nadangelu danes, 28. septem-bra, na pritrkovanje zvonov in sv. maša ob 10.30. Po maši bo otvoritev foto-grafike razstave »Stari spomini«. V po-nedeljek, 29. septembra, bo liturgični praznik in sv. maša ob 17.00.

DSI vabi v ponedeljek, 29. septembra, v Peterlinovo dvorano, na Rebulov večer ob izidu njegovega zadnjega romana »Kominform na Zabrinju« in ponatisu »Divjega goloba« (MD Celje in Gorica ter Mladika) ter novi izdaji povesti »De-vinski sholar«. Sodelovali bodo Jože Fa-ganel, Miroslav Košuta, Marko Tavčar in Igor Tuta. Začetek ob 20.30.

SKLAD MITJA ČUK vabi na predavanje »Medicinska terapevtska vadba za srce« (predavanje o dejavnih tveganjih za srčno-žilna obolenja ter na medicinsko terapevtske vadbe). V ponedeljek, 29. septembra, ob 18. uri na sedežu Sklada Mitja Čuk, Proseška ulica 131.

SKD TABOR OPĆINE: v Prosvetnem domu je na ogled do 30. septembra raz-stava »Općine v 1. svetovni vojni«. Ur-nik ob delavnikih, od 16. do 19. ure. Vodeni ogledi za šole v jutrajnih urah po predhodnem telefonskem dogovoru na 040-211936, od 8. do 9. ure (Nor).

OBČINA DOLINA IN ZALOŽBA MLA-DIKA - vabita v četrtek, 2. oktobra, ob 18.30 v Večnamensko središče na Dolgi kroni pri Dolini, na predstavitev pesniške zbirke Marija Čuka »Ko na jezi-ku kopni sneg«. Ob avtorjevi prisotnosti sodelujejo akademik dr. Boris Paternu, Marijan Kravos in predstavnik založbe. Na sporednu bo koncert an-sambla »Same babe«.

ZRC SAZU IN NŠK vabita na odprtje et-nografske foto-dokumentacijske raz-stave »Šavrinke nekoč in danes« ter na predavanje Nataše Rogelja in Špele Le-dinek Lozej o trgovskih poteh med Trstom in ruralnim zaledjem, ki bo v petek, 3. oktobra, ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20 (2. nad.).

Zapustila nas je naša draga

Maria Sancin vd. Marchesich (Mira)

Zaljuboči

sestra Dragica, nečakinja Elena s Federico, nečaka Primož in Zoran in ostalo sorodstvo.

Pokojnica bo ležala v sredo, 1. oktobra, od 10. do 11.30 v ulici Costalunga. Sledila bo sveta maša ob 12. uri v cerkvi v Boljuncu in pokop na domačem pokolišču.

Boljunc, Dolina, 28. septembra 2014

ZAHVALA

Hvala vsem, ki ste nam bili ob strani, ko nas je zapustil naš dragi

Emilio Sossi (Milko Štancmarjev)

Še posebej se zahvaljujemo gospodu župniku Pohajaču za opravljeni obred.

Svojci

Općine, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA**Drago Grilanc**

Ob smrti našega dragega se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spo-min. Posebna zahvala gospodu župniku Markuži in obema pevskima zbo-romu.

Družina

Salež, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA**Karla Gruden por. Jazbec**

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili spomin naše drage.

Družina

Nabrežina, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

ZAHVALA**Vladimiro Colja (Ladi)**

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili spomin našega dragega.

Svojci

Samatorca, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

29.9.2008

29.9.2014

Albin Vaclik Luči

Vedno na naših srcih.
 Z neskončno ljubezni
 tvoji dragi
 Trst, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Zimolo

Dragica Purič

Spomin nate je vedno živ.
 Maša zadušnica bo danes, 28. septem-bra, ob 9. uri v šempolajski cerkvi.

Svojci

Praprot, Križ, 28. septembra 2014
 Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

30.9.2004

30.9.2014

Peter

Zvezdica moja zlata,
 vedno in povsod si z mano.
 Z ljubezni
 mami

29.9.2009

29.9.2014

Stelio Krmac

Spomin nate je vedno živ.
 Žena Palmira

28.9.2007

28.9.2014

Čele Sancin

Vedno na naših srcih.
 Družina

Dne 25.9.2014 je v Ljubljani diplomirala iz radioške tehnologije

Karin Milcovich

Iskreno ji čestitamo in želimo še mnogo nadaljnji uspehov

mama Elena, papà Fabio, noni Klavdija in Angelca, Edvin, Nataša in Sandro

... in štoklja je na Božjem polju obsedela, malo

Katarino

Dajani in Sandiju v naročje dela. Veliko sreče, zdravja, veselja in mirnih noči jim želimo mi vsi!

Bratec Demetrio, vsi nonoti, strici, tete ter Maja in Nina

Dobrodošla mala

Katarina

Mamici Dajani in očku Sandiju iskreno čestitamo, mali Katici pa želimo vso srečo v življenju.

Tete pevke in vsi pri Stu ledi

Jutri na Proseku naša ljubljena mama, nona in bisnona

Draga

častitljivih 90 let slavi.

Še na milijone srečnih, veselih in zdravih dni ji iz srca želi

vsa žlahta ter vsi, ki jo imajo radi.

Čestitke

Naša KARIN MILCOVICH je doktorica postala. Z njo se veselimo in ji želimo še veliko študijskih in delovnih uspehov. Nona Klavdija, mama Elena, papà Fabio, Alessandro, Sandro in vsi sorodniki.

Novopečeni doktorici KARIN MILCOVICH želimo še polno življenjskih uspehov. Vida z družino.

Naj sonce sreče tebi sije dokler ti življenje bije, posebno še ta dan, ko praznuješ tvoj 90. rojstni dan. Vse najboljše DRAGA, ti kličejo Miranda in Renato ter vsi Blasonovi.

Jutri na Proseku DRAGA RE GENT praznuje 90. rojstni dan. Sreče, zdravja in veselja na obilo je naše iskreno voščilo. To ji želijo vsi, ki jo imajo radi.

Obvestila

KMEČKA ZVEZA vabi člane in ostale proizvajalce, naj morebitno škodo po divjadi, na pridelkih in strukturah, prijavijo na pristojni urad Tržaške pokrajine v roku 48 ur od ugotovitve škode. Poseben obrazec za prijavo škode v slovenskem jeziku lahko dobijo na www.provincia.trieste.it. Za pojasnila in pomoč pri prijavi škode se interesenti lahko obrnejo na urade Kmečke zveze tel. št. 040-362941.

OBČINA DOLINA - odbor za kmetijstvo sporoča, da so v občinski veži na razpolago publikacije o razvoju oljkarstva in posegih v oljčnih nasadih, ki jih je posredoval kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica.

POSKRIMO...DA SE ANGLEŠCINE NAUČIMO za 1. in 2. razred osnovne šole na Skladu Mitja Čuk, Proseška ul. 131/133. Vpisi in info: 040-212289 ali urad@skladmc.org

SKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja danes, 28. septembra, 22. jesenski pochod na Grmado in okolico. Vpisovanje od 9.30 do 10.30 na začetku vasi. Vabljeni vsi ljubitelji narave!

VKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, bo ob

torkih angleški popoldan. Prvi tečaj od 16.30 do 18.00 »Teatime english - pre-intermediate; drugi tečaj od 18.00 do 19.00 - pogovorna angleščina - nadaljevalni.

KRIŽ - SIMBOLIKA DUŠE: če bi rad vstopil v svet mitov in arhetipov, da bi odkrival lastna simbolna sporočila s samodejno risbo, si vabljen na informativno srečanje, ki bo v ponedeljek, 29. septembra, ob 19.30 v Slomškovem domu v Križu. Tečaj bo vodila slikarka Ani Tretjak.

PLESNA DELAVNICA HIP HOP za osnovnošolce. Pri SKD Slavko Škamperle, na Stadionu 1. Maj (Vrdelska cesta 7), ob ponедeljkih od 29. septembra daje, od 16.15 do 17.15 pod mentorstvom Jelke Bogatec. Za ostale info tel. 347-2429556 ob večernih urah.

SKD BARKOVLJE - Ul. Bonafata 6, vabi v ponedeljek, 29. septembra, ob 18. uri na brezplačno predstavitev metode EFT. Ob 19. uri enourno skupinsko tapkanje. Vabljeni novi in stari tapkalci. Vodi Barbara Žetko.

UPRAVA OBČINE ZGONIK sporoča, da v ponedeljek, 29. septembra, ob priliki sv. Mihaela - zgoniškega zavetnika, ne bodo delovali občinski uradi ter naslednje občinske storitve: občinska knjižnica, služba za prevoz učencev, šolska kuhinja, delavska in smetarska služba.

AŠD POLET vabi vse otroke do 8. leta na brezplačen začetniški tečaj hokeja na rolerjih, ki bo potekal do konca septembra ob torkih in četrtekih, od 18. do 19. ure v športni dvorani na Pikelcu. Info na info@polet.it.

JOGA - SKD France Prešeren iz Boljuncu sporoča, da se vadba joge z Goranom Korenom vrši ob sredah v društveni dvorani občinskega gledališča; od 17.15 do 19.00 začetniki; od 19.00 do 20.30 nadaljevalni tečaj. Vabljeni.

KD SLOVAN s Padrič organizira tečaj slovenščine za začetnike in nadaljevalce. Informativni sestanek bo v torek, 30. septembra, ob 20. uri v Zadružnem domu Skala v Gropadi. Informacije in vpis: jan.grgc@alice.it ali na tel. št. 349-7386823 (večernih urah).

MLADINSKI KROŽEK DOLINA in mali kitaristi iz Brega vabijo nove priatelje, da se vpišejo v glasbeno solo. Info na tel. št. 328-5761251 ali info.mkb@yahoo.it.

PRI SKD F. PREŠEREN iz Boljuncu bi radi pripravili fotografski arhiv slik Stanoža Žerjala. Lastnike prosimo, da bi nam dovolili, da bi prišli slike fotografirati. Poklicite na tel. št. 040-228016 od 14. do 15. ure.

RAJONSKI SVET za vzhodni Kras se bo sestal v torek, 30. septembra, ob 20. uri na sedežu, Doberdobska ulica 20.

SOLETNIKI 1959 se dobimo na večerji v soboto, 4. oktobra, ob 19.30 pri Domu. Zaželenega prijave do 30. septembra. Tel: 339-6013695 (Adriana) ali Ileana 347-7583576.

TEČAJI SLOVENŠČINE IN ANGLEŠCINE pri SKD Igo Gruden. 28 lekcij od oktobra do maja, 2. in 3. nadaljevalne stopnje. Vpisovanje do torka, 30. septembra, na sedežu društva in v knjižnici Nade Pertot v Nabrežini. Info na tel. št. 040-299632 in 339-5281729 (Vera).

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 30. septembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja.

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE TS360, Ul. Donizetti 3, (3. nad.) - naročanje in prevzem šolskih knjig obvešča, da deluje s sledečim urnikom: ob ponedeljkih in petkih 8.30-12.30 ob sredah 15.00-19.00.

V SALEŽU se je spet začel tečaj modernega plesa za otroke, v organizaciji SKD Rdeča zvezda. Tečaj je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem: plešali bodo modern dance in hip-hop v sodobnem in dinamičnem duhu. Za informacije: 347-9773715 (Ambra).

ZSKD obvešča včlanjene zvore, da rok prijave na dejelno zborovsko revijo Nativitas zapade v torek, 30. septembra. Info na www.zskd.eu ali tel. 040-635626.

KD PROSEK KONTOVEL prireja tečaj karibskega skupinskega plesa s Josetom

Sklad Mitja Čuk

vabi na predavanje o dejavnih tveganjih za srčno-žilna obolenja ter na predstavitev

MEDICINSKO TERAPEVTSKE VADBE ZA SRCE

v ponedeljek, 29. septembra 2014
(Svetovni dan Srca)
ob 18.00 uri na sedežu Sklada Proseška ulica 131

v kulturnem domu na Proseku ob sredah od 20. do 21. ure. Začetek v sredo, 1. oktobra. Vabljeni.

PLAY&LEARN - Želiš, da bi se tvoj otrok učil angleščine na preprost in zabaven način? Igre, pesmice, maske in še marsikaj drugega čakajo otroke od 3. do 10. leta starosti. Urniki: sreda od 17.00 do 17.45 (za otroke od 3. do 5. leta starosti) - začetek 1. oktobra. Sreda od 18.00 do 18.45 (za otroke od 6. do 10. leta starosti) - začetek 1. oktobra. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

PREDSMUČARSKA TELOVADBA - Smučarski odsek SPDT obvešča, da se v sredo, 1. oktobra, ob 20.30 začenja predsmučarska vadba za odrasle, ki bo v telovadniški šoli Codermatz, Ul. Pin demonte 11, v Trstu. Info in prijave na tel. št. 338-4563202 (Katja).

SLOVENSKI ABC - ŠC Melanie Klein prireja zabavni tečaj slovenščine za otroke od 3. do 6. leta. Potek bo ob sredah od 16.00 do 16.45 na društvenem sedežu, v Ul. Cicerone 8. Začetek 1. oktobra. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB »L. KOŠIR« vabi člane in prijatelje na mestno srečanje, ki bo v sredo, 1. oktobra, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Sv. Franciška 20.

TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA za vse starostne stopnje in različne stopnje predznanja pri SKD Igo Gruden se začne v oktobru, z vaditeljico Divno Slavec. Ob torkih in četrtekih od 9.00 do 10.30 in od 10.30 do 12.00. Popoldanska skupina z vaditeljico Katjo Škerk pa ob petkih od 17.30 do 19.00. Info na tel. št. 040-212289, pon-pet, 10.00-14.00 ali urad@skladmc.org.

TELOVADBA ZA DOBRO POČUTJE pri SKD Igo Gruden se prične v oktobru, z vaditeljico Divno Slavec. Ob torkih in četrtekih od 9.00 do 10.30 in od 11.30 ter ob torkih in četrtekih od 17.30 do 18.30 s pričetkom 2. oktobra. Info: urad Stadiona 1. Maj: tel. 040-513777; urad.bor@gmail.com.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da vadba poteka ob torkih in četrtekih od 18.00 do 19.15 v Nabrežini v društvenih prostorih. Za info in prijave tel. 349-6483822 (Mileva).

SKD TABOR OPĆINE - Prosvetni dom, v četrtek, 2. oktobra, ob 8. ure dalje se bodo začeli juntrani tečaji telovadbe za dobro počutje s Cveto. Vabljeni!

Š.Z. BOR vabi na telovadbo za odrasle na Stadionu 1. Maja ob ponedeljkih in petkih od 9.30 do 10.30 in od 10.30 do 11.30 ter ob torkih in četrtekih od 17.30 do 18.30 s pričetkom 2. oktobra. Info: urad Stadiona 1. Maj: tel. 040-513777; urad.bor@gmail.com.

ACQUAFITNESS - ŠC Melanie Klein obvešča, da se bo skupinska vadba začela v četrtek, 3. oktobra, in bo potekala v bazenu na Pesku. Vadba vodi ublaži gravitacijo, sprosti, izboljša prekravitev in razvedri. Vadba učinkovito deluje tudi proti celulitisu. Info in prijave na: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

AŠD BREG obvešča, da bo večerna rekreacija za odrasle potekala v občinski telovadniški Klabjan v Dolini ob ponedeljkih in petkih od 21. ure dalje. Prva vadbenega ura bo v petek, 3. oktobra, ob 21. uri. Vabljeni stari in novi telovadci. Info na tel. 333-4528269.

SŠKD TIMAVA IN JUS MEDJA VAS, vabi občnike iz Krasa in okolice, da se prijavijo za razstavljanje svojih izdelkov na tradicionalnem prazniku »Konji in vonjave mošta«, ki se bo odvijal v Medji vasi od petka, 3. do nedelje, 5. oktobra. Prijave in info na tel. št. 338-7738027 (Igor) in 338-9050189 (Simon) ali na timava@alice.it, igor-tom71@hotmail.it.

LETNIKI 1964 - šola Fran Levstik Prosek - Križ, v soboto, 4. oktobra, prireja večerjo v Jamljah. Potrdi twojo prisotnost na tel. št. 0481-410121.

SEMINAR VOKALNE TEHNIKE V ZBO-RU

RU s slovenskim dirigentom Robertom Fegušem, v organizaciji MePZ Tončka Čok, SKD Lonjer-Katinara, v sodelovanju z ZSKD in USCI FJK, bo v soboto, 4. oktobra, od 14. do 20. ure v Športno-kulturnem centru Lonjer-Katinara. Vabljeni pevci, zborovodje, koripetitorji. Info in prijave na ZSKD, Ul. S. Francesco 20, tel. št. 040-635626 ali trst@zskd.eu, www.zskd.eu.

KRD DOM BRIŠČIKI vabi na začetni in nadaljevalni tečaj vezenja z gospo Maricico Pahor, ki bo ob četrtekih od 16. do 18. ure v društvenih prostorih. Vpisovanje na prvem srečanju v četrtek, 2. oktobra.

MEDITACIJA IN SPROŠČANJE - vaditeljica Sandra, mentorica Pilatesa pri Skupini 35-55 SKD F. Prešeren, prire-

SLOVENSKI KLUB DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

vabita na predstavitev

OPĆINE - Koncert vokalne skupine Bodeča neža

Dober glas ...pritegne

Nastop vrhunskega pevskega sestava je v cerkev sv. Jerneja pritegnil številno publiko

Dobro blago se samo hvali in tudi prodaja, zato koncert vokalne skupine Bodeča neža ni potreboval velike promocije, da je v petek napolnil cerkev sv. Jerneja na Općinah. Prišli so zborovski navdušenci, prijatelji in člani Sklada Mitja Čuk, ki je priredil dobrodelni večer, tudi publika, ki se običajno ne udeležuje koncertov zborovske glasbe, saj so pogosti uspehi, dosežki in priznanja dekliske skupine v Vrhu vzbudili širše zanimanje tudi izven pevskih krogov. Pevke so s programom »Začaran čas« potrdile svoj sloves in so izkoristile tudi dobro kondicijo, ki so jo v zadnjih mesecih in na začetku nove sezone utrdile z intenzivnim delom za snemanje najnovejšega cd-ja Čas in za pripravo osrednjega koncerta ob desetletnem delovanju. S pomočjo cerkvene akustike so glasovi samozavestnih članic skupine na poseben način očarali navzoče z »začaranim« programom, na poseben način v prvem delu, ko je sporočilo nabožnega in duhovnega programa na-

šlo primerno sozvoče s prostorom in z ojačeno možnostjo moduliranja dinamičnih in muzikalnih nians. V drugem delu pa je izbira posvetnega programa poudarila slovensko literaturo v skoraj dvestoletnem stilnem in časovnem razponu. Publike je poslušala zbrano, z veliko pozornostjo do vsake izvedbe in marsikateri aplavz je spontano izbruhnil že preden je posamezna skladba izvenela. Dolgo ploskanje, ki je na koncu nagradilo skupino, je bilo tudi zgovorno potrdilo o uspehu večera, ki so ga organizatorji namenili nabiranju sredstev za redno delovanje vzgojno-zaposlitvene središča. O težavah pri finančiraju in izvajaju načrtov v zvezi z družinskim posvetovalnicami, pošolskim poukom in tečaji za osnovnošolce v trenutku, ko je nujno potrebno tudi prilagajati ponudbo dejanskim zmožnostim družin, je pred koncertom spregovorila podpredsednica Sklada Mitja Čuk Roberta Sulčič.

ROP

ZBOROVSKO PETJE

MePZ Jacobus Gallus živahno v novo sezono

Mešani pevski zbor Jacobus Gallus je že v polnih pripravah za novo pevsko sezono. Pevsko jedro sestavlja devet sopranov, trinajst altov, devet tenorjev in devet basov. V novi sezoni se je altovski skupini pridružila ena mlada pevka z Općin, medtem ko se je znižalo število drugih basov, ki pa bi potrebovali okrepitev. Na koncu prve vaje je predsednica zbora Valentina Sancin, na neformalnem občnem zboru, podala obračun pretekle sezone, ki je pozitiven in so pevci lahko z njim zadoščeni. Nato pa je obrazložila smernice za novo sezono. »Zbor Jacobus Gallus si je vedno začavljal kot cilj kvaliteto: kvalitetu zborovodje, kvalitetu repertoarja, kvalitetu nastopa, celo kvalitetu dresa/obleke in kvalitetu sestava. Tako bo še naprej. Zato se je odbor, na seji pred začetkom sezone, odločil, da bomo sledili dolochenim pravilom. Za pevsko izpopolnjevanje bodo tudi letos dobili primerno strokovno pomoč, ki bo pevkam in pevcem v oporu in podu.«

Nato je predsednica predstavila obveznosti, ki čakajo zbor v naslednjih mesecih. Prvič v letošnji sezoni, bo zbor nastopal v nedeljo, 5. oktobra, na odprtju novih prostorov jezuitske tržaške skupnosti v Vili ARA. Vodstvo zebra se je tudi odločilo, da letos ponovno prirede božično revijo, na katero bo povabilo Akademski pevski zbor iz Preval na Koroškem; tržaški pevci so bili njihovi gostje preteklega novembra. Na občnem zboru je spregovoril tudi zborovodja Marko Sancin, ki je orisal zamisli okrog letošnjega repertoarja in se priporočal za točnost in zavzetno sodelovanje na vajah. Prva vaja se je seveda končala z živahnim kramljanjem ob kozarcu vina z obveznim nazdravljanjem novim lepim trenutkom naproti. Teh je pri zboru Gallus nič koliko, zato odbor toplo vabi v svoje vrste nove članice in člane, ki bi želeli svoja umetniška hrenjenja uresničiti v vrstah zavzetih pevki in pevcev, a obenem tudi veselih in razposajenih družabnikov.

RIBIŠKO NASELJE - Paleontološko najdišče

Od včeraj na ogled orjaška lobanja torozavra

V paleontološkem najdišču v Ribiškem naselju je od včeraj na ogled orjaška dvometrska lobanja torozavra Felicie, velikega rastlinojedega dinozavra iz obdobja pozne krede, ki so ga odkrili v ZDA (na sliki FOTO DAM@N). Lobanje si bo mogoče ogledati še danes in vse nedelje v oktobru.

Koncert za stoteletnike

V Gledališču Orazio Bobbio v Ul. Ghirlandaio 12 bo danes ob 17. uri dobrodelni koncert tržaških zdravnikov Sto takih dni. Šlo bo že za drugo tovrstno srečanje, ki ga tržaška Zdravniška zbornica v sodelovanju z Občino Trst, gledališčem La Contrada, Univerze za tretje življensko obdobje Danilo Dobrina, podjetjem Jotun-Projects Property, združenjem Confcooperative, zavarovalnico Nicolini, družbo Televita Spa in združenjem Aiop prireja z namenom zbiranja sredstev, namenjenih izpeljavi t.i. kosila stoteletnikov, ki ga prirejata Občina Trst in Podjetje za zdravstvene storitve. V ta namen bodo udeleženci koncerta lahko pustili svoj prostovoljni prispevek (vstop bo drugače prost), koncertni spored, ki ga bo povezovala Daniela Ferletta, pa bodo oblikovali zdravniki in drugi gostje, ki bodo ob tej priložnosti nastopili z glasbenimi in pevskimi točkami. Tako se bodo predstavili Bruno Malisana, Luigi di Tango Illegales, skupina Serenade Ensemble, Marcello Galai, Miha Grmek Seražin in Anže Počkar, godalni orkester Seven pod vodstvom Micheleja Stolle ter skupina Chigapaurachestagiaca in Antonio Damiani di Vergada.

Glasba v Devinu

Danes ob 11. uri bo v avditoriju Jadranškega zavoda združenega sveta na sprednu tretje srečanje iz cikla Nedelje v Devinu: aperitivi in glasba. Tokrat bo nastopil violončelist Leo Morello. Zadnje srečanje iz cikla bo na programu v nedeljo, 5. oktobra.

Srednjeveška duhovna glasba

Cerkve sv. Janeza Krstnika v Štivanu bo jutri gostila drugi koncert iz XXVII. izdaje Mednarodne koncertne sezone Note Timave. Ob 21. uri bodo nastopili člani ansambla Oktoechos, enega najboljših italijanskih ansamblov za srednjeveški glasbeni repertoar. Predstavili se bodo s skladbami, ki jih je bilo nekoč slišati v srednjeveških ženskih samostanih.

Novo srečanje Dialoghi Europei

Cikel srečanj Dialoghi Europei se jutri popoldne vrača v deželno dvorano Tessitor. Ob 17.30 bo predaval Andrea Manzella, predsednik Studijskega centra o parlamentu Univerze Luisa v Rimu, komentator dnevnika La Repubblica in dopisnik francoske revije Pouvoirs. Gost bo med drugim govoril tudi o (ne)zaupanju v skupne evropske inštitucije.

CAMBRIDGE ENGLISH
Language Assessment

Authorised Centre

BAWLS EXCELLENCE IN LANGUAGE EDUCATION
AISLI ASSOCIAZIONE ITALIANA SCUOLE DI INGLESE

BRITISH SCHOOL

Trst • Ulica Torrebianca 18 • 040-369.369

LET'S COMMUNICATE!

Tržič Ulica Duca d'Aosta 16
0481-411.868

Gorica Korzo Italia 17
0481-33.300

Videm Vico Pulesi 4
0432-50.71.71

www.British-FVG.net

Leto 1915 - Vojna ne prizanaša nikomur

Prva številka dnevnika Slovenec je 1915. leta izšla 2. januarja. V njej so prevladovale teme z vzhodne fronte, ki so obravnavale boje z Rusi. Največ je bilo kratkih uradnih poročil, ki so jih časopisi objavljal brez lastnih komentarjev. Ni bilo zalediti običajnih novoletnih tem, čestitk ali poročil o prazničnem vzdušju. Bralci so izvedeli, da je na ruskem Poljskem padel sin nemškega kanclerja, zraven pa je bilo navodilo, kako pisati najbližnjim, ki so se znašli v tujem ujetništvu. Vojna torej ni prizanašala več nikomur. Uredništvo je prišlo tudi pismo slovenskega vojaka iz obleganega Przemysla; povedal je, da se »imajo veliko bolje kot ti si tam preko« in da jim naslednje štiri mesece ne bo nič primanjkovalo. »Le pošte nam manjka,« je zapisal mladi fant, »saj poštna letala letijo dokaj nereno.« Žalostna in mračna je morala biti tiste dni podoba Ljubljane.

Tržaška Edinost je zapisala, kako so ruski vojaki obleganim avstro-ogrskim vojakom v Przemyslu na sveti večer na vhodna vrata obesili veliko voščilnico v ruščini z lepimi željami. Tudi na zahodni fronti je na božični večer prišlo do kratkega premirja ter do druženja in izmenjave daril med nemškimi in antantnimi vojaki. Nečloveško trpljenje v strelskih jarkih je povsod zbudilo topla človeška čustva, saj so bili tudi na drugi strani bojne črte ljudje, ki so trpeli podobno kot njihovi nasprotniki. Poveljstva na obeh straneh fronte so po tem dogodku iskala krvice za tovrstno nevojaško vedenje in vnašanje defetizma, da bi krvic kaznovala z najbolj drastičnimi ukrepi.

Z Dunaja je prišla napoved o prepovedi pušnih zabav. Veseli pa so morali biti starši in srodniki Jožefa Nogaška, ki so ga že mesece obiskovali, prepričani, da je padel, Jožef pa se je živ in zdrav oglasil iz ruskega ujetništva. Avstrijski ujetniki so Rusi, kot je poročal Slovenec, prepeljali v Sibirijo, kjer so delali, imeli stanovanje, hranilo in so dobivali po trinajst rubljev na mesec. Iz srbskega ujetništva pa so prihajala manj prijetna sporočila, saj je tam vladalo hudo pomanjkanje osnovnih potrebsčin, poleg tega je prišlo tudi do množičnega izbruha trebušnega tifusa, ki je odnesel več deset tisoč življenj med civilnim prebivalstvom in med vojaki.

Slovenec je objavil pretresljiv članek francoskega vojnega dopisnika, ki je opisoval apokaliptične razmere v Nišu. V gostilnah je vladala takra umazanija, da je bilo komaj mogoče najti košček čistega prta. Na mizah so imeli špiritne gorilnice, s katerimi so si stranke same razkužile jedilni pribor na živem ognju, saj ga niso imeli možnosti pomiti. Pred skoraj sleherno hišo v Nišu je visela črna zastava, sporočilo, da v hiši leži mrlci. Umrlji je bilo toliko, da jih niso mogli sproti pokopavati. Tudi lesa za krste ni bilo, tako da so mrl-

če odnašali na pokopališče na improvisiranih nosilih, zbitih iz nekaj desk in letev, s katerih so binjalje roke in noge pokojnikov.

»Varčujmo« pa je bil naslov prispevka v Slovencu, ki je izšel 5. januarja. »Ne zmaguje se samo s kanoni in puškami, temveč tudi z živili,« je bralci poučeval anonimni avtor. Paziti je bilo treba zlasti na kruh. Beli kruh je potrata pšenične moke. Na kilogram pšenične moke je avtor priporočal umesiti še 20 dekagramov krompirja. Krompirja pred kuhanjem ne smemo olupiti, saj ga gre tako v nič kar petina. Avtor je opozoril na špekulant, ki samo čakajo, da bodo cene živil zrasle: »Kdor bi hotel danes oderuško na škodo bližnjega bogateti, ni vreden, da živi,« je moraliziral avtor, toda njegovih naukov ni nihče upošteval. Nekaj dni pozneje se je Slovenec spraševal, kako bomo preživeli do prihodnje žetve, in bralcem dal nekaj nasvetov. Pomanjkanje že trka na vrata, vojna pa se je komaj pošteno začela. V prihodnje se bo delež krušne moke zmanjšal, delež dodatkov in nadomestkov pa povečal. Javni mlini morajo moko mešati po predpisih. Bele ne smejo prodajati, proizvodnja peciva se bo zmanjšala na minimum. Omejili bodo tudi prodajo pivskega ječmena. Avtor se je pritoževal, da ima Ogrska dovolj žita, vendar to na Kranjsko kljub visokim cenam ni prihajalo.

Z žitnimi problemi pa se ni ukvarjala samo Avstro-Ogrska. Nemčija je konec januarja 1915 ustanovila žitni državni monopol. Zaplenili so vse žito, rž in moko. S 1. februarjem 1915 je nemška vlada postala edini lastnik žita v državi, vsako trgovanje z njim je bilo strogo prepovedano. Država je organizirala tudi distribucijo moke. Slovenec je ta ukrep pohvalil in podobno rešitev pričakoval tudi v donavski monarhiji. Madžarom, ki so imeli velike žitne presežke, pa bi seveda bolj ustrezale »liberalne«, tržne metode.

Lakota trka na vrata

Na Kranjskem kljub visokim cenam v trgovinah ni bilo moke, in ni čudno, da je Slovenec zagovarjal drakonske ukrepe, ki bi ljudem zagotovili minimalno dnevno oskrbo. V naslednjih dneh in mesecih je bilo o tej temi precej govora, saj so oblasti tudi v Avstriji razmišljale o »vojno žitni družbi«, ki bi odkupovala in distribuirala osnovne živiljenjske potrebsčine, podobno kot so to že počeli v Nemčiji. Avstria je v času miru letno porabila 55 milijonov metrskih stotov žita, od tega jih je 15 milijonov kupila na Ogrskem, saj njena proizvodnja ni dohajala potreb dežele. Slovenec je opozarjal, da se je v zadnjem času dobava žita z Ogrskega občutno zmanjšala. Ponujali so le nekaj turščice (koruze), tako da se je časnik spraševal, kje je bilo drugo žito. Toda Madžari le niso bili krivi za vse: kranjski trgovci z žitom so ga bili prisiljeni dragu kupovati na Ogrskem, doma pa so ga smeli prodajati po najvišjih določenih cenah, ki so bile seveda nižje od nakupnih. Četudi so imeli denar, le niso bili tako nori, da bi trgovali v svojo škodo.

Zgoraj: srbski vojaki rešujejo ranjene tovariše preko zasilnega mostu čez reko Moravo; desno: srbski ujetniki v rokah vojakov dvojne monarhije - vojaki zadnjega vpoklica niso imeli uniform, temveč so se vojskovali v lastnih oblačilih

sti znašala 721 kron za sto kilogramov, za sto kilogramov surove slanine pa je bilo treba plačati 639 kron. Torej kar 7200 izvodov časopisa Slovenec za sto kilogramov svinjske zabele!

Toda tudi kmetovalcem se ni pisalo dobro: ni bilo več državnih spodbud, ki bi podpirale razvoj novih kmetijskih dejavnosti, modro galico je država zaplenila za potrebe vojne industrije, Italija je prepovedala izvoz žveplene moke, nujno potrebne za oborožitveno industrijo, Nemčija pa izvoz umetnih gnojil. Če upoštevamo še odsotnost moških pri običajnih kmečkih opravilih in to, da je večina vseh delovnih bremen prešla na ženske in otroke, je mračna podoba življenja na vasi med vojno popolna. Sredi julija je Slovenec že opozarjal na prihajajočo zimo. Kurilno olje se je v zadnjem letu podražilo za petkrat, bencina ni bilo mogoče dobiti nikjer.

Tudi časopisom ni šlo dobro, čeprav so bralci v vojnem času nestrnpo pričakovali vsakodnevne novice z bojišč. V Nemčiji je v kratkem času po začetku vojne ugasnalo čez tisoč časopisov, Slovenec pa je z velikimi težavami prihajal do rotacijskega papirja, saj je železnica dala prednost vojškim transportom. Tudi tiskarska barva, firnež in drugi repromateriali za proizvodnjo časopisov so postali enkrat dražji kot pred začetkom vojne. Papirnice in drugi proizvajalci repromaterialov so časopisne hiše odirali do gole kože, cene časnika pa so ostale enake kot pred vojno, je ternal Slovenec.

V letu 1915 je dvojna monarhija dvakrat razpisala vojno posojilo (do konca vojne je razpisala kar osem tovrstnih posojil). Ljudje so jih lahko vpisovali v poštnih hranilnicah, bankah in drugih finančnih zavodih. Posojilodajalcem je država zagotavljala poštene obresti, celo ugodnejše kot drugod. Vrednostni papirji vojnega posojila so imeli enako vrednost kot gotovina, saj je bilo zanje mogoče dobiti 75-odstotni predujem pod zelo ugodnimi pogoji. Odmevi na ta posojila so bili zelo različni: med kmečkimi ljudmi celo boljši kot v mestih, saj je škof v svojih poslanicah vernike spodbujal, naj vpisujejo vojna posojila, da bo vojne čim prej konec. Tudi časopisi so jih odkrito podpirali: državljanji naj bi z odločitvijo zanje kazali svoj hvaljedredni patriotski duh.

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

21

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing
Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

GLASBENI FESTIVAL - Na raznih prizoriščih na Goriškem

Renesančni zvoki na Dnevi stare glasbe

Kulturni dom Nova Gorica v septembru že tradicionalno prireja Dneve stare glasbe. Prireditev nastaja v sodelovanju z italijanskim festivalom Musica Cortese (Dvorna glasba), društvom Dramsam Centro Giuliano di Musica Antica iz Gorice in festivalom Dvigrad s Hrvaške. Ustvarjalnost, svežina in pristnost so zaznamovale četrto edicijo festivala, je zapisal umetniški vodja, mladi lutnjist, Bor Zuljan. Poskušali so presegati meje stare glasbe in ga zasnovali kot dialog s staro in z novo glasbo, pri tem so se posvetili najintimnejšemu sestavu – duu.

Festival je v štirih dneh s petimi koncertnimi prizorišči povezal Goriško s Krasom in Italijo. Koncerti so potekali v Kulturnem domu Nova Gorica, na Gradu Kromberk, v cerkvi svetega Andreja na Gorjanskem, cerkvi svetega Tilna v Svetem in na Goriškem gradu v Italiji. Vsak koncert je bil poseben. Bil je stara ljudska glasba iz področja Balkana, angleška glasba 16. stoletja z dvora Henrika VIII., elizabetinska glasba 17. stoletja, glasba renesančne Italije, vse do današnjega časa.

Srbski duo Teofilović s pevcema Ratkom in Radišo se posveča obujanju pretekle več kot dvesto let stare balkanske glasbe. Glasbo zbirata iz kolektivnega spomina oziroma dopolnjujeta pozabljene in nepopolne ljudske pesmi. Sad tega dela sta pred 20-imi leti posnela za Radio Beograd posnela in izdala album Čuvanje sanj, ki sta ga predstavila goriškemu poslušalstvu. Njun nastop prežema mistika. Skladbam vdahneta paleta čustvenih nians, ki popeljejo misli v oddaljene čase: na prostrane balkanske planote, kjer so pastirji in pastirice, v obmorske kraje, kjer so ribiči v čistini morja ribarji, nad njimi pa so nebo preleta lastovice.

Na Gradu Kromberk je nastopil španski duo Tasto solo, ki ga sestavlja Guillermo Perez (orgelski portativ ali organetto, clavisimbalum s plektrumi) in David Catalunya (clavisimbalum s kladivci). Nenavadno glasbilo organetto po zvoku spominja na orgle, ki je v 16. stoletju pogrenilo v pozabo. Odločila sta se,

Na slikah (od zgoraj, v smeri urinega kazalca): koncerti zasedb Teofilovic-Zuljan; Cerar-Zuljan; ansambel Dramsam; duo Tasto Solo; Lazar-Meljnikov; Klarič-Penzar

MATEJ VIDMAR

da raziščeta zgodovinske meje teh dveh glasbil. Izbrala sta angleški repertoar iz časa Henrika VIII. (16. stoletje), ker predstavlja mejnik za njuna glasbila. Skladbe sta povezala v štiri zaokrožene sklope in pri oblikovanju upoštevala estetski izraz, slog in zgodovinsko ozadje. Pripoved, ki sta jo razgrnila poslušalcem, je odprla veliko zanimivega tako v dojemaju zvočnega sveta kot tudi v glasbeno umetniškem smislu.

V cerkvi na Gorjanskem je zazvela italijanska renesančna glasba Gabriella Pulitija in Claudia Merula. Na nastopil je hrvaški duo: sopranistka Martina Klarič in organist Mario Penzar. Puliti in Merula sta prihajala iz Toskane. Oba sta del življenja preživelna na slovenskih in hrvaških tleh. S svojim delovanjem pa sta glasbeno zaznamovala ta prostor, še posebej Istru. Mlada sopranistka Martina Klarič je zaposlena v zagrebški Operi.

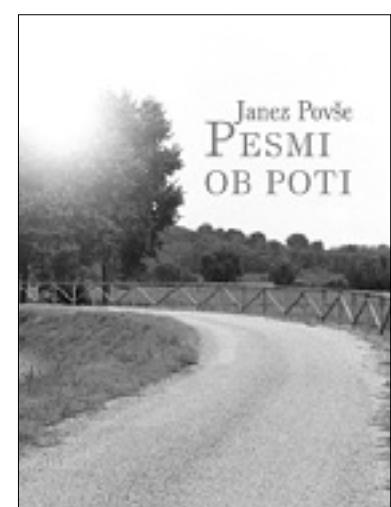
Organist Mario Penzar je umetniški vodja festivala Dvigrad in organist Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskega. O programu je povedal: »Ta prostor dojemam kot en most z enotno kulturno entiteto, kjer se prepletajo vplivi Italije, Slovenije, Hrvaške. Področje Istre, celoten zahodni del Hrvaške in zahodni del Slovenije do Trsta je kot by-pass. Obvozniča, ki jo kultura v preteklosti ni obšla, ampak, po kateri je pritekala. Skladatelj Puliti se je rodil v Monte Pulcianu v Toskani, živel in deloval v Kopru ter kasneje v hrvaškem delu Istre. Primer je paradigmaticišču vedno prisotno. Prav iz tega razloga sva izbrala glasbo Merula, ki je bil eden najbolj iskanih in največkrat izvajanih skladateljev. Ko je Merulo zasedel mesto osrednjega organista v cerkvi svetega Marka v Benetkah, je postal močna avtoriteta na področju cerkvene glasbe. Pozicija mu je omogočala, da so se njegove maše izvajale tako na širšem slovenskem kot tudi hrvaškem področju. Okrog leta 1620 je večina vernikov na področju Italije, Slovenije in Hrvaške imela priložnosti poslušati Merulove maše.«

Pao Cecere, ki je član Ensemble Dramsam, je tudi umetniški vodja Musica Cortese. V letošnjem letu so imeli pri organizaciji veliko težav, zaradi finančnega stanja, v katerem je Italija. Kljub temu so pripravili dovršen festival. Kar pa jih najbolj razveseljuje, je številčno poslušalstvo, ki se vedno v velikem številu udeležuje koncertov. O sprejemljivosti stare glasbe med sodobnim poslušalstvom pravi: »Z glasbo je tako kot z literaturo ali s poezijo. Literatura ni cenejna in se ji ne priznava umetniška vrednost samo v času, v katerem je nastala. Če pomislimo na Shakespeareja, Danteja ali Petrarca, danes vam ne bo nihče rekel, da literatura Petrarce nima vrednosti. Isto je z glasbo. Komunikacija je univerzalna, spremenijo se oblike in druga ogrodja, ampak sporočilo je vedno isto. Dotakne se nas danes tako kot se je v preteklosti.«

Stara ali nova – glasba ostaja doživetje sedanjega trenutka, je zapisal Bor Zuljan, in to je tisto, kar je vnovič na najlepši način dokazal festival Dnevi stare glasbe. Odlična glasbenika sta prikazala posebno glasbeno doživetje. Skladbo, ki iz-

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA - Jutri predstavitev

Nova pesniška zbirk, Janez Povše - Pesmi ob poti

Pot: gre namreč za življenjsko pot, na kateri avtor zaustavi svoj korak in 'stopi(m) po prstih v notranjost// in tipa(m) po temi, / ker so svetloba ugrabili.'«

V tem opusu gre predvsem za prepletanje osebnih vtisov, ki jih Janez Povše z veliko tankocutnostjo vnaša v svojo izpoved. Kljub življenjskim pretresom so te izpovedi usmerjene v nenehno iskanje človeškega etos in težijo k različnim smerem, od impresionizma do ekspressionizma ter do avantgardističnih ali celo ludističnih besedil, kar avtor posreduje tako v tematski kot tudi oblikovni raznolikosti. Njegove pesmi ob poti nastajajo prav iz te življenjske divergentnosti: lahko so le krajše trenutne meditacije ali pa daljši problemsko bolj izpostavljeni zapisi, ki mejijo že na epsko ubeseditev in pričajo o širokem spektrumu pesnikove razgledanosti in univerzalne širine.

Predstavitev bo jutri ob 18. uri v galeriji Ars nad Katoliško knjigarno, Travnik 25 - Gorica. Ob prisotnosti avtorja bo zbirko predstavila prof. Majda Cibic.

Javnosti pa se je avtor zaustavil tudi v svetu pesniške izpovedi, v katerem, kot pravi Majda Cibic v uvodnih besedah, je »našel enkratno možnost trenutne refleksije v danem življenjskem okolju, času in prostoru. Od tod tudi naslov Pesmi ob

Metka Sulic

Na dogajanje na Bližnjem vzhodu gledamo včasih pod vtisom čustvenih odzivov na surove posnetke o oboglavljenju novinarjev, na podlagi lastnih ideooloških prepričanj ter izjav domačih politikov, ki to temo praviloma (ne vsi seveda) slabo poznavajo in jo bolj kot drugo izkoriščajo v notranjepolitični debati. Na eni strani imamo »sumljive« Arabce, teroriste, barbare ali celo pošasti, na drugi ameriške imperialiste, ki imajo v rokah vse niti. Toda Bližnji vzhod, Srednja Azija in Magreb so izredno zapleteni in nam težko razumljivi svetovi, o katerih si ni mogoče ustvariti mnenja s TV poročili, z listanjem časopisov ali še hujje z nezanesljivimi informacijami s facebooka, kajti celovite slike včasih nimajo pred sabo niti dopisniki iz arabskih držav.

To je velik gordijski vozel strateških odnosov med mnogotermi državami, ki so se nazadnje skoraj vse strinjale, da se zagovornike Islamske države ali kalifata splača premagati. Pobudo so s svojimi bombniki prevzele ZDA in nekatere evropske države mimo Varnostnega sveta ZN in ruskega veta - Moskva bi hotela, da Američani uradno zaprosijo za pomoč sirijskega predsednika Basarja Al Asada, ruskega zaveznika. V čudni in zelo začasni koaliciji (v kateri se je nevede znašla tudi Slovenija) sedijo v prvi, drugi in zadnji vrsti stari sovražniki, ki se gledajo postrani in si sploh ne zaupajo. Po drugi strani skriva izraz »muslimanski fundamentalisti« ali »skrajneži« skupek med seboj pogosto sprotih skupin. Na srečo danes ni nekega Aleksandra Velikega, ki bi presekal vozel, poenostavil sliko in zavladal svetu.

Suniti, šiiti in površne meje

Trenutno ima Islamska država (IS, ISIS, ISIL ali kakorkoli naj jo imenujemo) pred sabo pisano druščino nasprotnikov. Savdska Arabija in druge zaliwske države, kot je Katar, naj bi ji torej obrnile hrbet, potem ko je bilo jasno, da so dalj časa finančno podpiralne sunitske vojne vojne v boju proti šiitskim režimom. Dinastija Asad iz alavitske manjšine, ki predstavlja dobro desetino sirskega prebivalstva, v Damasku že desetletja vlaada s trdo roko in bo tudi najverjetnejša zmagovalka državljanske vojne. Protiteremu režimu se bori več skupin, Islamska država (IS) pa je dejavna ravno na meji med Sirijo in Irakom – državo, v kateri so po zaslugu Busheve druge zaliwske vojne zavladali šiiti in tako dopolnili šiitsko verigo od Irana do libanonske »božje stranke« Hezbolah. Bush je s tem naredil veliko uslugo zaprišenemu sovražniku Iranu, saj so šiiti, ki jih je Saddam Husein dodelj vseskozi zatiral, v Iraku prevzeli oblast (v sodelovanju s Kurdi, prav tako Huseinovimi žrtvami). Dolgo let vladajočo panarabsko, vendar sunitsko stranko Baath so uničili (»stopila se je kot Alka-Seltzer,« je v pogovoru za naš dnevni deljal sociolog Kaled F. Alam), multinacionalni IS pa se je pripravil veliko sunitskih domačinov, ki jih je donedavni premier Nuri al Maliki puštil pred vrati vladnih palač. Nazadnje je bil Malíkija odstavljen.

Ennio Di Nolfo, častni profesor mednarodnih odnosov univerze v Firencah, pravi, da je srž problema – ob geosstrateških interesih vseh vpletjenih držav, vključno seveda z ZDA in njihovo zunanjim politiko zadnjih 50 let – prav »fitna«, večni konflikt med suniti in šiiti, ki se je začel s sporom za nasledstvo preroča Mohameda. V 21. stoletju lahko ta spor trajajoči desetletja, pravi, razen če glavna akterja Savdska Arabija in Iran ne sedeta za mizo in se začeta pogovarjati.

Sirijo in Irak so ustvarili evropski diplomati, ki so pred 98 leti pospešili razpad Osmanskega cesarstva in začrtali nove meje, ne da bi upoštevali tamkajšnji mozaik etničnih in verskih skupnosti ter ne glede na to, da so nacionalne države za muslimansko tradicijo tuj pojem. Najbolj skrajni sunitski borci si zdaj prizadevajo obudit skupnost muslimanov z anahronističnim kalifatom, njihov cilj naj bi bil Istanbul. Imamo pa tudi številne druge džihadiste s podobnimi namerami, kot je recimo uzbekistansko gibanje, ki hoče ustanoviti kalifat v Samarkandu.

OKOLI BOJA PROTI KALIFATU KAR SE DA ZAPLETENA SLIKA

Gordijski vozel odnosov na vročem Bližnjem vzhodu

ALJOŠA FONDA

Vojakinje ženskega bataljona kurdske milice pešmerga med urjenjem v iraškem Kurdistangu (v bataljonu je 550 bojevnic); tank sirijske vojske v osvojenem mestu Adra al Omalija pri Damasku; ameriški lovci F-18E super hornet letijo nad severnim Irakom

ANSA

Koalicija nezaupanja

Dober del komentatorjev se strinja, da je ameriška zunanjia politika pod predsedstvom Baracka Obama šibka in brez učinkovite strategije. ZDA nimajo položaja pod nadzorom. Ameriška vloga pa je ključna v savdsko-iranskem sporu. Z novim iranskim predsednikom Hasanom Rohanijem se je napetost med Washingtonom in Teheranom nekoliko omnila, kar je zmotilo dva velika sovražnika Irana: Izrael in Savdsko Arabijo. Izraelski veleposlanik v Italiji je pred dnevi spomnil, da je kratkoročni skupni iziv premagati kruno in nazadnjško IS. Slednja pa se s palestinskim vprašanjem trenutno ne ukvarja in izraelsko vlado bolj skrbi, kaj bo potem – največja grožnja je ranjo iransko jedrsko orožje. Izrael sicer ne priznava, da sam že razpolaga s takim orožjem (menita z neprimerno večjim arzenalom), tako da je grožnja v resnici obojestranska.

Saudova kraljevina že od Homeinijeve revolucije v Iranu leta 1979 podpira fundamentaliste, kakršne najdemo tudi v Bosni, pa Muslimansko bratovščino in druge sunitske skupine. To je skoraj gotovo počela tudi s salafisti in IS, pred kratkim pa naj bi spremenila politiko. Največji svetovni naftni izvozniki je menda postalo jasno, da skrajneži ne ogrožajo samo šiitov in verskih manjšin, ampak tudi in še predvsem vse arabske institucije. Svojo črno zastavo bi z največjim veseljem začili v svetih mestih Meki in Medini.

ZDA, evropske in zaliwske države so se večkrat igrale zognjem in se tudi opekle. Na to je ta teden na Generalni skupščini ZN opozoril iranski predsednik Rohani, ko je o Siriji dejal: »Izkušnja z Al Kaido, talibani in sodobnimi ekstremističnimi skupinami je pokazala, da ne moremo ustvariti teh organizacij proti neki državi, ne da bi nas porast ekstremizma nato prialzel. Napake se neverjetno ponavljajo.«

Turška dilema in Kurdi

V dilemi je tudi Turčija, ki razpolaga z drugo največjo vojsko v zvezi Nato. Turška opozicija obtožuje premierja Er-

dogana, da kljub preteči nevarnosti in ameriškim pozivom podpira (ali je podpirala) bojevnike kalifata. Ni znano, ali je to res, Turčija vsekakor ni zelo odločna; njen problem so Kurdi. Mediji redno poročajo o bojih med iraškimi Kurdi in kalifatom, spletna stran Retekurdistan pa je opozarja, da italijanski mediji mečejo vse pripadnike kurdskega naroda v isti koš. Tuji tisk je obširneje poročal o sirijskih Kurdih, ki so sredi državljanske vojne na severu države oklicali avtonomno demokratično pokrajino Rojava. Slednja se bojni proti Asadu, ne sodi v strateške sheme Zahoda in je trn v turški peti. Ti Kurdi so namreč tesno povezani s Kurdske delavske stranko (PKK), ki je v Turčiji prepovedana in je še vedno na ameriškem in evropskem seznamu terorističnih organizacij. Njen voditelj Abdullah Ocalan je še vedno v zaporu, lani pa se je v Turčiji začel mirovni proces, ko je Ocalan razglasil prekinitev ognja.

V Rojavi so se Kurdi ostro upirali fundamentalistom, v iraškem Kurdistangu pa je prišlo do nenavadne situacije. Tamkajšnji Kurdi so zaveznički ZDA, saj jim je strmoglavljenje Sadama Huseina omogočilo ustanoviti avtonomno pokrajino Kurdistano. Pred napadi IS in obrazlzu iraške vojske so se kurdistsanske milice (pešmerge, kar v kurdskej jeziku pomeni »do smrti«) znašle v stiski, ko so morale same braniti več kot tisoč kilometrov dolgo fronto ter obenem rešiti jazide in druge skupnosti, katerim je grozil genocid. O tem, koliko so na reševanje jazidov prispevale ameriške bombe, so mnenja deljena, tuji mediji so vsekakor poročali o intervenciji izurjenih bojevnikov PKK, ki so prevzeli pobudo, zavzeli nekaj mest in navdušili svoje rojake iz Iraka, pa čeprav se ti dve skupini med sabo ne ljubita. V Italiji je o PKK kot pomembnem dejavniku v boju proti skrajnežem malo pisalo: morda ker se mediji manj posvečajo svetovnemu dogajanju. Med politiki pa je tudi nekaj slabih vesti, saj vemo, da je D'Alemona vladala leta 1999 izgnala Ocalana, potem ko jo je zaprosil za azil (sodstvo je njegovo prošnjo nekaj mesecov sprejelo,

a je bilo prepozno), turške službe pa so ga takoj prijele v Keniji. V Turčiji so ga obsodili na smrtno kazeno, ki se je spremenila v zaporno. Zdaj izza rešetk poziva k boju proti kalifatu.

Bojevni s črno zastavo

Džihadisti IS, ki jih marsikateri politik opisuje kot nekakšne pošasti iz onostranstva, res neusmiljeno pobijajo civiliste, ampak sploh niso nepremagljivi in so na bojnem polju že večkrat potegnili krajšo. Vprašati pa bi se morali, zakaj pritegnejo pod svojo črno zastavo toliko prostovoljev iz muslimanskih, evropskih in drugih držav. Nek iranskij profesor je v radijski oddaji razlagal, da je sodelovanje z njimi mnogo bolj enostavno kot z Al Kaido. Ta je bila strogo varovana tajna mreža terorističnih organizacij, sile kalifata pa so, nasprotno, mednarodna vojska, ki osvaja ozemlja in potrebuje čim večje število fanatikov, zato je mnogo bolj dostopna. Boj za nek ideal, pa čeprav vprašljiv, je lahko vabljiv tudi za mlade Evropejce, nekako v slogu mednarodnih brigad v španski državljanski vojni, je še razložil profesor.

Ameriški izvedenec za islam John L. Esposito v svoji knjigi *Svetna vojna?* med drugim opisuje prve oblike radikalnega džihadista s terorističnimi značilnostmi. V prvih letih šiitsko-sunitskega spora je šiitsko strugo zapustila skupinica karigitov (»tisti, ki so odšli«), ki je na osnovi zelo srove interpretacije korana nameravala spreobrniti ali pa uničiti nevernike ter odpadnike »čistega« islama. Ubili so tudi Mohamedovega bratranca Alija, prvega šiitskega imama.

Kdo je pravi sovražnik?

Glavni sovražniki novodobnega kalifata so bližnjevzhodne države (v glavnem so to diktature), saj njihov obstoj ni uskladljiv z nadnacionalno skupnostjo vseh muslimanov. Zahod je pri tem sovražnik, v kolikor te države podpira. Določeni nizozemski dopisnik z Bližnjega vzhoda Joris Luyendijk je v knjigi *Je res ali*

ste videli na televiziji? ugotavljal, da so ugledne osebnosti označile 11. september 2001 kot »frontalni napad na zahodno civilizacijo«. On se ne strinja: »A kdor si po blize ogleda bin Ladnovo zgodbijo, ugotovi, da je njegov program pravzaprav usmerjen k samoobrambi. (...) Po pojmovanju Al Kajde je muslimanski svet v državljanski vojni, Amerika v tej vojni podpira nasprotnika. Toda Al Kajda nočje zavladati New Yorku ali Londonu. Njen cilj je Meka.« Zgodovinar Chalmers Johnson je napisal, da samomorilski napadalci 11. septembra niso napadli Amerike, temveč ameriško zunanjjo politiko. Esposito je leta 2002 pisal, da so bin Laden in drugi »preusmerili islam v posvetne namene« ter da izkorisčajo vero za svoj osebni džihad proti Zahodu in muslimanskim vladam. Tak je bil Seiduna v Alamutu Vladimira Bartola. Esposito je tudi opozoril, da vsiljevanje zahodnega modela družbe krepi protiamerikanizem tudi med zmernejšimi Arabci.

Italijanska Severna liga danes rohni, da se med migrantimi, ki plujejo (in umirajo) med Libijo in Sicilijo, skrivajo teroristi - kot da si slednji ne bi mogli privoščiti udobnejšega potovanja. Odmevn teorijo o načrtinem muslimanskem osvajanju šibke in pretirano strpne Evropo je dobra dva tedna po napadih na World Trade Center predstavila ugledna novinarka, zdaj pokojna Oriana Fallaci, ki je za članek ter knjigo *Bes in ponos* o »narobe križarski vojni« prejela pohvale in kritike. Na straneh istega časopisa Corriere della sera ji je odgovoril drug novinarski velikan (tudi njega ni več) Tiziano Terzani. V članku z naslovom *Sultan in sv. Francišek* jo je opozoril, da z nasiljem ne bomo nikoli premagali nasilja ter da moramo najprej razumeti, kaj žene samomoriliske atentatorje, da se razstrelijo (diktature, državni udari na pobudo ZDA, beda), ne da bi jih opravičevali. On se je pogovarjal s teroristi v Palestini, na Šri Lanki in drugod: »Tebe, Oriana, kamikazi ne zanimajo, mene pa zelo.« Razumeti moramo njihovo stisko, ker z načelom »zob za zob« ne bomo dosegli miru, je bilo Terzanijevo sporočilo.

V Generalni skupščini Združenih narodov prva konferenca o domorodnih ljudstvih

»Nobena noč ni tako dolga, da se ne bi napisled zdanilo«

V ponedeljek, 22. in v torek, 23. septembra je v palači Združenih narodov v New Yorku potekala prva svetovna konferenca domorodnih ljudstev. Priprave na to konferenco so bile dolgotrajne, saj je odločitev o organizaciji padla že 21. decembra leta 2010, ko je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela sklep o organizaciji plenarnega zasedanja generalne skupščine z naslovom Svetovna konferenca o domorodnih ljudstvih z namenom, da bi govorili o perspektivah in dobroih praksah uresničevanja pravic domorodnih ljudstev, kot izhajajo iz resolute ZN, ki so jo pred časom sprejeli.

Na osnovi tega sklepa je, po skoraj dveh letih diplomatskih posvetovanj, 17. septembra 2012 Generalna skupščina sprejela sklepe v zvezi z organizacijo te konference. Dogovorili so se, da bo konferenca potekala na dveh plenarnih zasedanjih, otvoritvenem in zaključnem ter s tremi okroglimi mizami in eno odprtou razpravo. Dogovorili so se tudi, da bosta vsa zasedanja vodila dva predsedjujoča, en predstavnik države članice in en predstavnik or-

nih organizacij, ki si prizadavajo za uveljavljanje človekovih pravic in člani parlamentov. Ta posvet je bil namenjen predvsem pripravam na konferenco, vključno z besedilom sklepne dokumenta, ki so ga na konferenci formalno sprejeli.

Glavno besedo na konferenci so imeli predstavniki domorodnih ljudstev. Uvodno zasedanje se je namreč začelo s tremi poročili predstavnikov organizacij domorodnih ljudstev, medtem ko so predstavniki držav govorili na okroglih mizah. Sicer pa so bile tudi države vabljene, naj v svoje delegacije vključijo predstavnike domorodnih ljudstev, ne glede na dejstvo, da so bile njihove nevladne organizacije neposredno vabljene na zasedanje. Posebno pozornost so namenili šibkejšim skupinam domorodnih ljudstev: ženskam, mladim in starejšim.

Konferenco so si od vsega začetka zamislili kot prehodno dejanje v procesu priznavanja pravic domorodnih ljudstev. Tudi sprejeti dokumenti ne vsebujejo samo načel, ampak posegajo v praktične aspekte uveljavljanja teh pravic, kar je novost, pa ne samo za Združene narode.

Uvodno poročilo ob začetku konference je imela predsednica Parlamenta Samijev na Norveškem Aili Keskitalo; Samiji so edino veliko domorodno ljudstvo v Evropi, živijo pa v štirih državah: Norveški, Švedski, Finski in Rusiji. V treh skandinavskih državah je njihov status dokaj urejen, kar pa ne velja za Rusijo, kar je prišlo tudi tokrat do izraza, saj je Rusija nekatere svojim delegatom onemogočila pravočasen prihod na konferenco.

Aili Keskitalo je svoj nagovor začela s spominom na prednike, na preminule aktiviste, kulturne delavce, učitelje in druge, ko so v desetletjih s svojim delom pripomogli k ohranitvi jezikov in kultur domorodnih ljudstev, pa tudi njihovih družbenih tradicij in gospodarskih dejavnosti. »Domorodna ljudstva so bila marginalizirana in ignorirana, ampak nismo izgubili poguma in smo desetletja nadaljevali z bojem,« je dejala in opozorila, da se je svetovna organizacija s tem vprašanjem prvič soočila leta 2007, ko je spreje-

la resolucijo o domorodnih ljudstvih. »To je bil zgodovinski temeljni kamen. Zmagajo pravice in človekovega dostenjstva,« je poudarila. Seveda pa bo treba še veliko narediti. Udejanjanje določil te resolucije je velik iziv, saj bo treba premestiti razdaljo med teorijo in prakso, med načeli in realnostjo, med zavzetostjo in uredničevanjem, med politiko in dobro vero ter odkritosrnostjo.

Problemi domorodnih ljudstev so različni, imajo pa tudi veliko skupnega. Tu je na prvem mestu zaseganje zemlje, ki pripada tem ljudstvom, sledijo pa jim postopki diskriminacije, ki pogosto težijo k uničevanju kultur domorodnih ljudstev. Med drugimi temami so klimatska vprašanja, ki marslikje spreminjajo okolje, v katerem živijo ta ljudstva, nenačadne pa tudi vasiljevanje razvojnih modelov, ki so domorodnim ljudstvom tuja. Ohranjanje identitete, integritete ter družbenih oblik do torej velika vprašanja domorodnih ljudstev danes.

Dejstvo, da je uvodna beseda pripla predstavnici norveških Samijev, je posledica dejavnosti, ki jo je ta skupnost opravljala v času priprav na konferenco. V to dejavnost sodi velika konveranca v mestecu Alta na Norveškem, na kateri se je lansko leto na pobudo parlamenta Samijev zbral 600 predstavnikov domorodnih ljudstev vsega sveta, prušili pa so tudi predstavniki nekaterih vlad.

Alta je simbolno mesto za Samije; tu je namreč prišlo leta 1852 do upora Samijev, kateremu je spedila represija; voditelji upora so bili obsojeni na snrt in usmrčeni. Alta je tudi kraj prvega velikega upora domorodnih ljudstev moderne dobe, kajti Samiji so se v 80. letih prejšnjega stoletja uprli gradnji velike hidrocentrali, s katero bi spremenili podobo njihove domovine. Tokrat je začela Norveška resno razmisljati o vprašanju priznanja domorodnega ljudstva. Norveški Samiji so to dosegli v svoji državi in zato so se postavili na celo gibanja, ki je isto priznanje zahtevalo

od mednarodne skupnosti. Resolucija iz leta 2007 in sedanja konferenca sta pomembna mejnika tega boja.

Domorodna ljudstva se ne borijo proti razvoju, zahtevajo pa uveljavljanje svojih kolektivnih pravic in krepitev svoje družbe. Če bo človeštvo osvojilo potencial, ki ga predstavljajo domorodna ljudstva, bo življenje bolj harmonično, uspešnejše in pravičnejše. Domorodna ljudstva so trpeča in še trpijo zaradi zgodovinskih krivic, ki so posledica diskriminacije, kolonizacije, zgrešenih pravnih teorij ter razlaščanja zemlje in prevzemanja njenih resurzov. Vse to jima je onemogočalo uveljavljanje pravic, tudi pravice do razvoja, h kateremu so težila. Odtod potreba velike mednarodne konference in odtod tako odločna zahteva po uveljavljanju pravic. To so misli, ki jih jr v svojem posegu izrekla predsednica norveških Samijev, ki je nagovor končala s pogovorom, ki izhaja iz tradicije njenega ljudstva: »Nobena noč ni tako dolga, da se ne bi napisled zdanilo.«

ganizacij domorodnih ljudstev. Na zasedanje so bile namreč povabljenе organizacije in institucije domorodnih ljudstev, katerih cilji so skladni z listino Združenih narodov. Predstavniki teh organizacij so se prvič sestali že junija letos na neformalnem posvetu, katerega so se poleg predstavnikov Združenih narodov udeležili tudi predstavniki akademskega sveta, nevlad-

Na slikah: pod naslovom palača Združenih narodov v New Yorku; levo Aili Keskitalo, spodaj Valentina Sovkina.

Ruske oblasti preprečile predstavnikom Samijev in Tatarov udeležbo na svetovni konferenci o domorodnih ljudstvih

Najprej so porezali gume na avtomobilu, s katerim bi jo moral šofer popeljati iz Lovozera, največjega naselja Samijev v regiji Murmanska, na polotoku Kola na severu Rusije. Valentina Sovkina, predsednica parlamenta Samijev na polotoku Kola, bi morala z avtom na Norveško, kjer naj bi se v Kirkenesu vkrcala na letalo. Njena destinacija je bil New York, kjer bi morala skupaj z drugimi predstavniki Samijev zastopati svoje ljudstvo na prvi svetovni konferenci Združenih narodov o domorodnih ljudstvih, ki je vključena v letošnje zasedanje Generalne skupščine OZN.

Ko je šofer s pomočjo mehanikov zapolnil gume in sta se končno napotila proti Norveški, ju je pred prihodom v Olenegorsk ustavila DPS, ruska prometna policija, češ da je šofer prekoračil dovoljeno hitrost. En policist je bil uniformiran, drugi pa v civilu, kot je pozneje povedala novinarjem Valentina Sovkina. Policista sta trdila, da je avto ukraden in sta ga vsekakor hotela natančno pregledati, češ da verjetno vozi prepovedano orožje, povezano z dogajanjem v Ukrajini.

Cez nekaj časa so Sovkini dovolili, da nadaljujejo pot s taksijem. Vendar nadaljevanje poti ni bilo dolgo: malo kasneje je policija ustavila taksi in ga začela ponovno pre-

gledotavati. Tudi to je trajalo precej dolgo, s tem pa se zgodba ni končala. Malo kasneje, pri mestecu Zapoljarniju, so ju policisti ponovno ustavili. Tokrat je policist od Sovkine zahteval potni list, ona pa mu ga ni hotela izročiti, ker se je bala, da ji ga bo policiest ostavno zaplenil.

Ko se je s policistom pogovarjala in mu dopovedovala, da potnega lista ne da, se je nenadoma pojavit civilist, ki jo je usta-

ni prehod zaprt, sicer pa je medtem z letališča Kirkenes njen letalo že zdavnaj odletelo.

Naslednjega dne je poskusila Sovkina kupiti nove vozovnice za New York, a žal neuspešno. To je bila zadnja priložnost, kajti bila je nedelja, konferenca v palači Združenih narodov pa se je začela v ponedeljek. Sovkina je bila na njej uradno registrirana delegatka, ki jo je izvolil svet zakonitih predstavnikov Samijev z območja Murmanska.

Sicer pa Sovkina ni bila edina, ki so jo ruske oblasti preprečile, da bi pravočasno prisluščile na konferenco. V Moskvi je politična policija FSB zaplenila potni list Rodionu Sulyandzigu, ki se je prijavljal na polet na letališče Šeremetjevo. Sulyandziga je direktor Centra za pomoč domorodnim ljudstvom na severu države ter obenem član pripravljalnega odbora konference Združenih narodov. Na svojem Facebookovem profilu je tako komentiral dogajanje: »Po tem dogodku sem se odločil, da prekinem z dejavnostjo in obmolknem zaradi osebne varnosti, čeprav sem bil aktivno vključen v praprave te konference, za katero sem delal dve leti kot član globalnega koordinacijskega odbora in skupine lobistov domorodnih ljudstev.«

Sicer pa so na letališču Šeremetjevo ustavili še eno predstavnico domorodnih ljudstev iz Rusije. Potni list so namreč zaplenili tudi Ani Naikančini, ki je bila vključena v uradni program konference kot poročevalka o pravicah dopmorodnih ljudstev na nacionalni in lokalni ravni.

Ta dogodek je Rodion Sulyandziga na Facebooku komentiral s temi besedami: »Kaj je to? Česa se bojijo oblasti? To je politika ustrahovanja in represije. Ne smemo se skrivati v brlogih, to ne bi imelo nobenega smisla. Z Ano bova branila svoje ustanovne pravice z vsemi pravnimi sredstvi in o tem informirala javnost.«

Kot poročilna agencija Vedomosti, so tudi direktorju Mednarodne fundacije za raziskovanje in podporo domorodnim ljudstvom na Krimu Nadirju Bekirju ukradli potni list, preden bi se lahko vkrcal na letalo za New York. Njegovemu taksiju je prerezal pot kombi, iz katerega je izstopilo nekaj ljudi, ki so mu vzeli potni list in nato zbežali.

Ruske oblasti novinarjem glede teh dogodkov niso dale nobenih pojasnil. Valentina Sovkina pa je napovedala informacijsko kampanjo, tako doma kot tudi po svetu, z namenom, da, kot je zapisala »zaščiti pravice, in ne samo moje.«

Teden v naravi v Bohinju

V tednu od 18. do 22. novembra 2013 smo se učenci četrthih in petih razredov OŠ »P. Voranc« z Doberdoba, OŠ »P. Butkovič – Domen« s Sovodenj in OŠ »Vrh« podali na nepozaben teden v naravi v Bohinju. O tem, da se nikakor nismo dolgočasili, da so se zabavali, lepo imeli, ter da tudi dež ni pokvaril prijetnega razpoloženja, pričajo prispevki, ki smo jih učenci pripravili za vas bralce nedeljske rubrike Primorskega dnevnika. Naše učiteljice pa so poskrbeli, da si boste lahko ogledali tudi fotografije in se še bolj prepričali o lepotah kraja, ki smo ga obiskali.

Učenci v Vrha smo vam pripravili **ABECEDO tedna v naravi v Bohinju...** Da, da, prav abecedo, dobro ste razumeli. Od A do Ž boste lahko prebrali, kaj vse smo počeli, videli, slišali, risali, pisali, hodili, pohajali, se igrali ...

A kot AVTOBUS. Na avtobusu smo se spoznali učenci četrthih in petih razredov z Doberdoba, Vrha in Sovodenj.

B kot BOHINJ. Namenjeni smo bili v Bohinj.

C kot COPATE. Na vrh kovčkov smo postavili copate.

Č kot ČAS. Vožnja v Bohinj je trajala veliko časa.

D kot DOM. Prišli smo v dom Bohinj, ki je imel veliko sob.

E kot ESKURZIJA. Tako ob prihodu smo se odpravili na ekskurzijo in spoznali Bohinj.

F kot FANTJE. Fantje so divjali po domu in nagajali vsem dekletom.

G kot GORE. V okolici so nas obdajale zasnežene gore in pogled nanje je bil čudovit.

H kot HOJA. Vsak dan nas je čakala dolga hoja z animatorji.

I kot IGRANJE. Imeli smo tudi veliko prostega časa za igranje.

J kot JOŽE. Animator Jože ni imel ne starosti ne mladost, z njim smo peli Mojster Jaka.

K kot KUHINJA. Vsak dan je s kuhiňe dišalo slastno kosilo in dobra večerja, najbolj pa nam je bila všeč nutela za petkov zajtrk.

L kot LOKOSTRELSTVO. Potegovali smo se, kdo bo najbolj uspešen v lokostrelstvu.

M kot MUZEJ. Obiskali smo Planšarski muzej v Stari Fužini, v katerem smo spoznali planšarstvo in sirarstvo.

N kot NAMIZNI TENIS. Vsak večer je minil hitreje, če smo sem zabavali z igranjem namiznega tenisa.

O kot OKNO. Navsezgodaj smo morali odpirati okna, da smo prezračili naše sobe, saj so učiteljice ocenjevale njihovo urejenost.

P kot PUNCE. Punce so si vsak dan pletle kite in delale lepe pričeske.

R kot RIBE. V domu so imeli akvarij, v katerem so plavale ribe.

S kot SNEG. Zadnje jutro je zapadel prvi sneg in prebudili smo se v beli snežni odeji – bilo je idilično.

Š kot ŠOLA. Na šolo smo v teh dneh prav res pozabili.

T kot TRIGLAV. V centru Bohinja smo videli kip s tremi možmi, ki so s prstom kazali na Triglav.

U kot UČITELJI. Naši učitelji so se jezili, ker smo ponocji jedli bombone.

V kot VESLANJE. Veslali smo po Bohinjskem jezeru.

Z kot ZADNJI DAN. Zadnji dan smo morali zapustiti dom.

Ž kot ŽALOST. Žalost nas je obdala, ko smo se poslovili od doma in naših prijateljev, s katerimi smo v teh dneh preživeli krasne trenutke, ki so se za vedno zapečatili v naš spomin.

Učenci z Doberdoba smo zapisali nekaj misli in utrinkov o tednu v naravi. Uživajte ob branju.

Ravnatelj doma nas je v jedilnici sprejel in nas porazdelil po sobah. Nestrpno sem čakala, da bi poklical moje ime. V sobi sem bila z Laro, Micaelo in Heleno. Tisto noč nisem veliko spala. Vsako jutro, ko sem pozajtrkovala, sem pogledala na oglaso desko, kaj bomo tisti dan delali. Vsaka skupina je vsak dan nekaj naredila. Mislim, da ne bom nikoli pozabila tega čudovitega tedna.

V jedilnici nam je učitelj povedal, da so v domu sobe po štiri. Zato sem morala v drugo. Nisem bila več v Juliju in Laro, ampak z Martino G., Petro in Martino C. Petra nas je vsak dan zbudila. Prvič sem poskusila streljati z lokom. Vreme je bilo v glavnem deževno. Teden je minil zelo hitro. Spoznala sem tudi učence iz Sovodenj in Vrha.

Vožnja je bila dolga in dolgočasna, ampak sem bila vesela, ker sem se igrala s svojo prijateljico Micaelo. Ko smo prišli v dom Bohinj, smo vzeli kovček in se porazdelili po sobah. Vsak dan je bilo drugačno vreme: bilo je sončno, oblačno, deževno in zadnji dan je celo snežilo. Mislim, da je bil ta teden v naravi ena izmed najlepših dogodivščin, kar sem jih doživel.

Tako ob prihodu v dom, smo se namestili po sobah. Zjutraj smo vstali ob pol osmih, zajtrk smo imeli ob osmih. Po zajtrku smo šli na pohod. V torek smo držali celo živo kačo v rokah. Ime ji je bilo Miss Amerika. Zadnji dan je snežilo. Ko smo se vračali domov, smo se na avtobusu igrali na besede nagajivke, potem pa smo poslušali glasbo. Teden v naravi mi je bil tako všeč, da bi ostal v Bohinju še en teden.

V domu smo imeli različne dejavnosti. En dan smo se vadili v lokostrelstvu, drugi veslali, tretji plezali. Imeli smo tudi likovno delavnico. Po malici, kosilu in večerji smo imeli nekaj prostega časa. Vreme je bilo oblačno, zadnji dan pa je snežilo. Ta teden je bil zabaven. Najbolj mi je bilo všeč lokostrelstvo.

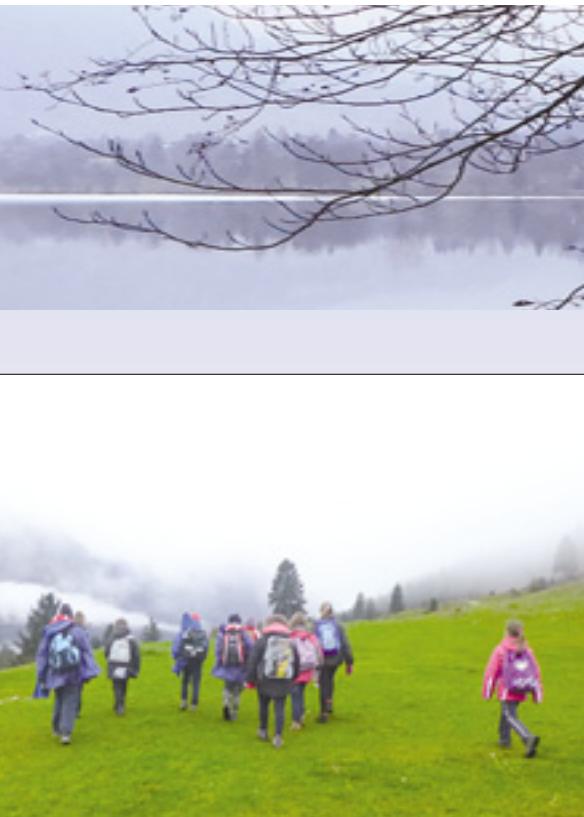
18. novembra na teden v na Sovodenj. Na trajala kar tri spali. Vsako j viti sobe. Uči

V domu Jaz, Erik rali smo . Morala sv nismo, ke Škoda, d

V torek smo si šli ogledat Planšarski muzej. Bil je zelo lep. V sredo smo se vozili s kajakom po jezeru, potem pa smo šli na pohod. Popoldne smo imeli lokostrelstvo. V četrtek smo spet šli na pohod, popoldne smo imeli naravoslovnico delavnico. Tudi v petek smo po zajtrku šli na pohod. Tisti dan je snežilo. Ta teden je bil najlepši teden v mojem življenju.

a 2013 smo se učenci četrtega in petega razreda odpeljali aravi v Bohinj. Pridružili so se nam tudi učenci z Vrha in začetku smo mislili, da bo pot kratka, ampak vožnja je ure. Jaz sem sedela s Heleno. Med vožnjo sva malo za-utro so nas prebudili ob sedmih. Morali smo lepo pospratelji so jih nato ocenjevali.

Bohinj nas je sprejel ravnatelj. Porazdelil nas je po sobah. N Sebastjan smo spali v sobi tristo trinajst. Ubogi mi! Mo- se zbuditi ob sedmih. V torek sva bila jaz in Erik dežurna. Va pripraviti mize za zajtrk, kosilo in večerjo. Kolesarli ter je vsak dan deževalo. V četrtek smo se vozili s kanuji. a je deževalo.

Učenci četrtega in petega razreda smo odpotovali na teden v naravi v Bohinj. Pred šolo smo čakali na avto- bus s kovčki v rokah. Pozdravili smo starše. Vsak dan je bil nekdo od učencev dežuren. Po kosilu smo imeli pohod. Vrnili smo se, ko je bila že tema. Ob desetih zvečer so že bila ugasnjene luči po vseh sobah. Na žalost zadnji dan nismo imeli večerne zabave. Najlepši dogodek zelenega tedna je bil takrat, ko smo naredili snežene može.

Končno smo prispeli v dom. Sezuli smo si čevlje in obulji copate. Potem smo vstopili v jedilnico, kjer so nam povedali pravila doma. Nato so nas porazdelili po sobah. Jaz sem spala z Julijo, Micael in Heleno. Štiri dni je pihala močna burja, zadnji dan pa je snežilo in je bilo vse belo. Mislim, da je bil teden v naravi zanimiv in da je hitro minil. Komaj čakam, da bi se tak dogodek ponovil.

Letošnji teden v naravi je bil zelo zabaven. Bila sem v sobi s Karin in Tejo. Zelo smo se zabavale in veliko pogovarjale. Razdeljeni smo bili v tri skupine in na žalost s Tejo in Karin smo bile ločene. To je edino, kar nam ni bilo všeč. Zelo pa smo uživali, ko smo šli s kanujem. Zadnje jutro, ko smo se prebudili, smo bili presenečeni, ker je bilo vse zasneženo. Igrali smo se po belem snegu in se kepali.

V četrtek zjutraj smo se odpravili na hrib Peč. Prehodili smo pot do vasi Ribčev Laz, zavili čez most v Stari Fužini in se povzpelji na hrib. Ko smo prispeli na vrh, se nam je prikazal čudovit razgled. V dolini se je razgrinjala vasica, iz jezera pa se je dvigala meglja. Jaz sem se počutila slab. Ko smo prišli v dom, sem bila utrujena in sem šla v posteljo. Popoldne sem imela vročino in zvečer so me starši prišli iskat. Škoda, da je naslednje jutro snežilo, saj bi se lahko tudi jaz zabavala po snegu.

Najraje sem imela lokostrelstvo. Učiteljica Tina nam je pokazala, kako se strelja. Prinesla je tri loke in devet puščic. Prvi poskus se mi ni posrečil, potem pa sem poskusila še enkrat in zadela sem tarčo. Dosegla sem 29 točk. Zelo lepo je bilo tudi, ko smo merili temperaturo vode. V četrtek ponoči je začelo snežiti in, ko smo se zbudili, smo bili vsi zelo začuden. Teden se je zaključil in malo mi je bilo žal, obenem pa sem bila vesela, ker smo se vrnili domov.

Teden v naravi mi je v spomin zapisal nekaj lepih in zanimivih dogodkov. Po kosilu smo imeli nekaj prostega časa. Razdelili so nas v tri skupine. Moja je šla v spodnje prostore. Čakalo nas je lokostrelstvo. Postavili smo se v vrsto. Medtem ko so eni streljali z lokom, smo drugi lahko plezali po steni. Tisti večer sem bil žalosten, ker so starši prišli iskat Karolino zaradi visoke vročine. Vseeno pa sem se skušal zabavati z novimi in starimi prijatelji. Najlepše pa je bilo, ko sem se vrnil domov in objel svojo družino.

B ohinjsko jezero smo
O biskali,
H odili smo, naravo opazovali
I n klepetali.
N ič se nismo
J ezili, a samo veselili.

Ko smo prišli v dom, so nam najprej razložili red bivanja, nastavili so nas v sobe in že je bilo kosilo. Po kosilu smo se odpravili k Bohinjskemu jezeru. Naslednjega dne smo si v Planšarskem muzeju ogledali raznolik planšarska orodja. Zelo je bilo zanimivo. Šli smo s kajakom po jezeru in čeprav sem bila prestrašena, sem se zelo zabavala. Zadnji dan smo se zbudili in zunaj je bilo vse pokrito z belo snežno odejo. Po zajtrku smo si oblekli zimsko opremo in šli do Ukanca, kjer smo si ogledali reko Savico.

V ponедeljek smo prišli v dom in vsi skupaj smo šli na pohod. Učitelj nam je povedal veliko zanimivosti o Bohinju in okolici. V četrtek pa smo hodili do starega muzeja, kjer je bila nekoč sibirarna. Po kosilu se je moja skupina razdelila, eni smo prehodili pot do velike ladje, drugi pa so veslali do nas čez Bohinjsko jezero. Potem pa smo mi veslali do doma. Ponoči je snežilo. V petek zjutraj smo se kepali in prehodili pot do Hudičevega mosta. Bilo je lepo, ampak škoda le, da je bil naš razred ločen in se skupaj nismo veliko zabavili.

Tako pa smo se učenci iz Sovodenj prelevili v prave pesnike in o Bohinju zapisali nekaj verzov. Še Prešeren nam ne bi znal biti kos.

V Bohinju je lepo,
ker je jezero.
Ob jezeru smo se veselili,
nič zato, če smo se zmočili.
Po jezeru smo veslali,
v domu pa se še igrali.
Teden v naravi je minil zelo lepo,
v spomin nam bo ostal vedno tako.

IDRIJSKI ŽLIKROFI

Kulinarični simbol Idrije

TONI GOMIŠČEK (fotografije **TONI GOMIŠČEK** in **ALEŠ SRNOVRŠNIK**)

Pred časom smo v okviru projekta multietnične kuhinje pripravili za otroke nižjih razredov osnovnih šol iz okolice Mirana (dežela Veneto) srečanje z značilnimi slovenskimi jedmi. Izbrali smo tri take, da so jih že po zvenu besed delovali tuje: žgance, žlikrofe in štruklje. Mlade navrhance smo pričakali z že pripravljenimi toplimi ajdovimi žganci, sladki kuhanji sirovi štruklji so jih čakali za nagrado, vmes pa so sami pomagali pripravljati žlikrofe. Vse tri jedi bi z veseljem zmazal vsak slovenski otrok in prepričan sem bil, da bodo naletete na odobravanje tudi dobrih sto kilometrov zahodno od etnične meje.

Začetek je bil vse prej kot spodbuden. Žgance bi ti beneški malčki mogoče še sprejeli, toda ob kislem mleku so se že pri besedi začeli kremžiti, kaj šele, da bi ga poskusili. Zbal sem se, da bodo na račun zaseke tudi žlikrofi deležni podobne usode, toda zgodo se je ravno obratno: z drobnimi prstki so jo zajemali iz posodic in jo jedli, kot da bi bila čokoladna krema. S kakšnim veseljem so potem gnetli testo, pripravljali nadev in oblikovali žlikrofe, ki so jih nato tudi dali kuhat in z navdušenjem pojedli. In ker so bili tudi štruklji zadetek v polnu, smo La Ragnatelo, kjer je ta delavnica poteka, vsi zapustili več kot zadovoljni.

Otroški žlikrofi so bili res izvrstni; pravzaprav jim je do popolnosti manjkal le korak: niti dva nista bila enaka. Ker žlikrofi, pravi idrijski žlikrofi, morajo biti vsi enake oblike in velikosti. Za to pa je potrebna vaja, ki jo dajo le dolgoletne izkušnje. In skoraj tekmovalni duh vsake kuharice, ki ji kuhanje žlikrofov pomeni mnogo več kot zgolj priprava hrane za družino.

Žlikrofi so kulinarični simbol Idrije, ki je širom sveta zaslovela predvsem po svojem rudniku živega srebra, za španskim Almadenom drugem največjem na svetu. Rudnik in rudniške naprave imajo danes le še muzejsko vrednost, kot najbolj živ spomin na tiste čase pa ostaja praznična jed rudarskih družin – krožnik idrijskih žlikrofov.

Sam izvor jedi ni najbolj jasen, prvi zapisani recepti pa segajo v devetnajsto stoletje. Domačinke so najverjetnejne neka podobnega videle v hišah tujih upravnikov rudnika in drugih strokovnjakov, ki so takrat množično prihajali v Idrijo, in nekoliko prilagojen recept je sčasoma postal krajevna posebnost, ki je drugod po Sloveniji ne poznajo. S podobnimi nadevanimi testeninami se ponašajo številne nacionalne kuhinje. V Italiji prisegajo na ravole, agnolotte, cappellette ali torteline, v Nemčiji na maultschen, v številnih slovanskih deželah pripravljajo pieroge in varenike, v kitajski kuhinji vam postrežejo wonton ... Večina teh testenin ima poljubne nadeve, največkrat na osnovi različnih vrst me-

sa in sira, lahko pa tudi zelenjave in sadja. Idrijski žlikrofi ne dopuščajo tovrstne svobode: nadev je lahko le pretlačen krompir, zabeljen z zaseko (ali ocvirkovo mastjo) in praženo čebulo, obogaten z drobnjakom in majaronom. Po obliki še najbolj spominjajo na nekdanje vojaške kape, tako da so, pripravljeni za lovec kropa, podobni neskončnim vrstam strumno postavljenih vojakov.

„Porcija za moške je štela 100 žlikrofov, ženske so jih dobole pol manj, otroci po 30, družine pa so bile velike. Potrebno jih je bilo pripraviti vsaj 500 naenkrat, včasih pa tudi več,“ mi je zaupla starejša gospa. „Gospodinje so vstajale ob štirih, da je bilo do kosila vse nared. Če so otroci pomagali, so morali žvižgati, tako da je mati vedela, da gredo kroglice nadeva res za žlikrofe, ne pa v njihova usta,“ je v smehu dodala.

Danes so porcije manjše in družine manj številne, trenutno pa se dobijo tudi že pripravljeni idrijski žlikrofi. Kdor se hoče ponašati z nazivom, mora skozi proces certifikacije, preverjanja. „Številni gostje pridejo v Idrijo prav zato, da bi poskusili idrijske žlikrofe, in ni nam vseeno, s čim jim kdo postreže,“ pripoveduje Ana Kos. Bila je med pobudniki zaščite idrijskih žlikrofov kot jedi s tradicionalnim ugledom, kar so na slovenskem nivoju dosegli leta 2002, leta 2010 pa je tudi ustrezna komisija EU uvrstila idrijske žlikrofe – kot prve iz Slovenije – na seznam jedi z zajamčeno tradicionalno posebnostjo. Ta oznaka pomeni, da sta zaščiteni receptura in način priprave, proizvodnja geografsko ni omejena.

Certifikacija poteka tako, da vsak proizvajalec prinese na ogled in pokušino za dve porciji že pripravljenih žlikrofov. Pravilnik določa, da ne smejo biti daljši od treh ter širi in visoki od dveh centimetrov. Starejši zmagujejo z glavo češ da so preveliki, saj so včasih delali za tretjino krajše in vitkejše, toda gospa Ana Kos je prepričana, da je zdaj dolgočena oblika primernejša za gostilniško strežbo. Seveda pa morajo biti vsi povsem enaki, kot vzeti iz kalupa, pa čeprav so ročno oblikovani. Potem jih skuhamo in ocenjujemo njihov vonj, okus in teksturo, pa tudi skupni vtis. V vsaki kategoriji je na voljo sedem točk; certifikat idrijskega žlikrofa dobijo tisti vzoreci, ki dosežejo vsaj 25 točk, njihovi proizvajalci pa smejo izobesiti tudi poseben

logotip. Ostali se morajo zadovoljiti s tem, da do naslednjega ocenjevanja prodajajo zgolj – žlikrofe. Ki, po drugi strani, dopuščajo več svobode pri izvedbi, toda o tem kdaj drugič.

Predpostavljal sem, da prihajajo pred komisijo vsi z brezhibnimi žlikrofi, vendar žal ni tako. Največkrat se zgodidi, da pripravljavci pokvarijo okus s slabim zasekom. Le-ta mora biti ravno prav dimljena in ne preveč začinjena. Ali da preveč oziroma premalo solijo. Da krompir nima primerne tekture. Da pretirajo z majaronom... Tega zagotovo ne delajo nalašč, ampak očitno oni sami nimajo dovolj izostenega okusa. Kar je seveda še bolj zaskrbljujoče, mi je zaupal redni udeleženec teh pokusi. Prav tako je vprašljivo obnašanje tistih ponudnikov žlikrofov v Idriji in okolici, ki se požvižgajo na certifikat. Nekateri si domisljajo, da jim redni gostje že dovolj zaupajo, da te „reklame“ ne potrebujejo. Toda Ana Kos, ki je bila dolga leta predsednica Društva za promocijo in zaščito idrijskih jedi, gleda na to drugače. „Ne gre za tekmo, ne gre za izločanje, gre za željo, da vsi skupaj napredujemo,“ pravi. Senzoričnim degustacijam zato običajno sledijo tudi strokovna predavanja in vodenja pokušina vseh vzorcev, na dogodek pa so poleg sodelujočih pridelovalcev vabljeni tudi predstavniki gostinskih šol in druga zainteresirana javnost.

Po starem običaju se je h krožnik idrijskih žlikrofov postreglo z bakalcem, ki je nekakšen golaž iz bravine (mesa starega koštruna), pripravljen z mnogo zelenjave (čebula, korenje, gomolj zeleni, peteršilj, luštrek), vendar brez paprike. Kasneje, ko je bila reja koz prepovedana, so bakalcem pripravljali s kakšnim zajcem ali kuncem, lahko tudi ovčetino. V gostinski ponudbi jih često ponujajo kot prilogu k pečenici, lahko pa samo polite s pečenkino omako. Mladi se ogrevajo za žlikrofe z gorgonzolo, drugim so najbolj všeč zabeljeni z ocvirkami, rjavim maslom ali s pocvrtimi kruhovimi

Medtem iz moke, jajc in vode/mleka zamesimo testo, ki naj bo mehkejše kot za rezance. Testo gnetemo tako dolgo, da postane prožno in se ne prijemlje rok in deske. Če ga prerežemo, mora biti gosto in brez luknjic. Nato oblikujemo hlebček, ki ga po površini premažemo z oljem, pokrijemo, da se ne izsuši in pustimo počivati vsaj pol ure.

Na maščobi prepräžimo na koščke narezano čebulo.

Kuhan krompir olupimo, še toplega pretlačimo in mu dodamo prazen čebulo in dišavnice (majaron, seskljan drobnjak, črni poper, sol). Vse sestavine dobro premešamo, da dobimo voljno zmes. Nadev ne sme biti ne drobljiv ne premehak, zato mu po potrebi dodamo maščobo. Iz nadeva oblikujemo enakomerne, za lešnik velike kroglice.

Oblikovanje žlikrofov

Predhodno pripravljeno in spocijato testo na tanko razvaljamo na debelino 1-2 mm. Na razvaljano testo polagamo na primerni razdalji (en prst) kroglice nadeva. Testo ovijemo okoli kroglic (1,5 obrata) in ga med kroglicami stisnemo, da se jih oprime in se sprime. Posamezne s testom ovite kroglice ločimo in pri strani stisnemo, da dobimo nekakšna ušesca. Zgoraj v vsakega vtisnemo vdolbinico in pri tem pazimo, da testa ne pretrgamo. Tako dobijo žlikrofi značilno obliko klobuka. Maksimalne mere tipičnega idrijskega žlikrofa: 3 cm v dolžino in 2 cm v višino (višina je merjena na sredini žlikrofa, na robovih so žlikrofi malo višji).

Kuhanje žlikrofov

Žlikrofe stresemo v vrelo slano vodo, pomešamo in pokrijemo. Ko se dvignejo in ponovno zavrejo, so kuhanji. Vzamemo jih iz kropja in takoj serviramo.

Recept zveni preprosto, da skoraj bolj ne more, zato vas vabim, da zavirate rokave in si jih prvo ali naslednjo nedeljo privoščite. Mogoče ne bodo vsi enaki in uradnih mer, ampak ne obupuje. Saj je tudi v sami Idriji in okolici le malo lokalov, kjer jih pripravljajo povsem brezhibne. Zato kot drugi namig velja, da jih poskusite v kraju njihovega nastanka in da si zraven ogledate izjemno tehnično zapančino, povezano z rudarjenjem. Vzpon do gradu Gerekenegg, kjer domuje muzej in spust v Antonijev rov, kjer boste spoznali nekdanji vsakdan idrijskih rudarjev, sprehod do Divjega jezera ali koleksjonarje do zanimivilih rečnih zapornic – klavž, vam bo pomagalo pokuriti vsaj del kalorij, ki jih pod svojim klobukom skrivajo slastni idrijski žlikrofi.

Surovine

- do 300 g bele moke,
- 1-2 jajci za peko (z izrazitim ručenjem),
- 500 g krompirja,
- 50 g maščobe (zaseke ali ocvirkove masti, lahko tudi drobnjak, seskljane slanine)
- 50 g čebule,
- dišavnice in začimbe: drobnjak, črni poper, sol, majaron, olje
- voda in/ali mleko po potrebi,
- da nastane testo mehkejše.

Operemo in damo kuhat krompir. Mlad in preveč vodnat ni primeren!

GLEDALIŠČE**FURLANIJA JULIJSKA - KRAJINA****TRST****Gledališče Rossetti**

Dvorana Generali

V sredo, 22. oktobra, ob 20.30 / Gianni Clementi: »Finis Terrae« / Režija: Antonio Calenda / Ponovitev: od četrtek, 23. do sobote, 25., ob 20.30 in v nedeljo, 26. oktobra, ob 16.00.

Gledališče Orazio Bobbio - la Contrada

V petek, 17. oktobra, ob 20.30 / Alessandro Fullin: »Sissi a Miramar« / Ponovitev: v soboto, 18. ponedeljek, 20. in v sredo, 22. ob 20.30, v nedeljo, 19. in v torek, 21. oktobra, ob 16.30.

V petek, 21. oktobra, ob 20.30 / Massimiliano Forza: »Triestiner« / Režija: Giuseppe Emiliani / Nastopata: Ariella Reggio in Virgilio Zernitz. / Ponovitev: v soboto, 22., v ponedeljek, 24. in v sredo, 26. ob 20.30, v nedeljo, 23. in v torek, 25. oktobra, 16.30.

SLOVENIJA**NOVA GORICA****SNG**

Danes, 28. septembra ob 17.00 / Neil Simon: »Govorice«. / Ponovitev: v nedeljo, 12. oktobra, ob 17.00

V sredo, 15. oktobra, ob 18.00 / Lyman Frank Baum: »Čarovnik iz Oz«.

KOPER**Gledališče Koper**

V ponedeljek, 29. septembra, ob 9.00 / predstava za otroke / Niko Grafenauer: Pedenjed.

V ponedeljek, 29. septembra, ob 10.30 / predstava za otroke / Maja Aduša Vidmar: »Modro piše«.

LJUBLJANA**SNG Drama****Veliki oder**

V torek, 30. septembra, ob 19.30 / Du-

šan Jovanović: »Boris, Milena, Radko«. **Mala drama**

V petek, 26. septembra, ob 20.00 / Ernst Toller: »Hinkemann«. / Ponovitev: v soboto, 27. septembra, ob 20.00.

Slovensko Mladinsko Gledališče**Zgornja dvorana**

V torek, 14. oktobra, ob 19.30 / Drama Potočnjak: »Srce na dlani«. / Ponovitev: v ponedeljek, 20. in v torek, 21. oktobra, ob 19.30.

MGL**Veliki oder**

V četrtek, 25. septembra, ob 19.30 / drama / Dominik Smole: »Zlata čevljčka«.

Mala scena

V ponedeljek, 22. septembra, ob 20.00 / komedija / George Axelrod: »Sedem let skomin«.

V četrtek, 25. septembra, ob 20.00 / komedija / Moritz Rinke: »Ljubimo in nič ne vemo«. / Ponovitev: v petek, 26. septembra, ob 20.00.

Studio MGL

V torek, 23. septembra, ob 16.00 / bralna uprizoritev / Dominik Smole: »Antigona«.

Slovensko Mladinsko Gledališče**Zgornja dvorana**

V četrtek, 2. oktobra, ob 20.00 / Neda R. Bric: »Nora Gregor – skriti kontinent spomina«.

GLASBA**FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA****TRST****Stalno gledališče FJK - II Rossetti**

V četrtek, 30. oktobra, ob 21.00 / Koncertira mednarodna zvezda Noa, ki v spremstvu Gil Dora bo predstavila tržaški publiku svojo zadnjo stvaritev »Love Medicine«.

Dvorana Bartoli■ **Le nuove rotte del Jazz 2014- NRJ**

V petek, 3. oktobra, ob 20.30 / SOLAR / Nastopajo: Jose Luis Gutiérrez Iber-jazz Quartet (Španija)

José Luis Gutiérrez: sax in dream percussion; Pedro Medina - kitara flamenco; Marco Niemietz - kontrabass in Lar Legido - bobni in tolkala.

V soboto, 4. oktobra, ob 20.00 / NEXT GENERATION / Nastopa: Mari Kvien Brunvoll(Norveška) /

Mari Kvien Brunvoll - glas, vzročenje, elektronika, tolkala, citre in kalimba. / ob 22.00 / sledi / EYM Trio (Francija) / Elie Dufour - klavir; Yann Phayphet - kontrabas; Marc Michel - bobni.

V nedeljo, 5. oktobra ob 20.30 / JAZZ GUITAR LEGEND / Nastopata: Philip Catherine & Nicola Andrioli Duo (Belgio – Italia) / Philip Catherine - kitara – Nicola Andrioli - klavir.

Gledališče Miela

V ponedeljek, 20. oktobra, ob 21.00 / koncert / Nastopajo: Marco Cappelli acoustic trio in special guest Oscar Noriega.

VIDEM**Novo gledališče Giovanni da Udine**

V petek, 10. oktobra, ob 20.45 / Orchestra National De France / dirigent: Daniele Gatti.

SLOVENIJA**LJUBLJANA****Cankarjev dom****Gallusova dvorana**

Danes, 28. septembra, ob 20.00 / koncert / Nastopajo: Perpetuum Jazzile: voval Xtravaganza 2014 / Ponovitev: v ponedeljek, 29. in v torek, 30. septembra ob 20.00.

SNG Opera in balet Ljubljana

V petek, 3. oktobra, ob 19.30 / perra / Anton Foerster: »Gorenjski slavček«. / Ponovitev: v soboto, 4. oktobra, ob 19.30.

V četrtek, 9. oktobra, ob 19.30 / opera / Christoph Willibald Gluck: »Orfej

Vstop prost.

in Evridika« / Ponovitev: v petek, 10. ob 18.00, v soboto, 11. ob 19.30, v torek, 14. in od četrteka, 16. do sobote, 18. oktobra, ob 19.30.

V nedeljo, 12. oktobra, ob 16.00 / opera / Giuseppe Verdi: »Nabucco«.

Kino Šiška

V sredo, 1. oktobra, ob 20.30 / koncert / Nastopajo: Billy Martin's Wicked Knee (Ny), Kar Češ Brass Band (Cerkno).

V nedeljo, 5. oktobra, ob 20.30 / koncert / Nastopata: Girl Band (Irl) in Brutal Blues (Nor).

V torek, 7. oktobra, ob 20.30 / koncert / Indekš lekcija / Nastopajo: ZS (ZDA) in Samo Gromofon (SLO).

V petek, 10. oktobra, ob 20.30 / koncert / Indekš lekcija / Nastopajo: Dillon (B Pitch Control; Nem/Bra).

V soboto, 11. oktobra, ob 20.30 / koncert / Nastopajo: Enter Shikari (VB), Roam (VB).

V nedeljo, 12. oktobra, ob 20.30 / koncert / Nastopata: Future Islands (ZDA) in Celebration (ZDA).

GORICA**Kulturni dom Gorica (Ul. I. Brass 20) -** do pondeljka, 29. septembra bo na ogled razstava slikarjev Dana Ličena in Aleksandra Pece. Prvič se nam bosta skupno predstavila dva mlada umetnika Dano Ličen in Aleksander Pece iz Solkana pri Novi Gorici, ki postavlja novi in staren izraz že tako bogatega goriškega likovnega prostora. Razstava »Dveh Soklancev« bo odprta po sledičem urniku: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00 ure.**Palača Attems Petzenstein:** »Saksida. slikar pravljčar« je naslov razstave, ki je v organizaciji Pokrajinskih muzejev na ogled do 12. oktobra od torka do nedelje 10.00-17.00.**SLOVENIJA****ŠTANJEL****Galerija Lojzeta Špacala:** stalna razstava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.**VOJSKO****Partizanska tiskarna Slovenija (Vojsko 64, Idrija):** do 15. oktobra, od 9.00 do 16.00 je na ogled Partizanska tiskarna Slovenija. Je bila največja in tehnično najbolje opremljena partizanska tiskarna na Primorskem. V njej so tiskali Partizanski dnevnik, ki je bil edini dnevní časopis v okupirani Evropi, ki ga je tiskalo kako odporniško gibanje. Tiskarna Slovenija je še danes v celoti ohranjena in kot kulturnozgodovinski spomenik že od leta 1947 odprtta za obiskovalce, prav tako še vedno delujejo tiskarski stroji. / Tel.: +386 5 37 26 600 / e-mail: tajnistvo@muzej-idrija.cerkno.si.**KOBARID****Kobariški muzej:** na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.**SLIKOVNA KRIŽANKA - Svetovna književnost**REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

SESTAVLJAKO	OČETOV ALI MATERIN BRAT	DELO KNUJŽEVNIKA NA SLIKI	SPOJ ROKE STRUPOM	AMERIŠKA FILMSKA IGRAČKA GARDNER	DELO KNUJŽEVNIKA NA SLIKI	KEMIJSKI ZNAK ZA TANTAL		DIGITALNA NAPRAVA	LEPO VEDENJE, BONTON	VAS V DOBERDOBSKI OBČINI	ŽELATINA IZ ALG	BERI PRIMORSKI DNEVNIK	FINSKI RELI DIRKAČ (ARI)	BRITANSKI HEAVY METAL BAND, ... MAIDEN	ODPRTA TELESNA POŠKODBA	
SLA, POŽELENJE							NAČIN OBLAČENJA PRVI STENOGRAF						POREKLO IN KRAJ PRI DOMŽALAH			
ZDRAVNIK SPECIALIST ZA POŠKODE													DOLGOREPAPPIGA			
PESNIK							MIRNO SOŽITJE KOZAŠKI POVELJNIKI						NAČIN IZRAŽANJA VZPETINA SAN MARINA			
ITALIJANSKA FILMSKA IGRALKA MIRANDA				HUSEINOV "DESNA ROKA" AZIZ AARE NA POL												
CHARLES TAYLOR				SAMODEJEN STROJ IME SKAND. VLADARJEV									SVETINJA, DRAG LJUBLJEN SPOMIN	NAŠ PESNIK MERMOLJA		
MIHA ARIH	PRISTANIŠČE VJORDANJI STARORIMSKA HALJA						PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK OFICIRSKI ČIN									
							PERIJSKA KRALJICA OGRADA ZA SVINJE									
							ČLAN PARLAMENTA									
							MERA ZA BENCIN MESTO V PIEMONTU									
													ZGOLJ NEGOVALEC NASADA OB HIŠI			
KOZAREC S PECLJEM				DELO KNUJŽEVNIKA NA SLIKI											HRVAŠKI SKLADATELJ (BRANIMIR)	
BELGIJSKI PEVEC, ITALIJANSKEGA RODU				ALEŠ DOKTORIČ HRV. POLITIK MARKOVIĆ			PRVI RIMSKI ZALOŽNIK MED	AVSTRUJSKA ZVEZNA DEŽELA								
VALIJAŠT MESNI IZDELEK				PRIPADNI LJUDSTVA V PIRENEJAH USPEŠNICA				ANTON ČEHOV ANGLEŠKA NIKALNICA					JADRANSKI OTOK (HRVAŠKA) RICHARD EGAN	RDEČI KRIŽ SLOVENIJE JEZERO V SEV. ITALIJ		

GORICA - Šokantne pripovedi prosilcev za azil, ki so živeli pri Soči

Petnajst moških iskalo spolne usluge pri beguncih

Neznanec naj bi zlorabil mladoletnega Pakistanca - Na shodu desničarjev le 30 ljudi - Salvini proti šotorišču

Šokantna novica o mladoletnem Pakistancu, ki naj bi ga na soškem bregu neznani italijanski državljan - mora Goričan - prepričal, da je v zame no za denar pristal v spolni odnos, do biva pretresljive razsežnosti. Po pričevanjih prosilcev za azil, ki zdaj živijo v šotorišču v Ulici Brass, naj bi namreč v teku meseca avgusta vsaj petnajst moških iskalo spolne usluge pri afghanistanskih in pakistanskih priseljencih, ki so živeli v bivakih na soškem bregu v Gorici.

»Fantje pravijo, da so bili vsi ti moški italijanski državljeni oz. so imeli avtomobile z italijansko registracijo. Približali so se zasilnim zavetiščem in ponujali plačilo v zameno za spolni odnos. Edini, za katerega vemo, da je na ponudbo pristal, je mladoletnik iz Pakistana,« pravi Michele Migliori, goriški tajnik združenja radikalcev »Trasparenza è partecipazione«, ki je skupaj s pokrajinsko odbornico Ilario Cecot prijavil zlorabo goriškim karabinjerjem. Le-ti le potrjujejo, da so ovadbo prejeli in da zbirajo informacije, podrobnosti o preiskavi pa ne posredujejo. Mlađenič - star naj bi bil 16 ali 17 let - so odpeljali v center za mladoletnike Civiform v Čedad. »Mlađi Pakistanec je vedno trdil, da je polnoleten, v bolnišnici pa so ugotovili, da to ne drži. Mi smo sicer že sumili, da z njim nekaj ni v redu, saj je bil vedno tih in se ni družil z nikomer. Tudi jodel je zelo malo,« pravi Migliori, po katerem sta prostovoljci z dogodkom seznanila dva prisilca za azil. Mlađenik iz Pakistana se je po njunih besedah dvakrat odpeljal iz zasilnega šotorišča z moškim, starim med 60 in 70 let. Ta naj bi ga z avtomobilom odpeljal na svoj dom, kjer naj bi vsaj enkrat spolno občevala. »Ko smo to slišali, smo bili šokirani. Fant, ki naj bi bil žrtev zlorabe, je namreč zelo mlad. V samopotrdirilu, ki ga je podpisal ob prihodu v Goričo, sicer piše, da je polnoleten, nam pa se je pozdevalo, da ni tako,« pravi Migliori, po katerem so v prejšnjih dneh z rentgenskim slikanjem zapestja dokončno ugotovili, da je Pakistanec mladoleten. »Zaradi tega smo fanta zaupali centru za mladoletne Civiform; v Čedad smo ob njem poslali še dva prisilca za azil, za katera se je izkazalo, da še nista do polnila 18 let,« je dejal Migliori.

Ko smo včeraj popoldne obiskali šotorišče v Ulici Brass, ni bilo v njem nobenega izmed afghanistanskih in pakistanskih prebežnikov. Prostovoljci so jih namreč že zjutraj odpeljali v dom združenja Arcobaleno v Fari: to so sto-

Pred vhodom v goriško sejmišče se je včeraj okrog poldne pojavit oranžen šotor, ki je pritegnil pozornost številnih Goričanov. Ob njem je bilo šest mlajših moških, po vsej verjetnosti prebežnikov, za katere v centru Cara v Gradišču ni bilo več prostora. Popoldne so v Ulici Barca prišli mestni redarji, šotor pa ni bil več. Namesto priseljencev je bila na kraju družina tujih turistov, ki je priredila piknik

BUMBACA

Salvini v družbi Stefana Cerette

Desničarski shod na Placuti

rili iz varnostnih razlogov, saj je včeraj popoldne na trgu Placuti potekala demonstracija skrajnih desničarskih strank Forza Nuova, Fiamma tricolore in Movimento popolare degli italiani

ni, ki je bila uperjena proti šotorišču prebežnikov. Shod ni bil ravno uspešen, saj je bilo predstavnikov sil javnega reda skoraj več kot protestnikov. V parku pred cerkvijo se je zbralokrog 30

skrajnež z nekaj zastavami, letaki in zvočnikom, katerih voditelji so ščuvali proti muslimanom, levici, Evropski uniji in ZDA. Deželni koordinator Forza nuova Simone Mestroni meni, da bi se morali Evropeji upreti »muslimanski invaziji«, podtajnik Fiamme tricolore Stefano Salmè pa trdi, da »nase civilizacije ni mogoče primerjati z muslimansko, ki je zaostala«. Jasen je bil tudi goriški predstavniki gibanja Movimento popolare degli italiani Franco Bertin: »Pravijo nam, da smo fašisti; to nas navdaja s ponosom.«

Protest desničarjev je bil sprva napovedan pred šotoriščem, kjer pa se je namesto njih včeraj popoldne zbrala dvajsetica članov socialnih centrov in levičarskih gibanj iz Slovenije in Italije. Le-ti so zoželi s svojo prisotnostjo izraziti svoje nasprotovanje stališčem desničarskih protestnikov in se upreti morebitnim provokacijam, do katerih pa ni prišlo, saj je kvestura shod strank Forza nuova, Fiamma tricolore in Movimento popolare degli italiani premestila.

Da je prisotnost šotorišča v ulici Brass »hudha žalitev za italijanske državljane, ki so ostali brez dela in brez stanovanja«, ter da bi bilo treba šotoro takoj odstraniti, pa meni tajnik Severne lige Matteo Salvini, ki je včeraj obiskal Goričo. Najprej se je srečal z županom goriške občine Ettore Romolijem, nato pa se je pred večerjo v gostilni pri Miljotu sprehodil po prizorišču praznika Okusi na meji v družbi občinskega odbornika Stefana Cerette in drugih krajevnih predstavnikov Severne lige. (Ale)

RONKE - Podžupan Livio Vecchiet o združenjih občin

Povezali bi se tudi z Doberdobom

Ronška uprava razmišlja o skupnih storitvah s Foljanom in Špetrom, ozira pa se tudi proti doberdobskim sosedom - Vizintin: »Preveriti je treba vse možnosti«

Potem ko je v prejšnjih dneh uprava Furlanije Julisce krajine odobrila nov zakonski osnutek o preuređitvi sistema krajevnih uprav, so tudi na ronški občini začeli razmišljati, če in kako bi lahko občinske storitve in službe združili s sosednjimi občinami. Po besedah ronškega podžupana Livia Vecchietta v tem okviru ne jemljejo v poštov Tržiča, saj se ta po številu prebivalcev in postopek ustavne reforme, ki predvideva med drugim spremembo statuta dežele FJK in ukinitve pokrajin. Združenja občin bodo opravljala nekatere funkcije, ki so danes v pristojnosti občin, dežele, pokrajin in gorskih skupnosti. Občine pod 5 tisoč prebivalci, med katerimi so Doberdob, Sovodnjah in Števerjan, naj bi morale obvezno sodelovati v združenjih občin, občine s 5 do 30 tisoč prebivalci pa bodo lahko o tem odločale, čeprav bo od tega odvisen priliv deželnih sredstev. Občine nad 30 tisoč prebivalci, kot je Goriča, bodo svobodno odločale o morebitnem združevanju. Združenja občin se bodo ukvarjala s finančnim upravljanjem, upravno organizacijo, socialnimi službami, šolskimi stavbami, krajevno policijo, okencem za proizvodne dejavnosti, katastrom, medobčinskim ozemeljskim načrtovanjem, civilno zaščito, ravnjanjem z odpadki, statistiko in drugimi službami.

Občina Ronke šteje okrog 12.200 prebivalcev, kar pa po Vecchietovem mnenju ne pomeni, da ni treba začeti razmišljati v smeri združevanja. »Možnost združitve storitev s Tržičem bi izključil, saj gre za občino, ki ima skoraj 30 tisoč prebivalcev in skrbi za družbene, tehnične in logistične probleme, ki so popolnoma različne od naših. Prepričan pa sem, kot je že predlagala občanska lista Insieme per Ronchi, da se moramo začeti pogovarjati z dvema občinama, ki so nam najbližje, in sicer s Foljanom-Redipuljo in Špetrom,« pravi Vecchiet. Dialog s tem dvojico občinama, meni podžupan, mora temeljiti na ohranitvi politične in upravne samostojnosti občinskih odborov, hkrati pa mora težiti k združitvi nekaterih storitev in služb, ki so za občine pomembne. »V mislih imam urade za osebje in plače, redarsko službo in okence za proizvodne dejavnosti. Razmisliti pa bi bilo treba tudi o skupni blagajni, čeprav s samostojnimi finančnimi uradi, ter o enem samem občinskem tajniku, ki bi imel pomembno usklajevalno vlogo med občinami. V to združenje storitev naših treh občin bi prav gotovo lahko vstopila tudi občina Doberdob,« pravi Vecchiet.

TASI v Sovodnjah

Da bi občanom nudili pomoč pri izračunu davka TASI, bo sovodenjski davčni urad odprt v tork, 30. septembra, med 8.30 in 10.30, v četrtek, 2. oktobra, med 8.30 in 11. uro, v tork, 7. oktobra, med 8.30 in 10.30, v četrtek, 9. oktobra, med 8.30 in 11. uro ter v tork, 14. oktobra, med 8.30 in 10.30. S seboj je treba imeti katastrski izpis. Višino davka Tasi lahko občani izračunajo s pomočjo računalniškega programa »Calcolo luc.« Le-ta je na voljo na spletni strani www.riscotel.it/calcoloiuc2014, ki je dosegljiva tudi preko spletnih strani občine Sovodnjah; pomoč je moč poiskati tudi v centrih CAAF.

Volčič o Ukrajini v Moraru

V turistični kmetiji Al Diaul v Moraru bo v tork, 30. septembra, ob 20.30 srečanje z novinarjem Dimitrijem Volčičem o ukrajinski krizi. Večer prireja združenje Par Morar.

Pohod in kultura v Dolu

Na Palkišču se bo danes nadaljevala prireditve »Jeziki in narodi brez meja: sto let kasneje«, ki jo prireja društvo Kras. Med 8. uro in 9.30 bo start mednarodnega počoda miru, na izbiro bosta 8 ali 13 kilometrov dolgi prog. Ob 16. uri bo kulturni program; spregovoril bo Vasja Klavora, sledili bodo nastopi godbe na pihala San Paolino iz Ogleja, pevske skupine Provov iz Renč, bezjaške folklorne skupine iz Turjaka, pevske skupine iz Lendave, folklorne skupine Šoto iz kraja Jurandvor-Baška iz Hrvaške, pevske skupine madžarske narodnosti iz Lendave, skupine slovenske narodne skupnosti s Koroške in pevske skupine iz kraja Székesfehérvár z Madžarske, sledil bo ples s skupino Trio Express.

Telefonski mrk

Gorico je včeraj prizadel telefonski mrk, saj je bila v popoldanskih in večernih urah uporaba mobilnih telefonov zelo težava. Očitno je do težav prišlo zaradi izrednega števila obiskovalcev poučilnega pravnika Okusi na meji, to je občinskega odbornika Stefana Cerette in drugih krajevnih predstavnikov Severne lige. (Ale)

Kulturni center
Lojze Bratuž

Krožek
Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Milan Turk

Župan občine Šempeter Vrtojba
Večer bo vodila časnarka Erika Jazbar

Torek, 30. septembra 2014, ob 20.30
KC Lojze Bratuž - Gorica

GORICA - SLORI predstavil novo monografijo

Jezik ne sme biti samo stvar ponosa in uveljavljanja pravic

V goriškem Trgovskem domu so v petek predstavili novo knjižno produkcijo Slovenskega raziskovalnega inštituta - SLORI, ki letos praznuje 40-letnico ustanovitve. Gre za znanstveno monografijo Jezik in identitet v prečepu: Mišljenje, govor in predstave o identiteti pri treh generacijah maturantov šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji. Avtorici monografije sta Suzana Pertot, doktorica psihologije in psihoterapevka, ter Marianna Kosič, socialna psihologinja in doktorica obmejnih politik. Uvodna doma je prisotne nagovoril ravnatelj inštituta Devan Jagodic.

»Nova monografija dopolnjuje in nadgrajuje poslanstvo SLORI-ja, ki s svojimi raziskovalnimi projekti že več desetletij razpira specifiko družbenih pojavov v našem etnično mešanem obmejnem prostoru. Med raziskovalnimi nalogami, ki jih inštitut razvija že od same ustanovitve, zaseda pozornost za preučevanje jezikovnega vedenja pripadnikov slovenske narodne skupnosti nedvomno prioriteto mesto, saj jezik tu ne odigrava le vlogo sredstva sporočanja, pač pa deluje tudi kot najbolj razpoznaven znak slovenske navzočnosti ter ima pomembno funkcijo pri prenašanju narodne samozavesti,« je povedal Jagodic in pojasnil, da je z jezikovnim vprašanjem temno povezana tudi problematika narodnostne identifikacije pripadnikov manjšine, ki je danes vse bolj kompleksna in teže dolocljiva. »Etnično opredeljevanje Slovencev v Italiji v preteklosti ni povzročalo večjih težav, saj se je v glavnem istovetilo z jezikovnim ali teritorialnim opredeljevanjem, v sodobnem času pa - ko se zaradi raznovrstnih dejavnikov intenzivnost stikov z večinsko in tudi z drugimi kulturami izrazito stopnjuje - se tradicionalne etnične meje postopoma rahljajo. Nekdanjam trdnim in fiksним identitetam se tako pridružujejo sestavljeni oblike identitet, sočasno pa se poraja vprašanje, ali so slednje še vedno neizogibno povezane z znanjem oziroma vsakdanjo rabo slovenskega jezika. Zanimivo pa je, da tovrstne oblike identitet ne gre zaslediti le med pripadniki manjšine, ampak tudi med nekaterimi pripadniki večine, zlasti pa med tistimi, ki so se zaradi živiljenjskih okoliščin ali povsem samovoljno približali manjšinskemu okolju,« je povedal Jagodic in razložil, da je inštitut v zadnjih letih skušal osvetliti omenjena vprašanja z dvema raziskovalnima projektoma; prvega, z naslovom Jezik in identeta, je vodila Suzana Pertot, drugega z naslovom Mandala identitet in medskupinskih odnosov pa je vodila Marianna Kosič. Njuna glavna spoznanja so povzeta ravno v novi monografiji, in sicer v okviru treh samostojnih poglavij.

Po uvodnem nagovoru Devana Jagodice sta avtorici predstavili vsebino knjige, o kateri smo obsežno pisali v petkovem dnevniku. K že zapisanemu naj dodamo, da je na predstavitev monografije v Trgovskem domu Pertotova spregovorila tudi o legitimaciji jezika, ki se s časom spreminja. »Jezikovna industrija razpoznamo zaznamuje pozni kapitalizem, v katerem je profit postal metafora ponosa, tudi jezikovnega. Legitimacija jezika se v današnji družbi ne more več učinkovito sklicevati na zgodovino, tradicijo in ponos, če ti niso predstavljeni kot del simbолнega kapitala. Jezik, ki je samo stvar zgodovine, tradicije, ponosa in uveljavljanja pravic, ne pa tudi vir dobička, je obsojen na izginotje,« je poudarila Pertotova in opozorila na številne ljudi, za katere jezik ni samo stvar ponosa, ampak tudi vir zasluga. Omenila je šolnike, prevajalce in tudi zaposlene v klicnih centrih, za katere je znanje jezika primarnega pomena za opravljanje poklica. Če izhajamo iz te predpostavke, mora biti slovenski jezik za pripadnike slovenske narodne skupnosti v Italiji pomemben tudi pri iskanju zaposlitve, pri uveljavljanju na delovnem mestu in nasploh

v družbi; le tako bo jezik mogoče uspešno ohranjati na čim višji ravni. Za avtoricama sta spregovorili tudi jezikoslovka in docentka na Univerzi na Primorskem Lucija Čok, ki je prispevala uvod monografije, ter sociologinja in znanstvena svetnica na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani Marjeta Jurič Pahor.

Predstavitev monografije je bila vključena v niz pobud ob 40-letnici SLORI-ja, ki jo obeležujejo s sklopom strokovnih dogodkov v vseh treh pokrajinal dežele, kjer živimo Slovenci. V pričakovanju na osrednjo slovesnost, ki bo 10. oktobra v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu, so v Ukvah sredi septembra predstavili monografijo o ljudski religioznosti v Kanalski dolini dr. Našte Šliha Komac, ki je nastala v sodelovanju z lokalnim kulturnim središčem Planika in ljubljanskim ZRC SAZU-jem. Ob tem je SLORI tudi letos izpeljal raziskovalno delavnico, ki jih že nekaj let izvajajo v sodelovanju s svetom šolo, ko dijaki oziroma učenci pod mentorstvom raziskovalke Norine Bogatec sami izpeljejo krašo raziskovalno nalogu. Delavnice so letos potekale na dvojezični srednji šoli v Špetru. Minuli konec tedna pa so priredili zaključni dvodnevni posvet čezmejnega projekta EDUKA, ki ga je SLORI v zadnjih treh letih izvajali v sodelovanju s številnimi partnerskimi ustanovami od Ljubljane do Ravenne in s katerim so si prizadevali za vzgajanje zlasti šolske populacije k vrednotam različnosti, medsebojne stopenosti in sožitja. (dr)

Suzana Pertot in Marianna Kosič

BUMBACA

Med udeleženci predstavitve je bila tudi poslanka Tamara Blažina

BUMBACA

GORIŠKA - Pomniki morije

Boroević na prestolu ni nikoli sedel

Med Lokvico in Kostanjevico stoji spomenik - kažipot, ki so ga zgradili vojaki iz transilvanskega mesta Karansebes

Hrib Cerje na Krasu s svojim mogočnim spomenikom in razglednim stolpom bržkone vsi poznamo, saj je viden daleč naprej. Manj znan pa je avstrogrški spomenik, ki se nahaja nekoliko nižje na skoraj ravnom pobočju hriba. Ob glavnem makadamski cesti, ki iz Lokvice pelje na Cerje, bomo našli kažipot, ki nas bo usmeril desno k dvema pomnikoma izpred stoletja. Gre za skalo, v katero je izdolben neke vrste sedež, ki so ga njejovi snovalci in graditelji poimenovali Boroevićev prestol. Tak naziv so mu dali avstrogrški vojaki, ki so ga izdelali v čast gen. Svetozaru Boroeviću, vrhovnemu poveljniku avstrogrške 5. armade, ki je branila Pošoče pred italijanskimi napadi. Znani general je bil srbskega rodu in bržčas ni nikoli sedel na njemu namenjeni kamnit prestol, pa tudi nikjer ni zabeleženo, da bi sploh kdaj obiskal tisti del kraškega bojišča. Kakor koli že, ostaja generalov »tron« prej ko slej predmet zanimanja številnih obiskovalcev, ki so se v zadnjih letih zelo povečali. Še do pred dobrimi petnajstimi leti je zraven kamnitega prestola stala razvalina neznanega objekta, ki je nakazovala, da je šlo za podstavek večjega vojaškega obeležja. Kako je obeležje izgledalo pred sto leti, so vedeli le najboljši poznavalci dogodkov okrog 1. svetovne vojne. O spomeniku so se namreč ohranile le redke fotografije, ki jih je širša javnost spoznala še pred nedavnim.

Zanimanje za prvo svetovno vojno se je v zadnjih desetletjih zelo povečalo in z njim tudi želja po priklicu iz pozabje spomenikov, obeležij in vojaških pokopališč. Tako so se našli domačini iz Lokvice in Opatjega sela, si zavihali rokave in so si s podporo občine Mirn-Kostanjevica in sredstvi programa Phare evropske unije uredili okolje in na novo postavili spomenik. V pomoč so jim bile redki fotografski posnetki iz let 1915-1916. Vedeti moramo, da sta spomenik in kamnit prestol nad Lokvico nastala v času, ko so se huobi bojni odvijali na doberdolski planoti. Ta

Boroevićev prestol

Obnovljeni spomenik - kažipot med Lokvico in Kostanjevico

FOTO VIP

Spomenik - kažipot leta 1995

FOTO VIP

koimenovana Komenska planota pa je veljala za zaledje fronte, kamor so avstrijski vojaki odhajali na kratke premore. Po avgustu leta 1916 in skoraj vse leto 1917 so tisti del Komenske planote zasedali Italijani, tako da se je omenjeni spomenik znašel sredi najhujših bojev, ki so ga seveda spremenili v razvalino. Lepo obeležje so domačini obnovili le-

di cesto, ki so jo poimenovali »Erzherzog Joseph Strasse« (cesta nadvojvode Jožefa). Sestavni del spomenika so tudi topovske granate, ki so postavljene na vseh vogalih in na vrhu spomenika. Spomenik je služil tudi kot nekak kažipot, saj je na njem vgrajena tudi plošča z označenima razdaljama do Lokvice in Kostanjevice na Krasu. (vip)

GORICA - Jutri Pravljice se vračajo v knjižnico

Nekoč so v hladnih in deževnih večerih družine posedale v kuhinji pred toplo pečjo in poslušale zgodbe, ki so jih babcice in dedki pripovedovali o starih časih. V njih ni bilo dinozavrov, princesk in robotov, so pa imele pričakovani učinek: poslušalce so zabavale, kratkočasile in jih popeljale stran od temnih večerov pred pečjo. Danes so peči nadomestile televizije in računalniki, v najboljšem primeru pa tablični računalniki, na katerih se vonj, oblike in občutki iz knjig izgubijo na hladnem ekranu.

Prav zato je še pomembnejše, da otroci vzljubijo branje že od malih nog, pa naj bodo to pravljice, stripi ali revije. Branje pa ni le za otroke: razen tega, da je zabavno in pomaga pri sproščanju telesa in možganov bodo otroci, ki pogosto vidijo svoje starše brati, tudi sami raje vzeljajo v roke. Več kot bodo brali, bolj jih bo branje v užitek, urili si bodo možgane, večali zmožnost koncentracije, spoznavali svet okoli sebe in gradili bogat besedni zaled ter domišljijo.

Pomembno je tudi, da imajo otroci pralno gradivo vedno na razpolago, zato je poleg domačih knjižnic zbirke zelo pritočljivih čim bolj pogost obisk knjižnic. V ta namen bodo tudi letos v prijetnem in pisanim okolju mladinske sobe goriške Feiglove knjižnice, sredi množice knjig, pravljičnih risib in igrač, spet potekala poldanska potovanja v svet domišljije.

Prvi bosta jutri, 29. septembra, nastopili Lucrezia Bogaro in Stefania Berrata s pravljico Nočem poljubčkov!, v naslednjih mesecih pa se bodo lahko otroci zabavali v družbi knjižničark, pripovedovalcev in knjig vsak drugi ponedeljek ob 18. uri.

GORICA - Na Okusih na meji množica obiskovalcev

Britanska vas »oblegana«, irsko pivo dražje kot v Dublinu

Goričani se hudujejo zaradi podražitev, vendar so pred stojnicami vseeno dolge vrste

več
fotografij
na
www.primorski.eu

Množica
obiskovalcev
na goriškem
pouličnem
prazniku

BUMBACA

O tem, da so Okusi na meji z leti postali najpomembnejši goriški praznik, ni več nobenega dvoma. Pouličnega praznika se je včeraj, v četrtek in petek udeležilo več deset tisoč obiskovalcev, tako da bodo na koncu prav vsi tudi letošnjo prireditve ocenili kot zelo uspešno. Okusi na meji so se z leti razširili, spremenili so ponudbo, z njimi pa so se sprememile tudi navade Goričanov. Če je bila v prejšnjih letih avstrijska vas na Trgu Battisti najbolj množično obiskana, se je letos središče dogajanja premaknilo drugam, še zlasti na Trg Sv. Antona, kjer so postavljene britanske stojnice in posebno atrakcijo predstavlja rdeči dvo-nadstropni avtobus. Britancem je tako - za razliko od Špancev in drugih v prejšnjih letih - uspelo napolnit predel mesta, ki je bil v preteklosti nekoliko ob robu dogajanja.

Obiskovalci praznika imajo precejšnje težave z iskanjem kemijskih stranišč, ki jih je po-

nekod premalo. V petek zvečer so bila na Travniku kemijska stranišča celo zaprta, tako da je pred edinim odprtим okrog 20. ure čakalo v vrsti vsaj dva setjet ljudi.

Vzdušje je na prazniku enkratno tudi po zaprtju »tujih« kioskov, saj se obiskovalci do poznih nočnih oz. zgodnjih jutranjih ur preselijo v ostale lokale v središču mesta, ki morajo med letom zapreti veliko ur prej. Kot vsako leto so v središču pogovorov obiskovalcev in tudi spletnih debat cene. Marsikdo opaža,

da so se cene podražile. Petnajst evrov za svinjsko kračo je tako za marsikoga preveč, številni pa se hudujejo, da stane srbska pleskavica šest evrov, medtem ko zanje v Novi Gorici odštejejo polovico. Kljub podražitvam pa se vsekakor pred številnimi kioski vijejo dolge vrste. Na Trgu Sv. Antona je treba kar nekaj časa čakati na vrček irskega piva Guinness; v Gorici je treba zanj odštetiti šest evrov, to se pravi več kot v slovitem Temple baru v središču Dublina, kjer stane pet evrov. (av)

Od leta 1747 dalje

Vsak teden beremo in poslušamo napovedi, kako naj se goriška krajina ovrednoti, da postane dovolj privlačna za to kove obiskovalcev. Vselej se ob vrsti krajinskih in zgodovinskih postavk omenja proizvodnjo raznih sort vina. Kakšen je ta vinogradniški svet danes, kako razmisljajo in delujejo mladi gospodarji, ki sicer že nadomeščajo svoje starše, a slednji še niso povsem izpregli?

Edi in Orietta Skok sta izbrala oranžno barvo. Ne proizvajata oranžade, temveč vino: sedem vrst belega in črnega vina. Do-

Oranžna reklamna piramida

mačijo njune rodbine je mogoče primerjati že z majhnim naseljem, ki mu kraljuje palaca - »Villa Jasbinae« piše na spominski plošči - nekdanjih lastnikov baronov Teuffenbachov, še prej Attemsov. Že leta 1747 je bila obnovljena, ob potresu leta 1976 je bila na tem, da se sesuje, utrdili in obnovili pa so jo po njem. Najnovješja pridobitev je nova klet, vkopana v briški griček, ki jo sicer uporabljo že dve leti, a so jo uradno odprli v letošnjem maju. V njej poteka vinarski postopek, glavno delo, tako pravita brat in sestra, pa se odvija v vinogradih. Posejani so okrog navedene palače, dveh stanovanjskih hiš, velikega skedenja in prizidkov na Zaburi, Lenartovem vrhu, Puhlici, v Stari brajadi in Za Palačo. Vrste trt, ki se vijejo proti severu, sežejo do meje: konec vinograda = konec države.

Oče, stric in teta so se kolonstva rešili leta 1968 s pomočjo ugodnih posojil. Leta 1970 so se opredelili za vinogradništvo, prej pa so bili vsestranska kmetija. Po trgovah so prodajali vino ali mošt v velikih pletenkah in sodih. Za stekleničenje so se odločili leta 1991. Sedanja vinogradnika tržita svojo oranžno oznako s pomočjo posrednikov največ v Italiji, na tujem pa na Irskem, Danskem in Japonskem ter v Avstriji. Odmevnega vinskega sejma v Veroni se udeležujeta - včasih tudi Edijeva žena in sinčka, nekoč pa tudi njegova starša - že enaindvajset let.

Na glavnih briških cesti, ki pelje iz Števerjana na Prevalo in v Krmin, je dobro vidna usmerjevalna tabla. Zaradi nje in zaradi halo učinka »od ust do ust« skoraj vsaki dan kakšen obiskovalec zavije po makadamu, se spremeni v stranko in v kupca; potrebno mu je biti na razpolago, tako rekoč dežurati v bližini domačije, kar pa ne bremenii niti brata, niti sestre.

Vinarski aksiom, ki velja Pri Bizajevih - takšna je starodobinska oznaka - se glasi: Grozdje naj se preoblikuje v vino s čim

OD DOMAČEGA LATNIKA DO ...

Brat in sestra predstavljata hišni proizvod

manj posegi. Narava naj opravi svoj postopek. Vinograde čedijo tako s košnjo kot s herbicidi. Slednji niso mnogo bolj škodljivi zdravju od nafte, katere ostanke traktorji puhajo med trte. Zgolj biološko škropljenje zahteva zelo pogoste posege in če v desetih letih se stejemo količino bakra, ki ponikne v tla, nas sme zaskrbeti.

Pri Bizajevih, razen najstarejše generacije, pogosto vsi zahrepajo po gorah. Na koncu pogovora smo pomordovali o tem skupnem zanimanju/strasti. V dobro si tudi štejem, da sem že pred desetletji javno pisal o Ediju Skoku kot o uspešnem strelcu na glinaste golobe...

Aldo Rupel

GORICA - Okusi na meji

Angleški turistki »zaprti« v gradu

Na Travniku je v petek zvečer moškega obšla slabost; do njega je rešilec pripeljal v roku dveh minut, nato so ga odpeljali v goriško bolnišnico. Moški naj bi k sreči imel le prebavne motnje. V petek zvečer je bilo treba prisločiti na pomoč tudi dve ma turistkama iz Anglike, ki sta ostali zaprti v goriškem gradu. Dekleti sta se nahajali v enem izmed grajskih stolpov in nista pravočasno odšli, ko so grad zaprli. Turistki sta zato klicali na pomoč in kmalu zatem so ju »osvobodili«. Grad bo obiskovalcem odprt s prostim vstopom tudi danes med 10. in 19. uro.

BREZPLAČNI AVTOBUSI - Parkirišče pred športno palico Bigot bosta z mestnim centrom danes med 11. in 23. uro povezovala brezplačna avtobusa APT, ki bosta vozila vsakih petnajst minut. Postaje bodo v Ulici IV. Novembra, v Ulici Don Bosco (pri črpalki), v Ulici Sv. Klare in na Verdijevem korzu, drugi avtobus pa bo ustavljal pred goriškim sejmiščem in palaco goriške pokrajine. S parkirišča pri Rdeči hiši bodo avtobusi vozili od 11. do 23. ure vsakih 7 oz. 8 minut; brezplačna avtobusna povezava med mestnim središčem in tovornim postajališčem SDAG bo ravno tako na voljo med 11. in 23. uro. Avtobus bo vozil vsakih 15 minut.

STRUKLJII PROTAGONISTI - Na Trgu Sv. Antona bo danes ob 12. uri Roberto Zottar spregovoril o kuhanih strukljih ob degustaciji kmečkega turizma Sonia Stekar; ob 18. uri bo novinarka Patrizia Artico intervjuala »bloggerko« in kuharško izvedenko Liriko Nakellari. V palači Lanthieri bo v okviru pobude »Dunajski salon« ob 11.30 degustacija vipavskih vin, ob 17. uri predstavitev čezmernega strateskega načrta »Utopije - Vizije skupne prihodnosti«, ob 18. uri degustacija belih briških vin, ob 19. uri performs Sare Glaxia, ob 21.30 pa nastop Maurizia Curcia in DJ-ja Simoneja Rossa. V hiši Sticsa bo med 12. in 13. ure vinska izvedenka Adua Villa vodila srečanje z briškimi vinarkami.

KINEMAX - V Kinemaxu bodo danes ob 15. uri predvajali filma Dragon trainer 2 in Planes 2 z znižano vstopnico. Med 16. uro in 19.30 bo na Korzu Verdi otroška predstava Trottoland. Na Trgu Sv. Antona se bodo od 15. ure zvrstili nastopi gojenj goriških plesnih šol.

SLOVENSKA DRUŠTVA - Kot smo že poročali v prejšnjih dneh, stoji na križišču med ulicama Crispi in Roma šotor ZSKP. Ob njem so svoje stojnice namestili društva Štandrež, Sabotin iz Štmavra in F.B. Sedež iz Števerjana, mešani pevski zbor Lože Bratuž, združenje staršev vrtca Pikapolonica iz Pevme in viniteka Števerjanski grči.

KRMIN - Konec oktobra

Jazz festival

vse odmevnješi

Koncert prirejajo tudi v Kulturnem domu

Bill Frisell

Sedemnajsta izvedba festivala Jazz & Wine of peace, ki ga prireja združenje Controttempo v Krminu, bo poštregla s trinajstimi koncerti, na katerih bodo nastopili glasbeniki z raznih koncov sveta. Štiridnevni festival se bo pričel v četrtek, 23. oktobra, v Kulturnem domu v Gorici, zaključil pa se bo v nedeljo, 26. oktobra, v Krminu, kjer

prirejajo osrednje festivalske dogodke. Med njimi je nedvomno koncert Billja Frisella, ki bo v soboto, 24. oktobra, ob 21.30 v krminskem občinskem gledališču; v soboto, 25. oktobra, ob 21.30 bo nastopila skupina »Youn Sun Nah Quartet«, ki jo sestavljajo glasbeniki iz Koreje, Švedske in Francije. V nedeljo, 26. oktobra, ob 21.30 pa bo na vrsti izraelski trio »Avishai Cohen«.

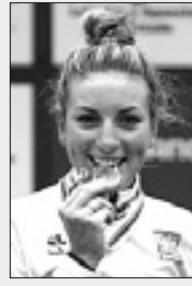
Podobno kot lani so pobudniki festivala - združenje Controttempo - povabili k sodelovanju tudi goriški in novogoriški Kulturni dom. V Gorici bo nastopil (izven abonmaja) slovenski jazzist Uros Perič, ki se bo s svojim kvartetom predstavil občinstvu v četrtek, 23. oktobra, ob 20.30. V Novi Gorici bo v soboto, 25. oktobra, ob 11. uri nastopila avstrijsko-argentinska skupina Karlheinz Carlitos Miklin & Quinteto Argentina. Festival Jazz & Wine of Peace sodi med odmevnješi italijanske jazz festivale, saj se je v zadnjih letih tesno povezal s podobnimi dogodki iz Toskane, Emilije in Mark. V polnem teku je predprodaja abonmajev, ki stanejo 120 evrov, in vstopnic za posamezne dogodke. Predprodaja je v teku na spletni strani www.vivaticket.it, za informacije je na razpolago tudi krminski urad združenja Controttempo (www.controttempo.org, tel. 328-6247734).

Marquez doma najhitrejši v kvalifikacijah

MADRID - Vodilni v motociklističnem svetovnem prvenstvu Španec Marc Marquez si je na dirki za VN Aragonije v domačem Alcanizu privozil najboljši startni položaj v elitnem razredu motoGP. Drugi v kvalifikacijah je bil njegov rojak in moštveni sotekmovalec pri Hondi Dani Pedrosa, tretji pa Italijan Andrea Iannone (Ducati). Slabše sta se odrezala tekme na tovarniških Yamahah, zmagovalce zadnje dirke v Misano Italijan Valentino Rossi je bil šesti, mesto pred Špancem Jorgejem Lorenzom.

Kolesarsko SP: Prvakinja je Francozinja

PONFERRADA - Francozinja Pauline Ferrand Prevot je nova svetovna kolesarska prvakinja. Na 127,4 kilometra dolgi proggi je v sprintu 11 kolesark po fotofinišu premagala prvakinjo iz kronometra, Nemko Liso Brennauer, tretje mesto je zasedla Švedinja Emma Johansson, Italijanka Giorgia Bronzini pa je pristala na nevhaležnem 4. mestu. Najboljša Slovenka je bila Polona Batagelj, zaostankom petih minut in 46 sekund je zasedla 45. mesto.

KOŠARKA - Predstavitev tržaškega prvoligaša Pallacanestro Trieste

Denarja ni, želja je

S predstavitve v Trstu

FOTODAMJ@N

Včeraj je Pallacanestra Trieste v kavarni Tommaseo predstavil letosno ekipo, ki bo nastopala v ligi A2 gold. Izjave in perspektive najboljše deželne ekipe smo strnili v naslednjih točkah.

IZJAVE - Mario Ghiacci, predsednik kluba: «Naš lanski moto je bil: navdušenje, strast, profesionalnost...letos bi še dodal: nikoli ne bomo popustili! Opravili smo dobro delo, potrebujemo še eno leto, da ga dokončamo. Navijači nas podpirajo tako z abonmajji (sedaj jih je že okrog 900) kot na druge načine (predvsem združenje Trieste entra in campo nam je zvesto ob strani), s sponzorji se dogovarjam in vsi nam potrjujejo svojo pomoč (mogoče pa bomo imeli tudi glavnega sponzorja, ki ga lani ni bilo), tako da sem optimistično razpoložen. Tudi letos lahko dosegemo obstanek.»

Eugenio Dalmasson, trener: «Čutim veliko navezanosti na ekipo, upam, da bo tako tudi v trenutkih, ko bomo v težavah. Povrepčna starost igralcev je okrog 20 let, torej je edini način, da se enakovredno kosamo z drugimi, trdo delo. Doslej - opravili smo že 60 treningov - so se igralci izredno potrudili in tako moramo nadaljevati.»

FORMULA - Druga liga je razdeljena na Gold in Silver; v vsaki skupini je 16 ekip. Prvih osem skupine Gold in prve štiri skupine Silver bodo igrale v končnici (v A ligo bo napredovala ena sama ekipa), 15. in 16. skupine Gold ter 14. in 15. skupine Silver pa v playoutu; poraženca in 16. uvrščena skupina Silver nazadujejo v tretjo ligo. Prvenstvo se bo začelo 5. oktobra, prvo domačo tekmo pa bodo Tržačani odigrali 12. oktobra proti Veroliju.

PREDNOSTI IN ŠIBKOSTI EKIP
Prednosti: ekipa je mlada, igralci bodo dali vse od sebe, da se izkažejo, obenem pa v teku prvenstva lahko še napredujejo; - publike bo na doma-

čem igrišču lahko šesti mož na igrišču; - Američana nimata slavnega imena, skušala pa se bosta izkazati, da jih opazijo bolj renomirani in bogatejši klub; - kot v lanskem letu bosta agresivna obramba in hitra igra lahko ključ do zmage.

Šibkosti: večina igralcev je neizkušenih; - ekipa pod košem lahko računa na mlada centra Candussija in Martinija, ki ne moreta biti kos bolj izkušenim in fizično močnejšim tujcem; Holloway je sicer bolj krepak, a mu manjkajo centimetri (uradno ima več kot 2 metra, v resnici pa precej manj); - organizator igre Grayson je sicer hiter, a bo precej trpel v obrambi proti višjim nasprotnikom (tudi on je manjši od uradnih 180 centimetrov); - nepričakovana odpoved Akeleja, ki je opravil priprave z ekipo, zradi nesoglasji z vodstvom Reyerja, ki bi ga dal na posodo, pa letos ne bo igral; namestnika še iščejo (med drugim še ni znano, ali bo Forli ostal v ligi ali ga bo zamenjala Matera, ki je vložila priziv - v primeru, da ekipa iz Romagne odpade, bo na tržišču kar nekaj kandidatov).

Marko Oblak

primorski_sport
facebook

Gibraltar: za Uefo ja, za Fifo (še) ne

ZÜRICH - Nogometna zveza Gibraltara se bo pritožila na Mednarodno sodišče za športno arbitražo (Cas) v Lozani, potem ko je Mednarodno nogometna zveza (Fifa) ni uvrstila med svoje članice. Predsednik Fife Sepp Blatter je povedal, da »nogometna zveza Gibraltara ne more postati članica organizacije, ker to ni v skladu z zakoni o vprašanjih neodvisnih ozemelj.«

«Pričakovali smo takšno odločitev Fife na osnovi njihovega zakona, ki določa, da Gibraltar ni neodvisno ozemlje. Zdaj bomo vložili pritožbo na Cas. To je naš prvi korak,» so sporočili iz gibraltarske nogometne zveze. Gibraltar je poseben del ozemlja Velike Britanije, ki leži na skrajnem južnem koncu Iberskega polotoka. Po uspešni pritožbi na Cas se je nogometna zveza Gibraltar lahko priključila Evropski nogometni zvezi (Uefa). Reprezentanca Gibraltara tako lahko igra v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo v Franciji leta 2016. Na prvi tekmi septembra je izgubila proti Poljski z 0:7.

POSTAVA

Andrea Coronica	1993	krilo	188
Stefano Tonut	1993	bek	194
Massimiliano Fossati	1993	krilo	193
Daniele Mastrandolo	1991	bek/krilo	191
Giacomo Norbedo	1994	visoko krilo	201
Issaiyah Grayson	1990	organizator	180
Francesco Candussi	1994	center	211
Marco Carra	1980	bek	185
Leonardo Marini	1995	center	206
Murphy Holloway	1990	visoko krilo	201

NOGOMET - Roma in Juventus spet zmagala

Brez zastojev

Roma podrla »kitajski zid« Verone, Juventus ukrotil Atalanto - Buffon ubranil 11-metrovko

stni dan, ni pa igral dobro. Na 2:0 je s strehom z razdalje 40 metrov povišal Destro.

Le nekaj ur zatem je Romi »odgovoril« Juventus z zmago s 3:0 doma proti Atalanti. Oba golja je dosegel Tevez.

Prvega v 35. minutu, drugega pa v 14. minutu drugega polčasa. Le minutno pred tem je Buffon ubranil enajstmetrovko. Na 3:0 je v 38. min. zaokrožil Morata.

RVSTNI RED: Roma in Juventus 15,

Udinese 9, Inter, Sampdoria in Verona 8, Milan 7, Genoa in Fiorentina 5, Napoli, Torino, Atalanta in Cesena 4, Palermo, Lazio, Parma, Chievo in Sassuolo 3, Emilia 2, Cagliari 1.

DANES: ob 12.30 Sassuolo - Napoli; ob 15.00 Cesena - Milan, Chievo - Empoli, Inter - Cagliari, Torino - Fiorentina, ob 20.45 Genoa - Sampdoria; **JUTRI:** ob 19.00 Udinese - Parma; ob 21.00 Palermo - Lazio.

ROKOMET - 11. krog: Radomlje - Maribor 0:0, Celje - Domžale 2:0 (2:0), Olimpija - Luka Koper 4:0 (2:0). Vrstni red: Domžale 28, Maribor 22, Olimpija 21, Celje 19, Zavrč 17, Luka Koper 12, Rudar 10, Krka 7, Gorica 6, Radomlje 5.

ROKOMET - Tržačani premagali Meran

PALLAMANO TS - MERAN 32:30 (14:13)

Pallamano TS: Zaro, Campagnolo G, Radojković 4, Dapiran 3, Anici 8, Pernic 2, Cunjac 6, Belolomo 1, Božič, Carpanese 1, Dovan 4, Campagnolo A, Leone, Vintint 3.

Tržački rokometni so uspešno prestali krstni domači nastop in dosegli svojo drugo zmago, prvo brez streljanja sedemmetrovk.

OSTALI IZIDI: Bozen - Forst Brixen 38:22, Cassano Magnago - Metalli Cologne 25:18, Pressano - Mezzocorona 22:21.

Kdo bo igral v Trstu v 2. fazi?

Trst bo edino mesto, ki bo gostitelj dveh faz prvenstva. Druga bo od prihodnje srede do nedelje. Vsak dan (razen v petek) bosta dve tekmi ob 17. in 20. uri. Kdo pa bo v Trstu igral? Nobena od ekip prve faze, pač pa štiri najboljše ekipe skupine D in 3. in 4. iz skupine A. Kar zadeva slednjih je že jasno, da bosta to Nemčija in Hrvaška, zagotovo prideta Kitajska in Japonska, najbrž Belgija in Azerbajdžan. Rezultati medsebojnih obračunov prve faze se prenesejo v drugo.

Italijanke premagale Nemčijo

RIM - Italijanke so v Rimu uspešno prestale prvo resno preizkušnjo. S 3:1 (21:25, 25:17, 25:10, 25:18) so pred 10.000 gledalcem premagale Nemčijo, ki jo trenira Italijan Guidetti. Po slabem prvem setu, v katerem je pešal spremem, je bil odločilen vstop na igrišče tolkačice Diouf (17 točk, na slike), zelo dobro je igrala tudi Arrighettijeva, boljše je Italija igrala tudi v bloku. Italija danes za 1. mesto proti Dominikanski republiki lahko izgubi tudi s 3:2.

ODBOJKA - Med Brazilijo in Srbijo ob 20. uri za prvo mesto v skupini

Danes bo vrhunc

Prva faza svetovnega odbojkarskega prvenstva za ženske v Trstu se bo končala danes, vrhunc pa bo večerna tekma med Brazilijo in Srbijo, ki bo odločala o končnem prvem mestu v skupini in boljšem izhodišču v 2. fazi, v kateri bodo upoštevali tudi točke, dosegene na medsebojnih tekma prve faze. Eno točko so sinoči presenetljivo izgubile prav Brazilke. Pokazalo se je, da le niso nepremagljive, če vemo, da so odporni Turčije strle šele po petih setih, potem ko so presenetljivo že izgubljali z 2:0. Naposled so le uveljavile svoj blok (24 točk proti 14). Četrти set je bil izjemno lep, izenačen in poln lepih akcij na obeh straneh. Fabiana (devet napadov in sedem blokov, 17 točk), Jacqueline (16 točk, 13 napadov z več kot 50-odstotnim izkoristkom) in Sheilla (16 točk, a le 33 odstotna v napadu) so dosegli največ točk za Brazilijo, za Turčijo pa so bile najbolj učinkovite Sonsirma (19 točk) in Ozsoy (18) in Tokatlioglu (16 točk). Za Brazilijo je bila to vsekakor 80. zmaga na tekma prvenstva. Več zmag sta doslej dosegli samo Rusija (118) in Japonska (85).

Zadovoljni so bili tudi organizatorji, saj si je tekmo ogledalo več kot 3.500 ljudi.

Ostala dva včerajšnja dvoboja sta bila enosmerna. Srbkinje so sicer podarile set Kanadčankam, vendar njihova zmaga nikoli ni bila pod vprašajem. Dopoldan je Bolgarija s 3:0 ukrotila Kamerunke. Da je strla njihov odporn v zadnjem setu pa je potrebovala pomoci vseh svojih najboljših igralk. Simpatične in požrtvovalne Afričanke, ki pred tekmo in po nej rade tudi plešejo in doživljajo nastope povsem razposajeno, so iz tekme v tekmo pokazale napredok, čeprav res proti njim nasprotnice ne igrajo na vso moč oz. niso vedno povsem zbrane, kar je včeraj veljalo tudi za Bolgarke.

Spektakel sinoči med Brazilijo in Turčijo. Brazilke zmagale s 3:2 ANSA

SKUPINA B (TRST)

IZIDI

Bolgarija - Kamerun 3:0 (25:16, 25:20, 25:23), Srbija - Kanada 3:1 (25:7, 26:28, 25:21, 25:15), Brazilija - Turčija 3:2 (17:25, 22:25, 25:19, 25:21, 15:10)

VRSTNI RED

Brazilija in Srbija 11, Bolgarija 6, Turčija 5, Kanada 3, Kamerun 0.

DANES

10.30 Kamerun - Turčija, 17.00 Bolgarija - Kanada, 20.00 Brazilija - Srbija.

OSTALE SKUPINE

RIM (Skupina A): Tunizija - Hrvaška 1:3, Dominikanska republika - Argentina 3:1, Italija - Nemčija 3:1. **Vrstni red:** Italija 12, Dominikanska R. 10, Nemčija in Hrvaška 7, Argentina in Tunizija 0. **Danes:** Italija - Dominikanska R, Tunizija - Argentina, Hrvaška - Nemčija.

VERONA (Skupina C): Mehika - Kazahstan 0:3, Rusija - Nizozemska 3:1, ZDA - Tajska 3:0. **Vrstni red:** Rusija 12, ZDA 9, Nizozemska 6, Tajska in Kazahstan 3, Mehika 0. **Danes:** Rusija - ZDA, Mehika - Nizozemska, Kazahstan - Tajska.

BARI (Skupina D): Azerbajdžan - Belgija 0:3, Japonska - Portoriko 3:0, Kitajska - Kuba, **Vrstni red:** Kitajska 12, Japonska 10, Belgija 6, Azerbajdžan in Portoriko 4, Kuba 0. **Danes:** Japonska - Kitajska, Azerbajdžan - Kuba, Belgija - Portoriko.

PROSTOVOLJCI - M. Maver in S. Smotlak Natisnili so več kot 800 akreditacij

Martin Maver

FOTODAMJ@N

Saša Smotlak

FOTODAMJ@N

prostovoljci, odgovorni za varnost, novinarji in vsi gostje. Na vsaki akreditaciji je označeno, kam ima oseba vstop, navedena sta ime in priimek, država, v katere si rojen, vloga, ki so ti jo določili in pa mesto, v katerem se nahajaš. Na tržaških je torej zapisano »Trieste«. Večino akreditacij, ki so jih izdali v Trstu, so morali pripraviti - tiskati in plastificirati - v tržaškem uradu, v katerem sodelujejo tudi trenerji projekta Zalet Martin Maver in Saša Smotlak. »Nekatere smo samo izdali, saj so jih že pripravili v Rimu, večino pa smo izdelali mi. Iz Rima smo dobili programsko in ostalo opremo ter tiskalnik« razlagata Smotlak. Oba trenerji sta v vlogi prostovoljca prvič; ker sta športna delavca, sta se čutila skorajda dolžna, da prispečita na pomoč. Jasla sta se za katerokoli zadolžitev, znašla pa sta se v uradu za akreditacije. »Pravo zadostenje je pomagati pri tako velikem dogodu. Tudi to me je prepričalo, da sem se prijavil, hkrati pa imam s tem dovoljenje, da si lahko ogledam vse tekme in treninge reprezentanc,« je priznal Smotlak. Sam sicer pokriva v uradu včasih tudi po dve izmeni, torej osem ur, Maver pa nekoliko manj. Oba sta v službi zahtevali za dopust.

Delo v uradu akreditacij se je začelo že pet dni pred začetkom prvenstva, saj so morali natisniti vse akreditacije. Po treh dneh je število dovoljenj naraslo že na 800 sodelujočih in prostovoljcev. Več dela bo urad imel spet pred začetkom drugega dela prvenstva, vsekakor pa je odprt vsak dan.

Oba trenerji sta seveda kot prostovoljca tudi izkoristila prost vstop v dvorano med treningi in tekmmami. Maver letos prvenstvo želi doživeti predvsem kot trener, zato si je ogledal predvsem treninge reprezentanc. »Težav ni bilo. Ker je bilo zanimanja za to malo, so nam trenerji reprezentanc vedno dovolili, da smo bili zraven.« Maver pravi, da so treningi v bistvu zelo podobni tistim, ki jih je videl tudi pri ekipa nižjih lig, saj je šport nenazadnje isti. »Opazi pa se, da pripadajo ekipe, ki igrajo v Trstu, različnim šolam. Pri Brazilkah so treningi bolj univerzalni, skratka, ko sprejemajo, sprejema na primer tudi blokerka, kar je prej izjema kot pravilo. Treningi Bolgark so zelo intenzivni, Srbkinje pa so zelo disciplinirane.« Od ekipa ga je najbolj presenetil Kamerun, »ne samo zaradi folklore, ampak zato, ker so nekatere igralke res dobre,« pravi trener iz Trsta, 40 let.

Smotlak si treningov še ni ogledal, spremljal pa je vsaj en nastop vsake ekipe: »Po pričakovanjih so najboljše Brazilke, ki so najbrž glavne favoritke tudi za naslov. Za drugo mesto v tržaški skupini se bosta borili Bolgarija in Srbija, Turčija pa me je nekoliko razočarala, saj sem racunal, da bo boljša,« razlagata 36-letni trener. Oba sogovornika sta se strinjala, da je Trst lahko srečen, saj nenazadnje gosti izjemno konkurenčno skupino, kjer lahko gledalci spremljajo dopadljivo igro na visoki ravni. (vs)

NA IGRIŠČU - Tržaški sodnik Daniele Zucca koordinira delo 120 ljudi ob igrišču

»Zveza FIVB preverja vsako podrobnost, a smo zdaj brezhibni«

Tržaški sodnik v ligi A1 Daniele Zucca na svetovnem prvenstvu v Trstu koordinira največje število prostovoljcev. »Pod sabo jih ima 120, torej polovico vseh. To so stranski sodniki, pobiralci žog, brisalci igrišča, zastavonoše in še drugi. Na vsaki tekmi jih mora biti 28.

»Gre za približno 100 mladih, 15 članov mojega vodstva in še drugih pet oseb, ki nam pomagajo.«

So se doslej izkazali?

»Mislim, da smo brezhibni. Prvi dan je bilo nekaj nedorečnosti, zdaj pa so se vsi ujeli v pravem ritmu. Pohvalili so nas tudi brazilski novinarji. Zadnji dan, 5. oktobra, mi najbrž sploh ne bo treba več dajati navodilo.«

Koliko časa sta se pripravljali?

Pred SP smo imeli dva treninga, vadili pa smo tudi na turnirju Bazoviških junakov. Vsi se zelo trudijo. Zahvaliti se moram vsem prostovoljcem in tudi moji desni roki Petri Rusich. Zdi se mi, da so rezultati vidni.

Res so zavzeti. Kot profesionalci!

Ja, za plačilo pa so prejeli le majčko in hlače. Veseli pa me, da se je ustvarila prava ekipa. Vedeti morate, da je vse kar tu delamo pod drobnogledom mednarodne zvezde FIVB, ki ocenjuje vsako podrobnost. Tudi na primer, kdo pobiralci podajo žogo igralkam!«

Zdi se, da imajo sodniki na tem prvenstvu malo dela, saj je piščalka v glavnem nema?

Na tej ravni je res malo napak, vendar je zato toliko

Daniele Zucca (peti z leve) in njegovi najožji sodelavci

bolj pomembno, da pravilno oceniš tiste redke sporne situacije, ki se pojavit. Če zgrešiš, lahko tudi odločilno vplivaš na potek tekme. Včasih je tudi na tem prvenstvu v dočlenih akcijah raven nekoliko nižja, recimo na raven kakšne lige B1. To na primer velja za Kamerunke, ki pa so se med samim prvenstvom izboljšale in niso tako slabe, kot smo misili. Največ tehničnih napak so vsekakor sodniki dosodili ravno njim.

Kje bi umestili te ekipe, če bi igrale denimo v italijanski ligi A1, ki jo sami dobro poznate?

Brazilke bi dominirale v vsakem prvenstvu na svetu. Druge reprezentance so na primer morda za spozna-

nje boljše od naših najboljših, Kanada in Kamerun pa bi v naši ligi sodile najbrž v spodnjo polovico.

Zenske nikoli ne protestirajo.

To je tudi zasluga sodnikov, ki so na tem prvenstvu zelo dobri. Ženske so vsekakor manj impulzivne od moških. Recimo, da protestirajo bolj elegantno. Treba pa je tudi povedati, da so vse reprezentante zelo korektne in sodnike odločitve sprejemajo z velikim fair playjem, kar bi moralno veljati za vse tekme, od mednarodnih do tekem dvanajstletnic, žal pa vemo, da tudi pri nas ni vedno tako.

Nižja je raven, slabše je obnašanje.

Točno tako. (ak)

KOŠARKA - Pogovor s trenerjem Jadrana Andreo Muro teden pred začetkom prvenstva

»Volja in karatker ne bosta dovolj«

Jadran Franco bo nastope v B-ligi začel čez točno teden dni. V prvem krogu se bo pomeril z Arzignanom, ekipo, ki je prav tako novinka v ligi. Trener Andrea Mura, kakšna je forma pred začetkom sezone?

Ni najboljša. V pripravljalnem obdobju je bilo več manjših poškodb, zdaj mirujeta Ridolfi in Matija Batich. Upam, da bosta v nedeljo že spet na razpolago. Nekaj dni sta mirovala tudi Ban in De Petris, čisto na začetku pa so lažje poškodbe steknili najmlajši člani ekipe. K sreči je letos skupina številnejša, da smo vselej trenirali dobro, a veliko moramo še napredovati. Delamo na kvantiteti, ne pa na kvaliteti. To pa moramo združiti.

Če gledamo v odstotkih ...

Upam, da je pripravljenost 50-odstotna, kar pomeni, da moramo še doseči višek forme. V tako zahtevni ligi pa je koncentracija skoraj pomembnejša od forme, saj je treba biti stalno pozorni in vedeti, kaj se dogaja na igrišču.

Kaj torej manjka še ekipi?

Velikokrat delamo stvari pravilno, a prepočasi, ko igramo prehitro, ne znamo prebrati dobro situacije na igrišču, drugič pa nismo dovolj precizni. Vse te tri stvari, preciznost, hitrost in intenzivnost v igri moramo povezati v celoto.

Ali ste po mesecu dni, odkar ste začeli s pripravljalnim obdobjem, spoznali, da je razlika med ligama še večja?

Preskok je res velik. Mi imamo željo, karakter, vendar to ni dovolj, če želiš dobro podati, izbrati pravo taktično izbiro in hitro reagirati na spremembe na igrišču.

Kaj so pokazale prve pripravljalne tekme?

Z njimi smo razumeli, kakšen je nivo lige in v čem se moramo še izboljšati.

Trener
Andrea Mura
bo vodil člansko
ekipo Jadrana
tretjo sezono

FOTODAM@N

To je bil cilj. Razumeli smo, da na tej ravni kaznujejo čisto vsako napak in negotovost. Česar ne izkoristiš, je izgubljeno.

Lansko garnituro ste dopolnili samo z Marcom Diviachom, bivšim prvoligašem. Kakšen je njegov doprinos ekipi?

Prinesel je predvsem kvaliteto, ni pa še popolnoma vključen v ekipo, v naš sistem igre. Obenem se pozna, da je leto in pol miroval in mora še pridobiti občutek za igro. Je pa zelo inteligenten fant, hitro razume, kar mu naročim, počasneje pa to prenese na igrišče.

V intervjuju pred začetkom sezone ste napovedali, da mora biti moč ekipe tudi v vzdušju in

povezanosti med igralci. Ali je v ekipi še dobro vzdušje?

Težko vprašanje. V tem trenutku vsi vidimo kozarec na pol prazen. Bolj smo pozorni na to, kar še ne gre, kaj moramo še izboljšati, manj pa razmišljamo o dobrih platem naše igre. Upam, da bomo čim prej spet nasmejam.

Nivo lige ste spoznali tudi neposredno, saj ste se pomerili s Pordenonem in Vidmom, ki bosta prav tako igrala v ligi B. Ali jima kaj zavide?

Veliko stvari. Videm ima pravi »killer instinct«, kaznuje vsako napako. Pordenone stavi na intenzivnost igre, ki se ne šteje v centimetrih in kilogramih,

ampak v pravi intenzivnosti: oni tečejo, skačejo, čvrsti so v prodorih in obrambi. Ravno oni so lahko zgled, saj so se v eni sezoni prelevili v ekipo lige B. To mora biti tudi naš cilj.

Pred časom ste tudi povedali, da v prvih krogih lahko Jadran stavi na svojo razigranost, saj nenačadne je to ekipa, ki se zelo dobro pozna, medtem ko se drugi še le ugravajo. Ali to še drži?

Ne. Res je, da smo nekoliko bolj uigrani, ampak po drugi strani bomo potrebovali nekaj časa, da razumemo ligo, ki jo drugi že pozna.

Vaši odgovori so nekoliko zaskrbljujoči. Ali je liga res tako zahtevna? Kam sodi Jadran?

To bo povedalo prvenstvo. Vse naši sprotniki moramo spoštovati, ampak nikogar se ne bojimo. Vemo, da še nismo dovolj pripravljeni, naredili pa bomo vse, da bi bili uspešni že v prvem krogu. Prvenstvo pa bo res zelo zahtevno. Za naše sposobnosti je morda celo nekaj ne-realnega, da smo tu, saj nihče od nas ni profesionalec kot 90 % naših nasprotnikov. Kar pomeni, da moramo parirati tistim, ki so plačani, da to počnejo. Ravno to pa nam vrliva dodatno motivacijo. Želimo stopiti korak naprej, postati ekipa in klub te lige in za to bomo dali vse od sebe. To je naš cilj. Ne gremo v ligo le na izlet. Mislim, da je skupina, ki je že lani dosegla izjemni rezultat, rezultatov pa še ni sita in želi še korak naprej, lahko zgled za vse, tudi za mesto. Okrog nas sicer občutimo veselo vzdušje, ljudje nam zaupajo in razumejo, vedo, kaj nas čaka. Nič hudega pa ne bo, če bomo izpadli, saj smo mladi, budžet je primerljiv ekipam nižjih lig, pa tudi igralcev nismo kupovali.

Veronika Sossa

KOŠARKA - 1. memorial Silvana Grassija v organizaciji ŠD Sokol

Spodbuden nastop

Jadran v finalu premagal slovenskega drugoligaša Ajdovščino - Grassi je bil pravi navdušenec

Jadran Franco je zmagovalec prvega memoriala v spomin na Silvana Grassija, dolgoletnega odbornika športnega društva Sokol. Košarkarski turnir v organizaciji Sokola in ZŠSDI je bil pravi poklon košarkarskemu navdušencu, ki je bil tudi spremjevalec članske ekipe Sokola in zvest navijač Jadrana. S takimi prireditvami obe-nem ohranjamo zdrav in živ spomin, je na nagrajevanju poudaril predsednik ZŠSDI Ivan Peterlin.

V finalnem obračunu je Jadran z do-padljivo igro premagal Ajdovščino, ki se je upirala predvsem z natančnim Rebecem in Grbecem (vsak po 27 točk). Jadran je odločilno prednost dosegel v tretjem delu, pred koncem pa prednost še povečal. Zmaga je prav gotovo dobra popotnica pred začetkom prvenstva, saj je Ajdovščina, ki je že lani sodila med boljše ekipe 2. slovenske lige (tokrat sicer okrnjena), primerljiva z nivojem, ki bo v ligi B.

Predsednik Sokola Savo Ušaj se je ob koncu športnega dela v kratkem nagovoru spominil na Silvana, svojcem podelil spominsko plaketo. Sledilo je nagrajevanje ekip, ki sta jih s pokali nagradila predsednik ZŠSDI Peterlin in odbornik Občine Devin Nabrežina Andrej Cunja.

Finale

Jadran Franco – Ajdovščina 99:87 (23:24, 46:41, 70:61)

Jadran: D. Batich 6, Ban 28, De Petris 9, Franco 7, Malalan 9, Zobec 4, Maresi 10, Doviach 26. Trener: Mura.

Predstavniki ekip s svojci pokojnega Silvana Grassija med nagrajevanjem

Ajdovščina: Rebec 27, Grbac 27, Čretnik 10, Jerončič 12, G. Kovsca 2, Gue-ric, T. Kovsca 9, Winkler, Princič, Bajc, Miklus, Sluga.

Za 5. mesto

Sokol – Breg 48:82 (12:26, 25:49, 32:66)

Sokol: Daneu 2, Semolič 6, Sardoč 7 (1), Coloni 4, Doljak 8, Piccini 4, Sossi 2, Pe-ric 10 (2), Kojanc 2. Trener: Lazarevski.

Breg: M. Girmaldi 14, Corretti, Sternad 1, Sevec, Spigaglia 16, Cigliani 18 (1), Matiassich 9 (1), Gori 4, Sterle 20. Trener: Krašovec.

Za 3. mesto

Kontovel – Bor 57:62 (17:20, 29:31, 40:46)

Kontovel: Skerl 8(1), Žerjal, J. Zaccaria 12, Bufon 5 (1), Starc 3, D. Zaccaria

Deželna košarkarska zveza je določila, da se bo tudi liga D začela tako kot deželna liga C, in sicer z Basket dayem 11. in 12. oktobra. Vse ekipe bodo igrale v Lignanu, Sokol bo igral že v soboto ob 19. uri proti Monfalconu, Kontovel pa se bo v nedeljo ob 16. uri proti Albi. V drugem krogu bo Kontovel prost, Sokol pa se bo v soboto igral na gostovanju proti Goriziani.

POZOR!
Vrača se Športna priloga!

Torkova športna priloga se pojavlja med naše bralce. Osemnajsto leto zapored! V sezoni 2014/2015, ki se dejansko že začela, bomo skušali kolikor je mogoče čim bolj podrobno sprememljati dogajanje na naših in drugih tekmovališčih ob koncu tedna. Postregli Vam bomo s starimi in novimi ali prenovljenimi rubrikami. Z nami bo spet opazovalec dogajanja pri nas, naš zvesti Marij Čuk s svojo rubriko Pogled z veje, objavljali bomo Lakovičeve križanko z našimi znanimi in manj znanimi športniki in športnimi delavci, obnavljamo fotografiske strani, ki bodo odslej tematske in še kaj drugega. Ostanite naši zvesti bralci.

Danes conska regata v organizaciji TPK Sirena

Približno 50 jadralcev in jadralk v razredih 420, laser standard, radial in 4.7 se bo danes pomerilo na regati v organizaciji TPK Sirena. Za posadke 420 bo veljavna za consko prvenstvo, v katerem sodelujejo vsi tekmovalci XIII cone. V treh predvidenih plovih se bodo pomerili tudi člani Sirene in Čupe. Vremenoslovci napovedujejo sončno vreme in tudi nekaj vetra; organizatorjem so dodelili regatno polje pred valobrani pri Miljah, kjer navadno vetra ne manjka.

Domači šport

DANES

Nedelja, 29. septembra 2014

KOŠARKA

35. TURNIR PRIJATELJSTVA - v organizaciji ŠD Kontovel za letnike 1998 in mlajše: 9.30 pri Briščkih: Plama Pur - Jadran; 11.30 Melbourne Tigers - Opatija; 15.00 za 3. mesto; 17.00 finale.

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 15.00 v Štandrežu: Juventina - Torreane

1. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Dolini: Breg - S. Andrea

2. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Nabrežini: Aurisina - Mladost; 15.00 na Opčinah, Ul. Alpini: Campanelle - Zarja; 15.00 v Campolongo: Torre - Primorje

3. AMATERSKA LIGA - 15.00 v Ločniku: Lucinico - Gaja

NARŠČAJNIKI - 10.30 v Trebčah: Kras Repen - Staranzano; 10.30 v Podgorji: Juventina - Sevegliano; 10.30 v Gradišču: ISM Gradisca - Sovodnice

NAJMLAJŠI - 10.30 v Turjaku: Turriaco - Juventina; 12.00 v Trstu, Ul. Petacco: Trieste Calcio - Kras Repen

JUTRI

Ponedeljek, 29. septembra 2014

NOGOMET

LIGA D - 20.30 v Trstu, stadion Rocco: Triestina - Kras Repen

Obvestila

SK DEVIN sporoča, da se bo v sredo, 1. oktobra, pričela razgibalna telovadba za odrasle. Vadba bo vsako sredo od 20. do 21. ure v telovadnici šole De Marchesetti v Sesljanu. Za info tel. 338-4563202 (Katja).

ŠD KONTOVEL obvešča, da so se začeli treningi ritmične telovadbe za dekleice od drugega letnika vrta do drugega razreda osnovne šole. Vadba poteka ob ponedeljkih od 16.15 do 17.15 in četrtekih od 16.30 do 17.30 v telovadnici na Kontovelu. Info 3200750162 (Federica).

REKREACIJA AŠD BREG obvešča, da bo večerna rekreacija za odrasle potekala v občinski telovadnici S. Klabjan v Dolini ob ponedeljkih in petkih od 21. ure dalje. Prva vadba ura bo v petek, 3. oktobra 2014, ob 21. uri. Vabljeni stari in zlasti novi telovadci. Info na tel. št. 333-452869.

AŠD ZARJA obvešča, da se bo začela telovadba za odrasle ob torkih in četrtekih od 20. do 21. ure v športnem centru v Bazovici. Prvič se bomo dobil s prof. Silvijo Meulia v četrtek, 2. oktobra. Info na tel. 339-2447832.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da so v tenu vpisovanja za slednje skupine: OSNOVNA MOTORIKA (3-6 let) pon in pet 16.45-17.45, OTROŠKA CHEER SKUPINA (7-11 let) pon 16.30-18.30 in pet 17.00-18.30, MLADINSKA CHEER SKUPINA (12-18 let) pon 18.00-20.00 in pet 19.00-21.00. Info: 349-7597763 (Nastja) ali info@cheerdancemillennium.com

PREDSMUČARSKA TELOVADBA SPDT

Smučarski odsrek SPDT obvešča, da se v sredo, 1. oktobra 2014 začenja predsmučarska vadba za odrasle, ki bo v telovadnici šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave poklicite na tel. št. 6123484.

OK VAL obvešča, da se je v Štandrežu začela telovadba za otroke z vrtca: torek in petek od 16. do 17. ure; ter mikro in minivolley za otroke letnikov od 2005 do 2008 ob torkih in petkih od 17. do 18.30. Info Tjaša 3284133974.

ASD SHINKAI KARATE CLUB obvešča, da se bodo redni treningi pričeli v torek, 30. septembra v Športnem Kulturnem Centru v Zgoniku. Urnik: otroci beli pasovi 16.00 /

NOGOMET - Četrta zmaga Križanov v elitni ligi

Tudi v Gradišču »sanjska« Vesna

ISM Gradisca - Vesna 0:1 (0:0)

Vesna: Carli, G. Kerpan, Stanich, Cipracca, Avdić, Potenza, Toffoli, Božičič, A. Kerpan (od 72. min. Colja), Muișean (od 85. min. Božičič), Kosmač, (od 91. min. Leškič). Trener: Zanuttig.

V trenutku največjega pritiska na nasprotnikova vrata je Vesna na gostovanju unovčila nove tri točke, hkrati pa je trener Zanuttig dokazal, da je perspektivni 16-letni David Colja ime, za katerega bomo še veliko slišali v tem prvenstvu in v naslednjih sezona.

Tekla je 78. minuta, ko se je napor izredno prizadevne Vesne obrestoval, sicer se je akcija razvila na levem boku, potem ko se je večji del srečanja manever kriške enajsterice odvijal na desni, predvsem po zaslugu Lorenza Toffolia in podpori Gorana Kerpana. Vedno navdihneni Božičič je tako poslal v sredino oster predložek, tu pa je bil na mestu Colja, ki je uspel z desno nogo potisnil v mrežo.

Zmagoviti zadetek pa je bil le vrh Vesnih prizadevanj. Nekatere poškodbe in posledične spremembe v postavi niso skazile igre Križanov. Nasprotno je od prve minute dobil priložnost Lorenzo Toffoli, ki je nadvse namučil domače branilce, spet je treba pohvaliti nastop Alberta Kerpana, ki je v 56. minutu tudi zadel prečko. Glavni špici, Muișean in Kosmač, sta v Gradišču le deloma zatajila. Pred vratim sta bila večkrat neuspešna, vendar sta izstopala tudi ob gradnji igre in v obrambni fazi.

Prve minute srečanja niso beležile vidnejših epizod. Italija je le plaho poskušala prodreti v Vesnin kazenski prostor, kjer pa Carli ni bil nikoli vpoklican k resnejšim posegom. Počasi pa se je Vesnin stroj le aktiviral, predvsem so na dan prišle številne kombinacije v nasprotnikovi obrambni tretjini. Le ob koncu polčasa se je domača ekipa približala golu po protinapadu nekdajnega Juventininega nogometnika Marčića, ki pa je slabo meril proti vratom.

Vesna je v Gradišču bolj napadala kot pa se branila

BUMBACA

V drugem polčasu je Vesna še bolj pritiskala v napadu. Preden bi v 56. minutu zatrezel prečko, je bil Albert, mlajši izmed bratov Kerpan, že večkrat nevaren. Toffoli, Kosmač in Goran Kerpan so izmenično pridirali po desnem boku, vendar niti Muișeanu ni uspelo nagraditi njihovih naporov.

Zelo malo je bilo izgubljenih žog, vendar bi jih lahko nepazljivost v 60. minutu stala zadetek. Potenza in Avdić sta se nekoliko preveč spogledovala in med njima se je vrnil nasprotnik napadalec, ki pa je natotagrešil prekršek nad vratarjem Carljem.

Po vstopu Colje je bil zadetek skoraj v zraku. Vesnino klop je že načela živčnost, saj je bil trener Zanuttig ob poslednjem neuспehu Kosmača, ki je iz območja bele točke streljal visoko nad prečko, vidno razajaran. Par minut kasneje pa se je z vso klopo že velesil Coljinega gola.

Vstop Božiča na mesto Muișean je bival umirivti Vesnine igre v napadu in desetminutnem upravljanju rezultata. Domica Italija bila tudi v zadnjih napadih premalo učinkovita, da bi ogrozila Vesnino slavje.

Četrti krog, četrta zmaga. Take Vesne res ni nihče pričakoval. (mar)

1. AMATERSKA LIGA

Primorec zapravil preveč priložnosti

Primorec - Muglia 2:2 (0:1)

Strelca: Gileno v 59. min. in D' Avanzo v 74. min.

Primorec: Sorrentino, Brandolisio, Rocca (Tuberoso), Debernardi, Mascarin, Smolnik, Gileno, Cappai, M. Castrillon (Peter Carli), D'Avanzo (Di Gregorio), Ruzzier, trener Biloslavo. Izključen: Biloslavo v 88. min.

»Ko zgrešiš toliko priložnosti za gol, jo draga plačaš,« so se pritoževali in skoraj hudovali v taboru Primorca. Trebensko moštvo si je nareč poceni zapravilo dve točki, saj bi lahko brez težav zmagal. Imelo je tako v prvem kot v drugem polčasu vsaj po tri zrele priložnosti za zadetek, toda domači igralci niso bili dovolj prisebni, da bi potisnili žogo v mrežo. Gostje pa so v svojih redkih napadalnih akcijah dvakrat zadeli v polno. V prvem polčasu je za Miljčane dosegel zelo lep gol prav nekdanji Primorčev igralec Bertocchi. V drugem delu tekme so gostitelji še bolj posprili tempo igre in v 14. minutu stanje izenačili z lepim zadetkom Gilena ter povedli v 29. minutu z D'Avanzom. Malo pred koncem pa je bil Peter Carli za las »prekratek«, da bi zapečatil srečanje. Ko je vse kazalo, da bo Primorec osvojil vse tri točke, so gostje skoraj ob izteku tekme dosegli izenačujoči gol. (lako)

1. AMATERSKA LIGA

Za Sovodnje proti Azzurri le lažji trening

Sovodnje - Azzurri 4:0 (3:0)

Strelci: 26. Maurencig, 42., 52. Bajec, 43. Flocco Sovodnje: Dovier, Biasiol (od 53. Pavletič), Trampus, Flocco, Đerić, Visintin, Bajec, Černe (od 71. Tomšič), Hriberšek (od 65. Galliussi), Maurencig, Tomani.

Rumen karton: Biasiol, Tomani. Rdeč karton: 62. Tomani (dvojni opomin). Trener: Sambo

Sovodnje so še drugič premagalo Azzurro, ki po štirih krogih ostaja na dnu lestvice brez točk. Po včerajšnji tekmi to ni samo naključje, saj je bilo srečanje enosmerno in za domačine bi se lahko reklo, da je bila tekma bolj podobna treningu. Ze od samega začetka je bilo razvidno kdo bo zmagoval, saj so si gostitelji prigrali tri priložnosti, ki so bile samo za uvod za končni rezultat. V 2. minutu je Maurencig iz levega boka podal v sredino, kjer je Bajec z glavo iz bližine neverjetno zgrešil. Tudi v 13. minutu je slednji iz podobne situacije zgrešil še vedno po podatki Maurenciga. Sledil je poskus Tomanija iz roba kazenskega prostora. Njegov strel je odločilno odbil nasprotnikov branilec. V 26. minutu pa je ves trud obrodil sadove: Černe je podal v globino, kjer je Maurencig z glavo presenetil vratarja. Nasprotniki niso odreagirali in pred iztekom polčasa so Sovodnje še dvačrat zadele v teku ene same minute. V 42. minutu je Hriberšek iz desnega boka podal v sredino do Bajca, ki je neoviran ustavljal usne pogledal vratarja in ga premagal z natančnim strelem. Med vsem tem so branilci Azzurre stali kot kipci. Po samo 60 sekundah je bilo tekme dejansko konec z golom Focca. V drugem delu se slika na igrišču ni bistveno spremenila. Če bi si nekdo mislil na padec koncentracije gostiteljev, bi se kreplk motil: Sovodnje je obdržalo vajeti igre v rokah in zadele v 52. minutu z Bajcom. Slednji bi lahko dosegel hatrick samo 2. minutu kasneje, ko ni izkoristil napake nasprotnikega branilca. Za konec bi se lahko med strelce vpisal tudi Trampus, ki je skušal prelisičiti nasprotnikovega vratarja z lobom, ni pa mu uspelo. Za zmago gre povhvaliti vso ekipo predvsem napadnalo vrsto, ki se je izkazala z Bajcom in Maurencigom. Ne sme se pa pozabiti na Hriberška, ki je bil asistent kar pri treh zadetkih. (M.F.)

MLADINCI

Kras Repen izgubil po izenačeni igri

Kras Repen - Sacilese 1:2 (1:1)

Strelci: Stiso (S) v 16., Facchin (K) v 43., Juliani v 73. min.

Kras Repen: Karan, Košuta, Selaković, Pojani, Petrich (od 74. Ellen), Costa, Zetto, Facchin, Kocman (od 60. Sgorbissa), Vascotto, Caselli (od 80. De Leo); Gregori, Ghersich, Prestifilippo, Vescovo.

Mladinci Krasa so v tekmi 2. kroga prvenstva državnih mladincov imeli precej smole, saj je poraz doživel po srečanju, ki je bil v znamenju izenačnosti. Gostje so povedli že v 16. minutu z lepim diagonalnim strelom Stiso. Pred odmorom je stanje izenačil Faccchin z lepi udarcem z glavo po kotu. V drugem polčasu so se varovanci trenerja Andreja Pahorja dobro branili in ni manjkalo dosti, da bi dosegli drugi gol po zaslugu Sgorbis. V naslednji akciji pa so nasprotniki dosegli odločilni zadetek po krasnem strelu od daleč.

Triestina - Tamai 3:0

Tretji polčas spet po Radiu Trst A

Jutri se po poletnem premoru v program Radia Trst A vrača športna oddaja Tretji polčas. Tako ko v prejšnji radijski sezoni bo tudi v novi na sporedu vsak ponedeljek med 9. in 10. uro. Osrednja tema prve oddaje bo nogometni dvoboj v D ligi med Triestino in repenskim Krasom. Najprej bomo šli v repenski tabor, z nami bo nogometni Anton Žlogar. Zatem se bomo pogovorili z nogometnim trenerjem, ki je nekaj časa delal tudi v tržaškem klubu, Milošem Tulom, na koncu pa bomo dogodek obdelali še z medijskega stališča. Nogometne dogodke redno pokriva športni novinar Primorskega dnevnika Jan Grgič, ki bo naš tretji gost.

TRIESTINA-KRAS - Med navijači

Organizirani navijači v obeh taborih želijo predvsem, da bi prevladal športni duh

Kako se navijači pripravljajo na južniji pokrajinski derbi med Triestino in Krasom?

Če je za Kras tekma proti Triestini morda višek v zgodovini repenskega kluba, je za navijače Triestine tak derbi le nov boleč dokaz, da so minili časi igranja na višji ravni. Kljub temu se za srečanje obeta dober obisk. V to je prepričan predsednik združenja organiziranih navijačev Triestine Sergio Marassi, čeprav do petka niso prodali veliko vstopnic.

»Dosej nismo znali kakе posebne mrzlice med navijači. Prodaja vstopnic je v skladu z drugimi tekmmami. Menim, da so navijači Triestine dokaj razočarani nad celotno situacijo in zato se tekme ne bodo udeležili v ravno velikem številu, obratno navijači Krasa najbrž niso vajeni kupiti vstopnice v predprodaji in bodo »navalili« na blagajne v urah pred začetkom tekme.

Z navijače Triestine to ni tekma, ki se bo zapisala v zgodovino. Naj se to ne zdi žaljivo za Kras, ker nikakor ni to moj name, ampak do pred nekaj leti, ko je Triestina igrala v B-ligi, gotovo nismo razmišljali o takih tekmacah. Ostaja pač tekma D-lige in logično je, da so nasprotniki primerni za to kategorijo. Gotovo pa je Kras trd oreh.«

Kakšni so odnosi med navijači in sedanjim vodstvom Triestine?

Trenutno so kar dobri. Sicer veliko razčaranih navijačev ne hodi na tekme. Čakamo 30. september, termin, ko bi morali sedanji začasni upravitelji dokončno prevzeti klub. Do takrat bomo pač, kot vedno, bodrili ekipo.

Pripravljate kako koreografijo ali sprejem za navijače Krasa?

»Kot organizirani navijači ne pripravljamo posebnih koreografij. Kar se tiče srečanja navijačev pa ni v tem trenutku niti predvidenega. V resnici bi se morallo za tak korak odločiti samo društvo, saj je drugače organizirati karkoli na Roccu sila zahteveno. V tem je tudi razlika med Triestino in drugimi. Čeprav igramo v ligi D ostajajo za Rocco v veljavi predpisi za ligo B. Potrebnih je toliko dovoljenj, da raje niti ne začneš boja z birokracijo.«

Vaša napoved za tekmo?

»Če že isčemo favorita, je to gotovo Kras. Repenci so fizično bolje pripravljeni

in so tudi bolj organizirani kot ekipa. Imeli so zahteven koledar, a dokazali so, da imajo zelo prodoren napad. Prejeli so tudi veliko število golov, a proti kakovostnim nasprotnikom in prav napad je šibka točka Triestine. Če že moram napovedati končni izid, naj bo 1:1, čeprav ostaja favorit Kras.«

Vsekakor je moja glavna želja ta, da bi bil to za Trst lep športni dan brez težav na tribuni ali igrišču in v znamenju zglednega vedenja vseh navijačev. Morda je kdo zaskrbljen, ampak srčno upam, da bo prevladal športni duh.

Najbolj tople navijače Krasa vodi mladi Luca Sarazin, ki je povedal, da se navjanje na derbijune bo razlikovalo od drugih tekem: »Kot vedno bomo izključno bodrili svojo ekipo, gesla bodo vedno usmerjena na našo ekipo, ne pa proti nasprotniku. Za nas je to navadna tekma in takšno bo tudi navajanje. Upam, da nas bo na Roccu čim več. Zdaj ne vem, če to pomeni 500 ali tisoč.«

Manj zgovoren je bil »lider« tržaških ultrasov Lorenzo Campanale: »Veliko ljudi me je že poklical, da bi me vprašalo, kako naj se pripravimo na derbi proti Krasu. Vsem sem odgovoril, da smo se odločili za molk vse do ponedeljkovke tekme. Kaj pripravljamo, kako bomo navajali, ničesar ne bom izjavil. Vse vam bo znano v pondeljek.« (I.F.)

Triestina-Kras tudi po našem spletu

Jutrišnjo tekmo med Triestino in Krasom boste lahko v živo spremljali tudi preko našega spleta www.primorski.eu že pred začetkom tekme ob 20.30.

Sodnik je iz Mark

Sodnik na jutrišnji tekmi D-lige med triestino in Krasom Repen na stadionu Rocco v trstu (začetek ob 20.30) bo Cristian Cudini iz Ferma, njegova pomočnika pa bosta Alessandro Bozzalon in Tommaso Sattin iz Roviga.

Sky TV pri nas

Moč nogometu. Jutrišnji tržaški derbi - prvi na najvišji možni ravni po 40 letih, ko se je Triestina pomerila proti Ponziani, je pritegnil pozornost tudi največje satelitske televizijske postaje SKY, ki bo v Trst poslala svoje novinarja in snemalno ekipo. Kot kaže, jih še posebej zanima svet zamejskega športa, saj so napovedali obisk tudi v našem uredništvu.

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103**

20.00 Tv Kocka **20.30** Deželni Tv dnevnik
20.50 Lynx koncert: Tamburaški orkester Tita Marzuttini, sledi Čezmejna Tv: dnevnik Slo 1

RAI1

7.05 Dok.: Overland **8.00** 9.00, 9.25, 13.30, 16.30, 20.00, 23.40 Dnevnik **8.20** Dok.: Quark Atlante – Immagini dal pianeta **9.05** 16.35 Road Book **9.30** A Sua immagine **10.20** Maša **12.20** Linea Verde **14.00** Talk show: L'Arena **17.00** Film: Una luna di miele tutta sua... (rom.) **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.30** Nad.: Il restauratore **23.45** Prix Italia 2014

RAI2

7.00 Risanke **8.10** Serija: La nave dei sogni **10.00** Dok.: Lo squalo bianco **10.45** Crocchie animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 17.05, 20.30, 1.00 Dnevnik, vreme in sport **13.45** Quelli che aspettano... **15.30** Show: Quelli che il calcio **18.10** Šport: 90° minuto **19.35** Serija: Squadra Speciale: Cobra 11 **21.00** Serija: N.C.I.S. **21.45** Serija: Hawaii Five-0 **22.40** Športna rubrika: La Domenica Sportiva

RAI3

7.20 Film: I figli di nessuno (dram.) **9.00** 12.05, 15.00 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.25 Dnevnik in vreme **12.25** Show: Sostiene Bollani **13.45** Kilimangiaro Album **14.00** Dnevnik **14.30** Aktualno: In 1/2 ora **15.05** Kolesarstvo **17.05** Film: Sul lago dorato (dram.) **20.00** Blob **20.10** Talk show: Che tempo che fa **21.45** Presa Diretta **23.40** Gazebo

RAI4

12.05 Film: Bodyguards and Assassins (akc.) **14.25** Film: Undisputed (akc.) **15.55** Dok.: Fumettology **16.30** Serija: Continuum **17.15** Novice **18.05** Nad.: Brothers & Sisters – Segreti in famiglia **19.40** Serija: Ghost Whisperer

21.10 Film: Colpo perfetto (triler) **23.05** Mainstream **23.40** Film: Fist of the North Star (akc.)

RAI5

10.05 Opera: La fanciulla del West **12.45** Dok.: Inventare il tempo **13.45** Cult Book **14.15** Dok.: UBIQ **14.50** Dok.: Yellowstone **15.45** La nascita dei continenti **16.55** Gledališče: Fog Theatre **18.20** Novice **18.25** David Letterman Show **19.15** Koncert **20.45** Dok.: Philippe Daverio **21.15** Art of... America **22.10** Cool Tour Arte **23.10** Film: Seraphine (dram., Fr., '08)

IRIS

Nedelja, 28. septembra
Iris, ob 21.00

Malèna

Italija, ZDA 2000

Režija: Giuseppe Tornatore

Igrajo: Monica Bellucci, Pietro Neri, trianni in Giuseppe Scalfaro

Malèna je šarmantna Siciljanka, ki s svojo lepoto očara celo malega dečka Renata. Zgodba je postavljena na siciljska tla leta 1940, prav v čas, ko Mussolini napove vstop Italije v vojno.

Zgodovinska kulisa pa pri filmu ne igra velike vloge, saj se vse vrati le okoli junakinjinih čarov.

Tornatore je film povzel po avtobiografiski povesti Luciana Vincenzonija, scenarista, ki je posnel vrsto filmov z Monicellijem, Leonejem in drugimi svetovno znanimi režiserji. Siciljski avtor je dogajanje iz Vincenzonijevega Veneta prenesel na siciljska tla, kar je po scenaristovem mnenju bistveno izmazilo celotno zgodbo.

Klub polemikam je Tornatorejevo delo izzvalo pozitivna, a tudi negativna mnenja.

RAI MOVIE

13.55 Film: S1m0ne (fant., '02, i. A. Pacino)
15.50 Film: Figli di un dio minore (dram.)
17.50 Novice **17.55** Film: Breaking Up – Lasciarsi (rom.) **19.30** Film: Sua Eccellenza si fermò a mangiare (kom.)

21.15 Film: Grandi speranze (dram.)
0.10 Nad.: Boardwalk Empire

RAI PREMIUM

10.55 Serija: La bambina dalle mani sporche **14.20** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.25** Serija: La nave dei sogni **16.00** Serija: Tutti pazzi per amore **17.00** Novice **17.05** Pechino Express – Ai confini dell'Asia **19.25** Nad.: Raccontami **21.15** Tale e Quale Show **0.05** Nad.: Le cose che restano

RETE4

6.45 Media Shopping **7.15** Superpartes **7.55** Dok.: Mondo sommerso **8.55** Aktualno: Terra! **10.00** Sv. Maša **10.50** 12.00 Pianeta Mare **11.30** 18.50 Dnevnik in vreme **13.00** Le storie di Alive **13.55** Donnaventura **14.45** Film: Meteor **17.00** Film: Polizza inferno (Big Man) **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **21.30** Film: Per un pugno di dollari (western, '64, i. C. Eastwood) **23.35** Film: Il texano dagli occhi di ghiaccio (western)

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **9.20** Film: Il club degli imperatori **11.30** Le storie di Melaverde **12.00** Melaverde **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** L'arca di Noè **14.00** Show: Domenica Live **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Paperissima Sprint **21.10** Nad.: Il segreto **23.30** Maurizio Costanzo Show

ITALIA1

6.00 Serija: Friends **7.00** Superpartes **7.35** Serija: Supercar **8.35** Serija: A-Team **10.30** Film: Angeli **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport – Mediaset XXL **14.00** Film: A Cinderella Story (rom., i. H. Duff) **16.00** Film: In viaggio per il college (kom.) **17.45** Nan.: Mike & Molly **19.00** Film: Ritorno al futuro – Parte II (fant., '89) **21.10** Film: Il cavaliere oscuro (fant., '08, i. C. Bale) **0.00** Film: Constantine (horror)

IRIS

12.50 Film: Agents Secrets (triler) **15.00** Film: L'appartamento (kom.) **17.10** Film: L'uomo che ama (dram.) **19.00** Film: N – Io e Napoleone (zgod., '06) **21.00** Film: Malefica (dram., '08, i. M. Bellucci) **23.20** Film: El Alamein – La linea del fuoco (voj.)

VREDNO OGLEDNA**LA7**

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **10.00** L'aria che tira **10.50** Otto e mezzo, pon. **11.30** Talent show: Chef per un giorno **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Film: Ti lascio perché ti amo troppo (kom.) **16.30** Film: La libreria del mistero **18.15** Serija: Il commissario Maigret **20.00** 0.00 Dnevnik **20.30** La gabbia

LA7D

7.40 I menu di Benedetta – Ricetta Sprint **8.00** Ti ci porto io... in cucina con Vissani **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** Serija: Suor Therese **10.40** 13.30 Cuochi e fiamme **11.20** Mode & Modi **11.55** Italian Fashion Show **13.05** Talk show: Le invasioni barbariche **14.30** Miss Italije, polfinale, pon. **16.30** Film: I miserabili (dram., '98) **19.00** Food Maniac **20.05** Talent show: Chef per un giorno

21.10 Dok. film: La marcia dei pinguini **22.45** Film: In amore c'è porto per tutti (kom.)

TELEQUATTRO

6.30 18.00 Le ricette di Giorgia **9.30** Italia economia e prometeo **9.45** 19.30, 23.00 Dnevnik **10.00** La parola del signore **10.30** 23.15 Rotocalco Adnkronos **10.45** Aktualno: Musa Tv **12.30** 20.00 Qui studio a voi stadio **18.30** I mestieri del porto **19.00** Il caffè dello sportivo **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

12.00 13.55, 18.10, 20.10 Al cinema con LaEffe **12.05** Serija: Jamie – Ricette a 5 euro **14.00** 19.10 Serija: Il cuoco vagabondo **16.00** Film: La duchessa **18.00** Dalla A a LaEffe **18.15** 20.15 Serija: Racconti dalle città di mare **21.10** Nad.: The Paradise **22.10** Muzikal: De-Lovely, così facile da amare

CIELO

10.45 13.20, 15.00 Studio MotoGP **11.00** 23.00 Motociklizem: MotoGP, VN Aragonije (Motorland Aragon), prenos dirke **15.15** I signori della moto: Valentino Rossi **16.00** 16.50 Aspettando Stop & Gol **16.15** Codice rosso – Lo stato del calcio **17.15** Stop & Gol, prenos **18.30** Serija: Bar da incubo **19.30** Serija: Affari al buio – Texas **20.00** Serija: Affari di famiglia **21.00** X Factor 2014, avdicije **0.00** Film: Giovanna Coscialunga, disonorata con onore (kom., It., '73)

DMAX

12.35 Texas Tarzan **13.25** Orrori da gustare **14.15** Te l'avevo detto **15.10** Acquari di famiglia **16.00** Fast n' Loud **16.50** Affari a quattro ruote **17.45** Perduto? Venduto! **18.35** Affare fatto! **19.30** 21.10 Affari a tutti i costi **20.20** Banco dei pugni **22.00** Chicago in affari **22.50** Nudi e crudi **23.40** Brothers in Army

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške nanizanke **10.45** Prisluhnimo tišini **11.20** Ozare **11.25** Obzorja duha **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 17.00, 18.55, 22.35 Poročila, šport in vreme **13.20** Koncert: Prelepa Gorenjska **14.50** Slovenska polka in valček **15.10** Film: Tekmovanje **17.20** Velika imena malega ekra na **18.20** 100 ježkovih let – Misjon dobre volje, 5. del **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nad.: Vonj dežja na Balkanu **20.55** Intervju **21.55** Dok. odd.: Cesarski Trst in Slovenci **23.00** Dok. serija: Zakaj revščina **23.55** Alpe-Donava-Jadran **0.25** Dnevnik

SLOVENIJA2

8.00 Globus **8.35** Alpe-Donava-Jadran **9.05** Turbulenca **9.35** Ugriznimo znanost **10.05** Žogarija **10.40** Glasbena matineja **12.00** Spevovce Zeleni Jurij **13.05** Nogomet: Prva liga, Celje – Domžale, pon. **14.50** Avtomobilizem: Formula 1, VN Singapurja,

pon. **17.35** Avtomobilnost **18.05** Dok. serija: Junaki ameriških Tv-serij **18.55** Aritmija koncert **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Koncert in pogovor: Lojze Lebič **21.35** Dok. serija: City folk **22.05** Dok. odd.: Po sledih islamskega terorizma **23.15** Kratki igrani film: Limonada **23.40** Aritmija

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Arhivski posnetki športnih prenosov **16.00** Potopisi **16.30** Vrt sanj **17.15** Srečanje z... **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Ali me poznaš? **19.00** 22.00 Vsedanjes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Biker explorer **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Eno življenje, ena zgodba **22.15** Dogodki **22.30** Koncert **23.25** Slovenski magazin **23.55** Artevisione

TV PRIMORKA

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** 11.30, 14.30 Videostrani **16.15** Naselbinska kultura na Krasu <

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželnki Tv Dnevnik, sledi Čezmejni
 Tv: dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.30, 20.00, 0.30 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kvizi: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Show: Carosello Reloaded **21.15** Serija: Il commissario Montalbano **23.25** Reportaža: Petrolia

RAI2

7.10 Serija: Heartland **7.50** Sorgente di vita **8.20** Serija: Le sorelle McLeod **9.05** Nad.: Pasión Prohibida **9.50** 13.00, 17.45, 18.20, 20.30, 23.20 Dnevnik, vreme in rubrike **11.00** I fatti vostrí **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.00** Šport **18.50** Serija: N.C.I.S. – Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Lol – Tutto da ridere **21.10** Reality show: Pechino Express **23.35** Party People Ibiza

RAI3

6.00 11.55, 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **6.30** Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.45** Pano quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.00** Nad.: Terra nostra **15.45** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Variete: Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Film: Operazione Valchiria (voj., '08, i. T. Cruise) **23.10** Gazebo

RAI4

11.40 16.15 La vita segreta di una teenager americana **12.25** 17.00 Joan of Arcadia **13.10** Heroes **14.00** 20.20 Stargate Atlantis **14.45** 19.30 Doctor Who **15.30** One Three Hill **17.50** Novice **17.55** Robin Hood **18.45** The Lost World

21.10 Film: La tigre e il dragone (pust., '00, r. A. Lee) **23.20** Film: City of God (dram., '02)

RAI5

12.30 Suk, Sinfonia in do minore **13.40** Dok.: Wild Italy **14.35** La nascita dei continenti **15.40** Dok. film: Pina **17.30** Scaramouche Scaramouche **17.40** Romaeuropa Festival **18.10** 0.20 Novice **18.15** David Lettermann Show **19.05** I tesori dell'architettura **19.55** Divini Devoti **20.40** Passepartout **21.15** Cinque buoni motivi **21.20** Gledališče: Il sistema Ribadier **22.55** Teatro in Italia

RAI MOVIE

13.50 Film: Breaking Up – Lasciarsi (rom.) **15.25** Film: Grandi speranze (dram.) **18.05** Novice **18.10** Film: Welcome to Collinwood (kom.) **19.40** Film: Fantozzi subisce ancora (kom.) **21.15** Film: Il kentuckiano (ve stern, '55) **23.10** Film: A 30 secondi dalla fine (dram., '85, r. A. Končalovskij, J. Voight)

RAI PREMIUM

12.15 19.20 Nad.: Terra Nostra **13.10** Nad.: Betty la Fea **13.55** Serija: La nave dei sogni **15.35** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.40** 17.30 Rubrika **15.50** Serija: Piovuto dal cielo **17.40** Novice **17.45** Nad.: Potere e passione **18.35** Nad.: Topazio **20.15** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: Il coraggio di una donna **23.05** Serija: 14.º Distretto **23.50** Serija: Squadra Speciale Vienna

RETE4

6.20 Media Shopping **6.50** Serija: Zorro **7.20** Serija: Hunter **8.15** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.50, 0.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg stretto 21 **16.35** Ieri e oggi in Tv **16.50** Serija: Il comandante Florent **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Aktualno: Quinta colonna **23.55** Aktualno: Terra!

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 18.00, 19.55, 0.30 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Dok.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il segreto **17.00** Talk show: Pomeriggio cinque **18.45** Kvizi: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Nad.: Squadra antimafia **23.30** Nad.: Dracula

ITALIA1

7.05 Serija: La vita secondo Jim **7.30** Serija: Mike & Molly **8.25** Serija: The Closer **10.25** 18.20 Ciak speciale **10.30** Serija: Person of Interest **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in šport **14.05** Nan.: Simpsonovi

14.35 Nan.: Futurama **15.00** Nan.: 2 Broke Girls **15.50** Nan.: The Big Bang Theory **16.45** Nan.: Chuck **19.20** Serija: C.S.I. - New York **21.10** Film: Vi presento i nostri (kom., '08, i. R. De Niro, B. Stiller) **23.10** Ti ki taka – Il calcio è il nostro gioco

IRIS

11.50 Film: Era lui... Si! Si! (kom.) **13.35** 19.10 Serija: Hazzard **15.45** Film: Il segreto di Ringo (western) **17.25** 17.30, 23.45 Rubrika **17.35** Film: Ursus nella Terra di fuoco (pust.) **21.00** Film: La donna che visse due volte (triler, '58, r. A. Hitchcock) **23.50** Film: Topaz (triler, '69, r. A. Hitchcock)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 0.00 Dnevnik **9.45** Coffee break **11.00** L'aria che tira **13.30** 20.00 Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Film: La libreria del mistero **18.10** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Piazzapulita

LA7D

7.40 11.50 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **8.00** Ti ci porto io... in cucina con Vissani **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **9.50** 19.00 Cuochi e fiamme **14.05** The Dr. Oz Show **16.50** SOS Tata **21.10** Talent show: Chef per un giorno

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Triest! **8.30** Dok.: Piccola grande Italia **12.45** Aktualno: Musa Tv **13.00** Le ricette di Giorgia **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** Trieste in diretta **18.30** 22.30 Aspettando la Barcolana 2014 **19.00** Peccati in tavola **20.00** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **22.00** Il caffè dello sportivo **23.30** Film: Jess il bandito (western, '55)

LAEFFE

13.40 16.55, 20.10 Al cinema con LaEffe **13.45** 19.45 Novice **14.00** 17.55 Serija: Jamie – Ricette a 5 euro **15.00** 19.10 Serija: Il cercatore di tesori **16.00** Grand Design Europa **17.00** 20.15 Serija: Racconti dalle città di mare **18.55** Serija: Bourdain – Cucine segrete **20.00** Dalla A a LaEffe **21.10** Film: La banda del porno – Dilettanti allo sbaraglio (kom.) **22.50** Film: Pantaleon e le visitatrici

CIELO

12.00 Hell's Kitchen **13.00** 14.30, 15.30 MasterChef **13.30** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** Fratelli in affari **18.30** Il boss del fai da te **19.15** Serija: Affari al buio – Texas **20.15** Serija: Affari di famiglia **21.10** Film: Amore e altri guai (kom.) **23.15** X Factor, avdicije

DMAX

12.35 Orrori da gustare **13.25** 20.20 Banco dei pugni **14.15** Breaking Magic **15.10** Acquari di famiglia **16.00** 21.10 River Monsters **16.50** Airport Security Canada **17.45** Chi offre di più? **18.35** Cacciatori di tesori **19.30** Chicago in affari **22.00** Mangiatori di uomini

22.50 Affare fatto! **23.40** 1000 modi per morire

SLOVENIJA1

6.15 Utrip **6.30** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.35** Obzorja duha **11.10** Izobraževalni program **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, vreme in šport **13.30** Polnočni klub, pon. **15.10** Dobr dan, Koroška **15.45** Dok. serija: VillaFolk **15.55** 18.35 Otroški program: OP! **17.25** 0.05 Duhovni utrip **17.40** Odprta knjiga **18.00** 23.05 Pisave **18.30** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio city **22.00** Odmevi **23.30** Ma-rezijazz 2014

SLOVENIJA2

6.00 9.15, 0.10 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.20** Moja soba **8.50** Enajsta šola **10.30** Dobro jutro **13.20** 19.05, 23.20 Točka **14.35** Med valovi **15.10** Intervju **16.05** Kaj govoris? **16.30** Dober dan, Koroška **17.00** Dok. serija: Trideset let vojne in imenu Boga **18.00** Volitve 2014 **20.00** Serija: Dom za Vincenta van Gogha **21.30** Serija: Sherlock **23.00** Odprta knjiga

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.25 Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Euronovice **14.45** Film: Skrivališča (dram.) **16.25** Vesolje je... **16.55** V orbiti **17.25** Istra in... **18.00** 22.50 Športel **18.35** 23.20 Vremenska napoved **18.40** 22.30 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Ciak Junior **20.00** Lokalne volitve 2014 **21.00** Dok. odd. **21.30** Sredozemlje **22.15** Glasba zdaj

TV PRIMORKA

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** Pravljica **8.45** 11.30, 14.30 Videostrajanje **17.30** Med nami **18.30** Moja Afrika, 4. nad. **19.10** Gledališka predstava: Ozri se v gnevnu **20.00** Lokalne volitve 2014 **21.00** Folklorna skupina France Marolt **22.00** Glasbeni večer, sledita Tv prodajno okno in Videostrani

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.35** Serija: Lepo je biti sošed **8.25** 9.35, 10.45, 12.00 Tv Pro **8.40** 14.50 Serija: Queen Latifah show **9.50** 15.45 Nad.: Želim te ljubiti **11.00** 16.45 Nad.: Sila **12.15** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.10** Film: Kjer je volja, tam je pot **17.00** 18.55, 22.40 Novice **20.00** Serija: Gostilna išče sefa **21.45** Serija: Gasilci v Chicagu

23.10 Serija: Mentalist **0.05** Serija: Nevarna igra

Rai Ponedeljek, 29. septembra
Rai 5, 15.20

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.59 in zatone ob 18.52
Dolžina dneva 11.53

Nad Evropo se zadržuje široko območje visokega zračnega pritiska s suhim zrakom in milimi temperaturami v višjih legah. Od ponedeljka se bo v nižjih plasti začel zadrževati bolj vlažen zrak.

Jasno in sončno bo, temperaturi bodo prijetne.

Pretežno jasno bo, v notranjosti bi zjutraj in deloma dopolne nizka oblakost ali megla. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 13, v alpskih dolinah okoli 5, najvišje dnevne od 18 do 23, na Primorskem do 25 stopinj C.

Po nižinah in ob obali bo jasno ali rahlo pooblaščeno.

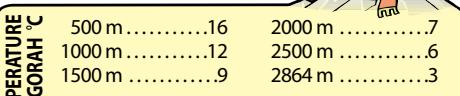
Jutri bo večinoma sončno, nekod bo sprva lahko meglja ali nizka oblakost.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.09 najnižje -25 cm, ob 11.15 najvišje 41 cm, ob 17.44 najnižje -43 cm.
Jutri: ob 0.00 najnižje 22 cm, ob 5.38 najnižje -17 cm, ob 11.45 najvišje 35 cm, ob 18.26 najnižje -37 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 20 stopinj C.

TEMPERATURE °C V GORAH
500 m ..... 16 2000 m 7
1000 m ..... 12 2500 m 6
1500 m ..... 9 2864 m 3
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah dosegže 5; v gorah 5,5.

Ob izbruhu vulkana ranjeni pohodniki

TOKIO - V osrednjem delu Japonske je izbruhnil vulkan in v zrak poslal pepel in kamenje. Pri tem je bilo ranjenih osem pohodnikov. Do izbruha 3067 metrov visokega vulkana Mount Ontake je prišlo okoli polnega dneva po lokalnem času, navajajo japonski meteorologi. Televizijski posnetki prikazujejo ogromne oblake dima, ki se dvigajo nad vrhom, sicer zelo priljubljenem pri pohodnikih. Po navedbah japonske televizije NHK je bilo ranjenih osem ljudi. Meteorološka agencija napoveduje nove izbruhne vulkana. Ob tem opozarjajo, da bi lahko kame je letelo do štiri kilometre daleč. Agencija je zato omejila dostop na goro, lokalne prebivalce pa pozvala k previdnosti. Novi izbruh bi nameč lahko povzročili nevšečnost, kot so pokanje stekel, tudi več kilometrov daleč.

Ultraortodoksnii Židje povzročili kaos zaradi žensk na letalu

JERUZALEM - Več sto ultraortodoksnih Židov je povzročilo zamudo na čezatlantskem poletu, ker niso želeli sedeti poleg žensk. Ena od potnik na letu iz New Yorka v Tel Aviv je pot označila za »11-urno nočno moro«. Ko so se potniki v New Yorku začeli vkravati na letalo družbe El Al Israel Airlines, so ultraortodoksnii moški začeli ženskam "težiti", naj zamenjajo sedeže, da ne bi sedeli zraven njih. Nekateri so ženskam celo ponudili denar. A ko nekatere ženske tega niso že zelo storiti, so goreči verniki obstali na prehodih in povzročili zamudo leta. Moški so se nato končno usedli, a so po vzletu številni vstali in povzročili kaos.

ITALIJA - Požar v naftni čistilnici v Milazzu na Siciliji

Daleč vidni plameni

MILAZZO - V naftni čistilnici Mediterranea v Milazzu na Siciliji je v noči na soboto izbruhnil požar, ki je včeraj še trajal, dolej pa ni terjal ranjenih, čeprav obstaja bojan, da pride do okoljske katastrofe. Plameni so se iz še nepojasnjene razlogov razplameli v rezervoarju, ki je vseboval kar milijon litrov goriva, in bilo jih je videti kilometre daleč (na posnetku ANSA). Zaradi prisotnosti goriva je včeraj še gorelo, takoj pa so začeli hladiti bližnje rezervoarje, zato je po besedah prisotnih položaj pod nadzorom in niso odredili evakuacije območja, čeprav se je na stotine družin raje oddaljilo z avtomobili, zaradi česar so nastali prometni zastoji. Zadnja hujščica nesreča v rafineriji v Milazzu se je zgodila leta 1993, ko je v eksploziji umrlo sedem oseb.

BENETKE - Zvezdniška poroka

Pred skokom v jarem Clooney na fantovščino

George Clooney in njegova izvoljenka Amal Alamuddin

ANSA

BENETKE - Hollywoodski lomec ženskih src George Clooney si je pred skokom v zakonski jarem v Benetkah privočil razkošno fantovščino. Ta se je odvila v njegovi najljubši restavraciji, manjko pa ni tekile in cigari. Njegova zaročenka je medtem uživala z dekleti.

Clooney in njegova srčna izbranka, britanska odvetnica Amal Alamuddin, sta v Benetke prispevali v petek. Zadnji samski večer sta tradicionalno prezvela ločeno, on s svojimi prijatelji, ona s prijateljicami. Potem ko so se otresli nadležnih fotografov, se je Clooney z druščino podal v restavracijo Da Ivo v bližini Trga sv. Marka. Tam so si privočili večerjo, nato pa so se odpravili v luskuzni hotel Cipriani, kjer so prespali, še pred spanjem pa so menda na vrsto pri-

šle cigare ter tekila. 53-letni igralec je za potrebe poroke - in dogajanja pred njo - v Benetke dal pripeljati 100 zabojev tekle svoje lastne znamke. Clooneyjeva v Libanonu rojena začranka se je medtem v rdeči večerni obleki podala na svojo deklčino v hotelu Aman. Na poroko so v mestu na vodi prispeli številni slavni - igralec Matt Damon, manekenka Cindy Crawford in njen mož Rande Gerber, ki naj bi bil Clooneyjeva priča, so le nekateri od njih. Med gosti omenjajo še Clooneyjeva igralska kolega Brada Pitta in Angelino Jolie ter pevca Bona. Uradno si bosta George in Amal večno zvestobo na civilnem obredu obljubila jutri, že včeraj pa je potekala simbolična slovesnost ter pogostitev za okoli 130 svatov. (STA)

Vabimo na javno srečanje na temo
**umetnost, arhitektura, pokrajina:
Evropska platforma za obnovo in sanacijo**
ponedeljek, 29. septembra, ob 17:30
Europalace, ul. Cosulich, 20 Tržič

Progetto MACC / Modern Art Conservation Center finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia-Slovenia 2007-2013, dal Fondo Europeo di sviluppo regionale e dai fondi nazionali.

Projekt MACC / Modern Art Conservation Center sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega skladu za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

Ulteriori informazioni sul progetto / Dodatne informacije o projektu:
<http://www.maccproject.eu>

Ministero dell'Economia
e delle Finanze

RJEPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBNA VLADJA RJPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOKHEZLJKO-POLITIKO

MONFALCONE

